



Potrebujemo čimveč hudičev

Jožef Školč, predsednik nekdanje ZSMS in sedaj nove stranke, ki nabira člane ne glede na starost in pamet, je v sobotnem Delu zagrozil novinarjem, ki bodo kongresom drugih strank posvetili več časopisnega prostora kot so ga njegovemu, da jim bo meni nič tebi nič izposloval razrešitev odgovornega urednika. Ne glede na to, da bi prenekal časnikar z veseljem sprejel to vabljivo kupčijo, pa je Školčeva poteza z navadno mafijo izsiljevanje, ali pa še ena ludističnih potez te organizacije. Med take poteze lahko štejemo strankino zahtevo, naj ji slovenska država plača rajanje in metuljkanje v Portorožu, papirnato ubijanje Slobodana Miloševića in ne nazadnje trditev njenih predstavnikov, da jim baze in njenega mnenja pravzaprav ni mar. Nekdanji ZSMS ne moreta niti komentator niti zgodovina prezreti zaslug za razvoj demokracije in pluralnosti v Sloveniji in Jugoslaviji, vendar včasih presenečen dejanja in obnašanja, ki sodi v plenicce. Seveda pa je mogoča tudi varianta, da spadajo vse take in podobne nepričakovane in scenarij predvolilnega boja, pri katerem je ena od mogočih deviz tudi »Ni važno kako in s čim opozarjaš nase, važno je, da opozarjaš«.

Predvolilni boj se očito že začel. Na koliko strank lahko do volitev računamo volilci? Nedvomno bodo na

volitvah nastopili ZKS, isto obeta SZDL, prenovljeni mladinci so si že napovedali zmago, manj jasne pa so zadeve s tako imenovano opozicijo. Govori se, da bo opozicija nastopila enotno, koalicijsko. Pričakujemo torej skupni nastop SDZ, SDZS, slovenskih krščanskih demokratov in morda Slovenske kmečke zveze. Zeleni imajo po nekaterih podatkih samostojne načrte.

Odveč je govoriti, da so si in si bodo programi vseh strank več ali manj podobni, razlike bodo le v podrobnostih. Vsi namreč vedo, česa Slovenci doslej nismo imeli. Demokracije in pluralnosti. Zaradi podobnosti prelestnih volilnih programov bo glavni boj potekal v iskanju primernih ljudi, ki naj bi jih volili Slovenci. Boj za primerne kandidate bo neizprosno, kajti Slovenci ne bodo več hoteli voliti kakorkoli kompromitiranih ljudi. V največjem položaju bo ZKS. Čeprav so količino sedanje svobode v končni posledici (hočeš nočeš) odmerili komunisti, bo tudi za njih veljala poljska izkušnja, ki pravi, da bodo volilci z liste, na kateri sta opica in komunist, volili opico. Prav zaradi tega bo, tako kaže, za komuniste glasove na nek način nabirala SZDL. Najbolj množična slovenska politična organizacija, ki si je med ljudmi pridobila nekaj pomembnih točk (praznovanje božiča, zoperstavljanje mitinški ofenzivi z

vzhoda itd.), naj bi odigrala vlogo trojanskega konja oziroma tampona, ki bi ublažil morebitni prehod poraz komunistov.

Sicer pa bi bila za Slovenijo največja nesreča ravno debaki komunistov. Na prihodnjih volitvah bi bil najboljši tak izid, ki bi doslej vodilni partiji toliko zvezal roke, da bi se moralo politično odločanje preseliti v parlament. Kučanova odločitev, da ne bo več vodil ZKS, v luči takega gledanja ni samo poteza dobre volje in doslednosti, ampak tudi rezultat strateške ocene, kje se bo po posled dogajala oblast. Mesto predsednika predsedstva SRS ali predsednika skupščine je ljudstvu bližje kot stolček še tako skesane partije. Spomladanske volitve bodo prehodne volitve. V slovenskem parlamentu bodo, če smo optimisti, prišli ljudje, ki bodo imeli nalogo odločati o javnih zadevah in kontrolirati oblast. Katerokoli. Toda vladati je težko, vladanje zahteva dolg uk. Zato bi bilo v tem prehodnem obdobju najbolj neumno ZKS popolnoma ločiti od oblasti. Partija ima namreč še vedno veliko moči na nek način zna vladati, razen tega pa z izgubo partije Slovenci izgubimo tudi dežurnega krivca za skoraj vse. Da pa bi vsaj delno ostala na oblasti, je slovenska partija pripravljena skleniti pogodbo tudi s samim hudičem. Spomladi je treba samo doseči, da bo prišlo v slovenski parlament čim več najrazličnejših hudičev. Oblast je poštena le, če se boji, da bo ob oblasti. Škoda je le, da smo za to ugotovitev potrebovali skoraj pol stoletja.

M. BAUER

Ali se bo bolnišnica »uskočila«?

Seja sveta dolenjskih občin — Napoved za novo banko — Igralnica

TREBNJE — Za bodočo novomeško regijsko bolnišnico manjka trenutno slaba polovica denarja, zato bodo morale občine, predvideni financiranci, ampak tudi rezultat strateške ocene, kje se bo po posled dogajala oblast. Mesto predsednika predsedstva SRS ali predsednika skupščine je ljudstvu bližje kot stolček še tako skesane partije. Spomladanske volitve bodo prehodne volitve. V slovenskem parlamentu bodo, če smo optimisti, prišli ljudje, ki bodo imeli nalogo odločati o javnih zadevah in kontrolirati oblast. Katerokoli. Toda vladati je težko, vladanje zahteva dolg uk. Zato bi bilo v tem prehodnem obdobju najbolj neumno ZKS popolnoma ločiti od oblasti. Partija ima namreč še vedno veliko moči na nek način zna vladati, razen tega pa z izgubo partije Slovenci izgubimo tudi dežurnega krivca za skoraj vse. Da pa bi vsaj delno ostala na oblasti, je slovenska partija pripravljena skleniti pogodbo tudi s samim hudičem. Spomladi je treba samo doseči, da bo prišlo v slovenski parlament čim več najrazličnejših hudičev. Oblast je poštena le, če se boji, da bo ob oblasti. Škoda je le, da smo za to ugotovitev potrebovali skoraj pol stoletja.

• Udeleženci seje so govorili tudi o napovedani ustanovitvi banke v Pionirju. Ta delniška družba naj bi začela uradno 10. decembra. Na seji so še podprli predlog Krke, da bi ta odprla na Otočcu igralnico.

škkih dogovarjanj na temo gradnje bolnišnice — tokrat dolenjske. Sicer so na seji med drugim iskali smisel nekaterih namigov, naj bi omenjeno bolnico zgradili manjšo, kakor je bila sprva predvidena. V tem delu razprave so podarjali tako nujnost izdelave načrtov v bogatejši in skromnejši različici kot to, da medicinska stroka pač predpisuje standarde za gradnje, kot bo omenjena, in da je tovrstne predpise treba upoštevati.

V zvezi s projektom Razvoj Dolenjske so na seji sveta dolenjskih občin menili, naj bi za financiranje projekta poiskali sredstva pri sedanjih občinskih raziskovalnih skupnostih oz. njihovih naslednikih.

L. M.

Naša anketa

»Dela naj se primejo!«

V torek zjutraj je večina prebivalcev Slovenije verjeto z olajšanjem sprejela vest, da je ljubljanski sekretariat za notranje zadeve prepovedal za 1. december napovedani »miting resnice« v Ljubljani, ki ga pripravlja združenie za vrnitev Srbov in Črnogorcev na Kosovo. Ob tem bi kdo rekel, da za demokracijo dihajoči Slovenci komu odrekajo demokratične pravice, a dejansko ta miting z demokracijo, enakopravnostjo in podobnim nima nobene zveze, saj gre za skoraj povsem odkrito napoved okupacije republik (o njenemu glavnemu mestu), ki bi bila rada suverena. Na mitingu naj bi zaslepljenim, zapeljanim, slabo in napačno informiranim Slovincem kosovski Srbi razložili kosovsko (svojo) resnico, na vsak način pa da se hočejo tudi na lastna ušesa, oči in menda še kaj prepričati, ali slovensko vodstvo ima kaj podpore ali ne. Normalen človek bi se vsemu le nasmehnil, če te neumne igrice ne bi spet postale nevarne in prav grozljive politične igre že na življenje in smrt. Težko je sprejeti neverjetno množino surovih groženj, obtožb, vsiljenih ponudb itd. Sloveniji in Slovincem in na njun račun v zadnjem času s strani juristov odbora kosovskih Srbov in Črnogorcev. In ob hipnem olajšanju smo še vedno pred 1. decembrom, mitingarji si baje te le vsestransko škodljivo seanse ne dovolijo prepovedati.



JOŽE FON, KZ Krka Novo mesto, z Uršnih sel: »Po mojem so mitingi velika neumnost, zlasti pa ta, ki naj bi bil v Ljubljani. Spremeniti ne more nič, za udeležence pa bi bilo bolje, da bi doma delali in tako nekaj ustvarili, več razumevanja pa naj iščejo doma in ga tudi sami pokažejo. Tukaj bi samo še bolj podžigali mednarodno mržnjo, v obeh sveta pa Jugoslavijo še bolj osmešili. Če bi že prišli, bi bilo treba poskrbeti za varnost in jih pustiti pri miru.«

MILAN LIŠEC, avtoprevoznik z Loga, Sevnica: »Ne vem, zakaj je nekaterim v Jugoslaviji toliko do kričavih mitingov, kjer sramotijo posameznike in cele narode ter jim celo grozijo s smrtjo, z orožjem. Ali ne gre morebiti pri vsem tem za to, da bi organizatorji mitingov skušali z obtoževanjem drugih prikriti lastne pomanjkljivosti in nesposobnosti? Gotovo pa je, da nas miting ne bodo rešili iz krize, ampak le boljše delo. To velja tudi za napovedani miting 1. decembra v Ljubljani.«



JOŽICA MIKULANC, vodja doma upokojevcv v Krškem: »Odločno nasprotujem kakršnekoli zborovanju v Ljubljani, ker je za Slovence popolnoma nepotrebno. Mi ne potrebujemo nobenih resnic, ki bi nam jih razlagali mitingarji. V Sloveniji povsem zaupamo in verjamemo v naše slovensko vodstvo. Če pa imajo na jugu kakšne probleme, naj jih rešujejo lepo doma, vendar jim jih prav gotovo ne bo uspelo rešiti z mitingi, ampak le z delom. Dela naj se primejo!«

MIRAN KOŠMRLJ, sekretar OK SZDL Ribnica: »Vsiljeni način reševanja zadev — to velja tudi za napovedani miting 1. decembra v Ljubljani — ne pride v poštev. Tako je stališče našega izvršnega odbora in predsedstva OK SZDL. So namreč druge boljše možnosti in poti za razreševanje takih zadev. Menili smo tudi, da širše razprave o tem niso potrebne in da se mora SZDL otestiti vloge, da bi bila v službi dnevne politike.«



RUDI HRASTAR, referent za gostinstvo in trgovsko dejavnost v metliški Vinski kleti: »Tak miting, kakršnega hočejo pripraviti v Ljubljani, ima vse prej kot dobre namene. Očitajo nam, da smo Slovenci zapeljani, da nas je zapeljalo naše vodstvo, da smo o razmerah na Kosovu slabo in nepravilno informirani. To je prazno in neumno govorničenje. Res je, da so oni slabo informirani o dogajanjih pri nas. Če že hočejo priti k nam, naj pridejo v manjših skupinah in naj se v miru in trezno pogovorijo z nami, da bodo zvedeli, kaj mislimo in kako gledamo na vse te zadeve.«



MIRO BREZOVAR, predmetni učitelj na OŠ Trebnje: »Sem proti vsem mitingom, njihovi udeleženci naj bi raje delali. Miting ne prispeva k razreševanju problemov, pač pa le stopnjuje napetost. Glede izjav, da nas želijo na mitingu obvestiti o razmerah, mislim, da smo v Sloveniji objektivno obveščeni, mogoče celo najbolj v Jugoslaviji. Če bo do mitinga prišlo, naj se ta obisk ignorira. Nimajo nam česa povedati.«



ANTON STARE, direktor tozda v seški Iskri: »Mitingi niso prinesli nobene koristi, ne morejo nič rešiti. Probleme je moč rešiti le s strpnimi dialogi. Če bi bilo odvisno od mene, mitinga ne bi dovolil, zato mi ni potrebno razmišljati, kako bi mitingarje sprejel. Mislim, da se Slovenci mitinga ne bi udeležili. Če imajo Srbi kakšen predlog, ga lahko povedo tudi v Kosovega polja. Za to jim ni treba hoditi v Ljubljano.«

V Gostinstvu pripravljajo upor

Kljub temu da v nekaterih obratih že vrsto let poslujejo z izgubami, so delavci proti reorganizaciji — Odločilno vlogo naj odigra ekonomika

ČRNOMELJ — Konec letošnjega leta bo Gostinstvo Bela krajina postalo družbeno podjetje. Ob prednostih samostojnega podjetja — ne bo več financiralo delovne skupnosti sozda, DO, računskega centra in delovne skupnosti interne banke — pa ne gre zanemariti tudi slabih strani. V združenem podjetju sozod Integral DO Golfurist je imel tozdi varnost, saj so ob izgubi drugi tozdi pokrili primanjkljaj. To pa sedaj ne bo več mogoče.

Dohodek v Gostinstvu Bela krajina pa je močno odvisen od sezonskih nihanj. Tako so bili od januarja do maja vedno odvisni le od domače prodaje, temu pa so sledile izgube in preveč zaposlenih. Od junija do septembra je zaradi tujih gostov v kampih dohodek narasel, zaposlenih pa je bilo premalo, medtem ko so se od oktobra do konca leta v nekoliko blažji obliki ponovile težave prvih petih mesecev. Poleg tega se je posebno v Črnomlju in Metliki močno okrepila zasebna konkurenca, ki pa ima nižje družbene obveznosti kot privatni sektor. Družbeni sektor ima zaradi zakonskih predpisov tudi višje stroške režije. Povrh vsega sta tako smučarska kot kopalna sezona, kjer naj bi družbeni sektor odigral ključno vlogo, že nekaj let skrajno neugodni.

Kot so zapisali v viziji bodoče organiziranosti družbenega podjetja Gostinstvo, bi morali, če bi hoteli preživeti in se razvijati ter poslovati v vseh obratih, dobiti kontinuirano delo skozi vse leto. Zato so poslali ponudbo za prevzem tovarniških menz v Beltu in Iskri. Odgovor pričakujejo do konca novembra, toda če se bodo v Beltu in Iskri odločili, da menze zadržijo ali jih dajo v najem zasebnikom, se bodo morali tudi v bodočem podjetju Gostinstvo odločiti in dati nerentabilne obrate v najem obrtnikom. Že tretje leto zapored namreč ugotavljajo, da so nerentabilni zlasti obrati z enostransko ponudbo: bifeja Kolbezen in Rog ter restavracija Grad v Črnomlju, penzion Smuk v Semicu, težave pa se bodo prihodnje leto pokazale

na, in zato že pripravljajo upor. Dognali so, da je v družbenem podjetju lepo živeti, zato nasprotujejo reorganizaciji in predlagajo, naj bi izgubo pokrili drugi obrati. A kaj, ko nikjer ni denarja. Nekateri se boje za svojo usodo, čeprav bi se najemnik s pogodbo moral obvezati, da sprejme v delovno razmerje vse dosežane delavce in obratu.

V izvršnem svetu so lahko le predlagali, naj v Gostinstvu poskušajo narediti čimveč za sanacijo. Nikakor pa ne morejo preprečiti reorganizacije, saj izvršni svet nima denarja, da bi pokrili izgube. Seveda pa mora odločilno vlogo odigrati ekonomika.

M. BEZEK-JAKŠE

• Politika je v bistvu borba za medije, za javno mnenje. (M. Kučan)

Dvomljiva je vrednost podatkov

Z informacijske konference SDK o devetmesečnem poslovanju dolenjskega gospodarstva — Tone Golobič: Obratniki niso bili še nikoli slabši kot letos

NOVO MESTO — 15. novembra so v novomeški podružnici SDK predstavili rezultate poslovanja dolenjskega gospodarstva v prvih devetih mesecih. Pri tem je Lojze Padovan iz SDK poudaril, da je tovrstno informiranje še okrnjeno, ker primerjave niso možne, saj je vrsta razlogov za dvom v realnost podatkov.

V tem času je dolenjsko gospodarstvo ustvarilo 25.124 milijard dinarjev prihodka, od tega je bilo poslovnih prihodkov 64,5 odstotka. S prodajo na tuje trge (ta se je v osmih mesecih povečala za 6 odstotkov) je dolenjsko gospodarstvo zaslužio 18,8 odstotka prihodka oz. dobrih 29 odstotkov poslovnih prihodkov. Zadnje navedeni podatek naj bi bil primerljivejši z lanskimi, dejstvo pa je, da izvoz in zaščitki z njim stagnirajo, saj preneka tečaj izvoznikom poslabšuje skupno bilanco. Kar dobra tretjina je bilo prihodkov od financiranja; gre za obresti, pozitivne tečajne razlike, revalorizacije itd. Ta delež je bil v nekaterih organizacijah izjemno velik, v 12 celo večji od polovice, kar dokazuje nesmisel v predpisih. Odhodki so znašali 24.288 milijard din, od tega poslovnih odhodki 55,3 odstotka, amortizacija 3,2 odstotka, kar je bolje kot ob polletju, odhodki od financiranja pa so predstavljali skoraj 44 odstotkov odhodkov. Bilo jih je bistveno več kot prihodkov od financiranja.

Ob vsem tem je treba omeniti besede Toneta Golobiča iz SDK, ki pravi, da so po treh letih zanič stvari ti obratniki zdaj resnično višek idiotizma, saj je bilo dopuščeno, da je v eksaktni znanosti matematiki računal vsak po svoje. Tako so na seznamu izgubarjev tudi organizacije, ki so čisto

solidne firme, ki normalno poslujejo, akumulacijo pa so izkazale tudi organizacije, ki bi tako rekoč lahko le obvestile upnike, da so »njihove«. Golobič je prepri-

• Gospodarstvo je ustvarilo 1.395 milijard bruto dobička, z izgubo v znesku 660 milijard, kar je 44-krat več kot lani, pa je poslovalo 30 organizacij v dolenjski regiji, v katerih je bilo 23 odstotkov od povprečno 36.717 zaposlenih v devetmesečju, ki so imeli povprečen osebnih dohodek v znesku 4,725 milijona din (plače so bile po podatkih rasti realno večje). Največji izgubarji so bili: IMV Tozd Adria, Iskra Tenel in Novoles Tozd FPL. Akumulacija je po podatkih ustvarilo 111 od 171 tozdov, je pa vsega za 2,1 odstotka večja od izgube. Poleg tega je upravičen dvom v realnost prikaza akumulacije.

čan, da bodo prihodnji obračuni drugačni, seveda boljše, slabši pa njegovem ne morejo več biti.

Z. L.-D.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

država	valuta	tečaj	velja za	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1		50986	51063	51140
Avstrija	šiling	100		501379	502132	502885
Kanada	dolar	1		55749	55833	55917
Danska	krona	100		907163	908526	909889
Finska	marka	100		1523582	1525871	1528160
Francija	frank	100		1038778	1040339	1041900
ZR Nemčija	marka	100		3524503	3529798	3535093
Grčija	drahma	100		—	39401	39460
Irski	funt	1		—	—	—
Italija	lira	100		4809	4816	4823
Japonska	jen	100		45019	45087	45155
Kuvajt	kv. dinar	1		218237	218565	218893
Nizozemska	gulden	100		3128296	3132995	3137694
Portugal	krona	100		940971	942385	943799
Norveška	escudo	100		41012	41074	41136
Švadska	krona	100		1008808	1010323	1011838
Švica	frank	100		3978715	3984692	3990669
V. Britanija	funt	1		101932	102085	102238
ZDA	dolar	1		65111	65209	65307

V zapor, če bereš »Danas«

Z javne tribune Kosovo danes v Krškem

KRŠKO — Kosovo danes: so tanki, policija na ulicah, so polni zaporji tudi zaradi tega, če Albanec bere zagrebško revijo Danas. In o tem so govorili na četrtkovni javni tribuni, ki so jo v veliki skupščinski dvorani krške občine organizirali člani odbora za varstvo človekovih pravic na Kosovu v Ljubljani.

Član tega odbora Matjaž Hanžek, predsednik društva Migjeni Maloku Naini in Salih Kabashi, odgovorni urednik albanskega časopisa Alternative, ki izhaja v Ljubljani, so prisotnim spregovorili o dogajanju na Kosovu. Povedali so, da odbor ni politična organizacija. Njegov namen oz. cilj je boj za človekove pravice vseh prebivalcev Kosova, tudi Srbov in Črnogorcev, ki jim gre izredno stanje po malem tudi že na živce. Predvsem pa so želeli informirati krško javnost o dogodkih na Kosovu, ki presegajo meje normalne fantazije, ki so v popolnem nasprotju s socialističnimi načeli. Hanžek je govoril o tem, kako uradnim informacijam o aretiranih, priprtih in ubitih sploh ne gre verjeti. Odboru pa je uspelo, da je zbral dokaj točne številke, ki so grozljive. Tako počasi prodira resnica o Kosovu v Slovenijo, kjer

je bila doslej o njem znana ena sama resnica, tista pač, ki so jo lansirali srbski mediji. V zadnjem letu se je stanje precej izboljšalo, saj slovenska sredstva javnega obveščanja obširno in objektivno poročajo s Kosova.

Kaj hočejo Albanci? Hočejo predvsem svobodo, ki je nikoli niso imeli, hočejo biti enaki vsem drugim državljanom Jugoslavije, hočejo duhovno in politično osamosvojitve. Kako globoko se je zalezel strah v Albanec, kaže tudi to, da se nekateri med njimi boje javno brati povesmer legalen list Alternative.

V skupščinski dvorani krške občine se je zbralo kar precej Albancev, ki pa niso kdove kako živahno posegali v razpravo. Vendar pa so sprejeli sklep, da bodo poskušali ustanoviti posavsko podružnico Odbora za varstvo človekovih pravic. Zanimivo je bilo slišati tudi vprašanja nekaj Krčanov, ki so se udeležili javne tribune: razodela so, da se Slovenci še kako zanimamo za usodo Albancev in da nam ni vseeno, kako z njimi ravnajo na Kosovu. Iz teh vprašanj je bilo videti tudi dobro obveščeno o dogajanjih na Kosovu.

J. S.

Kmetijstvo



KMETIJCI O NOVI ORGANIZIRANOSTI

NOVO MESTO — Predstavnik kmetijskih združenj v dolenski regiji, so se v ponedeljek, 20. novembra, pri Medobčinski gospodarski zbornici za Dolenjsko pogovarjali o povezovanju v poslovni sistem Mercator. Na razgovorih je sodeloval tudi Ervin Kuhar iz Zadrugne zveze Slovenije. Priprave za podpis pogodbe o pristopu so v polnem teku pri vseh združenjih, čeprav, zlasti v novomeški kmetijski zadrugi, kmečka zveza temu še naprotuje, saj meni, naj bi počakali do sprejema novega zakona o združenstvu. Pogovor je tekel tudi o pobudi za preoblikovanje enote Kmetijskega zavoda Ljubljana.

Sadja ne znamo prodajati. Zakaj?

Kriva je nepovezanost — Brežičani predlagajo avkcijsko prodajo tudi v Posavju — Sadjarjem zmanjšuje dohodek embalaža — Trgovina je brezobzirna

BREŽICE — Posavska regija slavi po vrhunski kakovosti sadja, vendar pridelovalci zanj pre malo iztržijo. Nekaj je torej narobe, da se kooperanti ne dopoklepajo do boljšega zaslužka.

Andreja Špeljak, agronomka in pospeševalka sadjarstva pri TOK Kooperaciji Agrarie Brežice, navaja za to več razlogov. Med njimi postavlja na prvo

mesto nepovezanost pridelovalcev in neorganizirano prodajo. Cene v regiji so zelo različne, zato meni, da bi jih s skupnim nastopom kmetijskih organizacij in kooperantov lahko zvišali in poenotili ne le za izvoz, ampak tudi za domačo prodajo. Brežički kooperanti so za zdaj prizadeti tudi zaradi tega, ker Agraria nima hladilnice. Pogrešajo jo zlasti za izvozno sadje.

Špeljakova se navdušuje tudi za avkcijsko prodajo sadja, kakršna je v Navedi v Holandiji in Nemčiji. Za Posavje bi zadoščalo eno prodajno mesto. Tja bi prihajali kupci in prodajalci. Določeni bi bili najnižja in najvišja cena in pridelovalci bi takoj videli, kaj lahko iztržijo za kakovost svojih pridelkov.

Za vpeljavo učinkovitejših načinov prodaje in za doseganje enotnih cen v regiji dajejo sadjarji pri Agrarii pobudo za delovni pogovor vseh, ki se v Posavju ukvarjajo s sadjarstvom.

V Sloveniji je po mnenju sadjarskih strokovnjakov Brežic nujno potrebna razonizacija sadjarskih območij, da ne bo prišlo do tržnih presežkov. To hkrati pomeni, da naj se sadjarstvo razvija tam, kjer z najmanjšimi stroški dosega

jo najboljše rezultate. Kmet mora vedeti, komu bo prodal in po kakšni ceni. Minimalne odkupne cene je dolžan zagotoviti komite za kmetijstvo. Sadjarski odbor TOK je za to, da prevzamemo od razvitih dežel celoten model pospeševanja. Če tega ne nameravamo, je boljši

• **Dohodek sadjarjev letos močno krni trgovina, ker ne vrača embalaže.** Andreja Špeljak iz Kooperacije Agrarie trdi, da se s trgovci ne da nič dogovoriti in da proizvajalce vrtijo, kakor je njim prav. Letos je embalaža izredno draga. Nove gajbice so manjše od prejšnjih in vanje gre po 12 kg sadja. Kooperant dobi za to količino jabolk največ 120 tisočakov oziroma 12 starih milijonov, vendar mu še od tega odštejejo tretjino za embalažo, ki bi jo lahko vsaj enkrat še uporabili. V Avstriji in Nemčiji trgovci embalažo vračajo, pri nas pa se jim to ne zdi vredno truda.

sedanji način, ko kmetijske organizacije pospešujejo samo tiste pridelke, ki jih lahko prodajo. Tako vsaj ne zavajajo kmetov, ki jih že brez tega prizadeva zmeda na tržišču.

J. TEPPEY

KMEČKA ZVEZA GRE V VOLILNI BOJ

POLJČANE — Na zasedanju upravnega odbora Slovenske kmečke zveze v Poljčanah je bila, kot poroča Kmečki glas, sprejeta dokončna odločitev, da se bo ta stanovska politična organizacija kmetov v najkrajšem možnem času otrsela pokroviteljstva SZDL, pod katere »marelo« je bila ustanovljena, in se na splošno-danski volitvah kot stranka podala v boj za oblast. S kom bo sodelovala v morebitni koaliciji, ni odločeno, sklenjeno pa je, da pri tem Zveza komunistov ne pride v poštev. Če bi članstvo kmečke zveze kljub temu zahtevalo volilno koalicio tudi s komunisti, »ni-sem pripravljen več voditi take kmečke zveze«, je v Poljčanah zatrdil njen nesporni prvi človek, predsednik Ivan Oman, kmet iz Zminca pri Škofji Loki. Članom upravnega odbora je Oman tudi razložil, kako si predstavlja boj za kmetove interese: treba je zasesti kar največ sedežev v republički skupščini, bodočem parlamentu, in tam vplivati na vse pomembne odločitve.

• **Kadar prihaja na mizo vino, odhajajo skrivnosti.** (Armenski pregovor)



Andreja Špeljak

TRIHINELOZA OGRŌŽA

KOČEVJE — Veterinarska inšpekcija spet opozarja občane, naj spoštujejo odredbo o obveznem pregledu mesa prašičev, ki so jih zaklali doma, predvsem tistih, ki so jih kupili od prekupčevalcev iz drugih republik. Zaradi neprimerne mesa je namreč pred kratkim zbolelo v občini Škofja Loka za trihinelozo kar 13 ljudi. Ta bolezen prizadeva mišice človeka in je lahko celo smrtna. Pregled mesa prašičev ni drag.



Mojca Črnič

Črničevi poskusi

GRIBLJE — Mojci Črnič iz Gribej sicer manjkata na višji agronomski šoli še en izpit in diploma, da pa ne bi preveč izgubljala časa, ko čaka na pripravništvo na metliški kmetijski zadrugi, kjer je prejela stipendijo, se je odločila poskusiti za vrtnarjenje. Črničevi so kupili plastenjak z namakalnim sistemom, s katerim so pokrili 125 m² gredic ter letos spomladaj prvič posejali paradiznik in papriko.

»Sadikam sta sledila paprika in paradiznik, ki smo ga do 1. julija že obrali, potem pa smo posadili krizanteme, in lahko pohvalim, da je šlo vse kar dobro v prodajo. V Beli krajini je namreč malo ljudi, ki se ukvarjajo z vrtnarjenjem, če seveda odštejemo tiste, ki vrtnarijo za lastne potrebe. Prav zato se marsikaj tudi še lovim, ker skoraj ni človeka, ki bi mi lahko svetoval iz lastnih izkušenj. Vse moram sama poskusiti.« prava Mojca, ki bo pozimi v toplo gredo posadila solato. Razmišlja pa že o tem, da bi postavila še kakšen plastenjak. Pri hiši sicer imajo 13 hektarov veliko kmetijo in 9 glav živine, prav ratarstvo pa je do brodošla dopolnilna dejavnost in seveda tudi zasluček,« meni Mojca.

Mojcin mož, kmetijski tehnik v črnomaljski kmetijski zadrugi, pa ne razmišlja o tem, da bi zaradi vrtnarstva opustil poljedelstvo, saj imajo ob hiši kar 5 hektarov polj v enem kosu. Da bodo lahko zmogli vse delo doma, ga bodo morali čimbolj poenostaviti. Za začetek bodo poskusili z nizkim fižolom, ki ga je moč strojno obrati. To pa gotovo ne bo zadnji poskus Črničevih.

M. B.-J.

VODNIK V KUPČIJI

Dokupne in prodajne cene v KZ Krka
V KZ Krka še nekaj velja dan republike, saj ta teden niso povečali cen živine, ki veljajo že od 6. novembra dalje. Vendar pa ni samo dan republike vzrok za mirovanje cen, temveč tudi precej zmanjšano povpraševanje po mesu. Mlado bodo do ponedeljka še odkupovano mlado pitano govedo za meso v ekstrasolani klasi po 184.000 din za kilo, v 1. klasi po 170.000 din, v 2. klasi pa po 161.070 din za kilo in izven klase po 152.140 din za kilo. Vole še naprej pla-

čuejo po dogovoru, starejše govedo pa po 123.000 do 152.140 din za kilo. Zato pa so ta teden poskočile cene telet za 20.000 din pri kili žive teže. Teleta prve kategorije plačujejo po 220.000 in 200.000 din za kilo žive teže, druge kategorije po 210.000 in 190.000 din za kilo žive teže. Vsa teleta za klanje pa plačujejo po 190.000 din za kilo.

V KZ Krka se pripravljajo na to, da bodo iz hladilnice oskrbovali z vso zelenjavo in sadjem tako zasebnike kot družbeni sektor. O tem pa drugič kaj več.

Odkupne in prodajne cene v M — Agrokombinat Krško
20. novembra so v Krškem poskočile cene mladega pitanega goveda in telet za približno 10 odst., za prav toliko pa je poskočila tudi cena prašičev. Mlado pitano govedo za meso plačujejo od 220.000 din navzdol, teleta so od 180.000 do 220.000 din, prašiči pa po 135.000 din.

Cene sadja in zelenjave so ta teden v hladilnici še enake. Ali cena krškim kmetijskim pridelkom ne narašča zaradi JE Krško?

• **SEJMIŠČE V BREŽICAH** — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 189 do 3 mesece starih prašičev in 27 starejših. Prodali so 105 mlajših, in sicer po 140.000 do 145.000 din kilogram žive teže, ter 18 starejših, in to po 140.000 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Silaža se greje, kaj zdaj?

Kmetijstvo je tovarna pod (negotovim) milim ne bom in nič čudnega ni, če se zgodi na primer, da se iz tega ali onega vzroka začne zlasti ob toplem vremenu silaža greti. To je zanesljiv znak, da je z njo nekaj narobe in da je treba ukrepati.

Kot edino pravo zdravilno sredstvo priporoča stroka uporabo propionske kisline. Pregreto silažo je treba odvzeti, ohladiti in pokrmiti, preostalo pa poskropiti s 5 litri mešanice (en liter propionske kisline in štiri litre vode) na kvadratni meter silaže v stolpnem silosu, v koritastem ali v potrebnem 0,4 litra kisline na kubični meter silaže. Propionska kislina, ki jo je še najbolj zanesljivo moč kupiti v tujini, Trstu ali Celovcu, živalim ni nevarna in je vsakršen strah odveč.

Seveda je še mnogo boljše segrevanje, s tem propadanje silaže pravočasno preprečimo. Na tem mestu smo že nekajkrat opozarjali, kako pogubno je lahko za uspeh siliranja podcenjevanje dokaj strogih tehnoloških zahtev pri tem opravilu. Že slabo tlačenje se lahko hitro mašuje; silažna masa mora biti tako stlačena, da prestane znani preskus s peto. Mora biti tudi pravo-

Inž. M. L.

Brez dobrih sadik ni nič

Pri drevesničarju Antonu Andolšku v Boštanju

BOŠTANJ — »V najboljših letih sem prodal tudi 4.000 do 5.000 sadik. Ko sem se pred približno 30 leti na nagovarjanje inž. Vide Cimperškov odločil za drevesničarstvo, so bile to različne sadne sorte sadik cepljene na sejancu, zatem pa so glavno besede dobile sadne

sadike na šibkih podlagah,« pravi 64-letni kmet Anton Andolšek iz Boštanja. Sadne sadike tega kooperanta sevniškega kombinata slovijo kot ene najboljnjih, najlepših; prevladujejo predvsem jablane in hruške, a še številne druge sadne vrste in sorte je moč najti v skrbno urejeni drevesnici na planoti nad Savo. Inž. Cimperškova, priznana strokovnjakinja (slovenski sadjarji jo poznajo tudi kot predsednico slovenskega sadjarskega društva), je vedno rada poudarjala, da so prav te obsavske planote v sevniški občini in drugod v Posavju med najprimernejšimi za sadjarstvo.

Andolšek je še zdaj hvaležen za strokovno pomoč inž. Cimperškove, čeprav se spominja, da je bilo včasih v tem medsebojnem prepričevanju zaslediti tudi kakšno bolj trdo besedo. Navsezadnje so rezultati dobrega sodelovanja razpoznavni vse do današnjih dni, ko Andolšku po prestani operaciji malce skrbno zdrave sicer ne dopuščajo več tako intenzivnega osebnega prispevka v kmetovanju.

P. P.



Anton Andolšek

EN HRIBČEK BOM KUPIL...



Ureja: Tit Dobersek

Vina za bogove

Kako razvršča vinske letnike krški enolog Zdravko Mastnak

Za nami je Martinovo, ko je mošt čez noč zamenjalo vino. Kakovosti letošnjega letnika še ni moč zanesljivo oceniti, saj oblikovanje vina v novembru še zdaleč ni končano. Bistvena značilnost letošnjega pridelka je nizka stopnja sladkorja in hkrati visoka stopnja kisline. Ob takem odnosu temeljnih sestavin ni moč pričakovati vrhunske kakovosti, dobra stran takih vin pa je, da so obstojna.

Slovenija ima že dvajset let kolektivno vinsko blagovno znamko, ki je bila doslej nalepljena že na nad 220 milijonov steklenic. Kaj je bilo vsem tem bogastvom najboljše, to je nemogoče povsem zanesljivo reči, saj je vsaka ocena individualna in odvisna od osebnega okusa. Vsekakor je posebej zanimivo in odločilno, kako vino ocenjujejo strokovnjaki, enologi. Za primer navajamo vinsko karto, ki jo je bralcom Kmečkega glasa priporočil Zdravko Mastnak, enolog krške kleti, ki je v svojem priporočilu začel z rdečimi vini.

1. Cviček, letnik 87, iz kleti kostonjeviško krškega agrokombinata — ljubezen vsakega Slovenca.



Zdravko Mastnak

2. Teran, letnik 87, iz kleti Vina-kras Sežana, vino iz krajev, kjer sta kamen in trda roka naredila čudež.
3. Cabernet sauvignon, letnik 86, iz vipavske kleti: eleganca in prefinjenost njegovega okusa presega bordske polnitve.
4. Sauvignon, letnik 86, iz ptuj-ske kleti: rodila sta se tradicija ptuj-skega kletarstva in izjemni čut enologa.
5. Sauvignon, letnik 87, Vinag Maribor, iz gozda s Pohorskega

• **KAKO BO Z VINOM V PRIHODNJE** — Od 33.000 ha absolutnih vinogradniških površin, to je zemlje, ki je primerna le za gojitve vinogradov, je s trto zasajenih le 19.000 ha. V polovici teh vinogradov že pojenjuje rodnost, toda zadnja leta obnavljamo mnogo manj, kot bi bilo potrebno, da bi zadržali vsaj dosedanje vinogradniške površine. Nastajajoči program razvoja slovenskega vinogradništva, ki se rojeva pod vodstvom mag. Julija Nemanica iz Metlike, predvideva, da bomo imeli leta 2.000 kar 25.000 ha vinogradov, to doseči pa bo zelo zahtevna naloga.

dvorca govori o obronkih Pohorja in vrhunskem znanju Vinogovih kletarjev.

6. Renski rizling, letnik 83, pozna trgatve, iz ormoške kleti: kralj vina in letnik stoletja.

7. Laški rizling, letnik 86, pozna trgatve, iz kleti Agrokombinata Krško: vino, ki je presenetilo slovensko javnost.

8. Šipon, letnik 71, pozna trgatve, izbor iz ormoške kleti: vino za bogove.

9. Zlata penina, letnik 86, iz kleti v Gornji Radgoni: radgonski mojs-tri so dokazali, da sodijo v vrh šampanjskih proizvajalcev.

10. Ledeno vino laški rizling, letnik 88, iz kleti KZ Metlika: veseli Belokranjci in posebna potrepljivost, vse to se je zilo v vinu, ki je vrhunec slovenskega vinarstva.

Kako se deduje zaščitena kmetija

Pravna razlaga dedovanja po zakonu oziroma po volji, izraženi v oporoki

Čeprav smo o tem že pisali, se v javnosti še vedno pojavljajo vprašanja in različne razlage o zakonu o dedovanju zaščitene kmetije. Zato ne bo odveč uradna pravna razlaga.

Po zakonu lahko zaščiteno kmetijo deduje en sam dedič. Tudi z oporoko lahko lastnik zapusti kmetijo le zakonitemu dediču, osebi, ki ima sama namen obdelovati kmetijsko zemljišče. Če takega dediča ni, lahko oporočnik z oporoko zapusti kmetijo tudi drugi osebi, ki je kmet po zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Izjemoma sme oporočnik zapustiti zaščiteno kmetijo dvema ali več dedičem v naslednjih dveh primerih:

• če ima več zakonitih dedičev lastnost kmeta po zakonu o kmetijskih zemljiščih (v tem primeru se lahko kmetija razdeli),

Slovenija Moja dežela.

Brez dobrih sadik ni nič

Pri drevesničarju Antonu Andolšku v Boštanju

sadike na šibkih podlagah,« pravi 64-letni kmet Anton Andolšek iz Boštanja. Sadne sadike tega kooperanta sevniškega kombinata slovijo kot ene najboljnjih, najlepših; prevladujejo predvsem jablane in hruške, a še številne druge sadne vrste in sorte je moč najti v skrbno urejeni drevesnici na planoti nad Savo. Inž. Cimperškova, priznana strokovnjakinja (slovenski sadjarji jo poznajo tudi kot predsednico slovenskega sadjarskega društva), je vedno rada poudarjala, da so prav te obsavske planote v sevniški občini in drugod v Posavju med najprimernejšimi za sadjarstvo.

Andolšek je še zdaj hvaležen za strokovno pomoč inž. Cimperškove, čeprav se spominja, da je bilo včasih v tem medsebojnem prepričevanju zaslediti tudi kakšno bolj trdo besedo. Navsezadnje so rezultati dobrega sodelovanja razpoznavni vse do današnjih dni, ko Andolšku po prestani operaciji malce skrbno zdrave sicer ne dopuščajo več tako intenzivnega osebnega prispevka v kmetovanju.

P. P.

Rejcem kuncev!

Hemoragična bolezen kuncev in zajcev, imenovana tudi X bolezen, se je v Sloveniji prvič pojavila letos spomladi. Neznanka v nazivu pove, da je o bolezi do sedaj le malo znanega.

Povzročitelj bolezni je virus. Zbolijo zajci, starejši od 35. dneva starosti. Pojavi se težko dihanje, izcedek iz nosu, ki je skoraj redno krvav. Obolele živali poginejo že v prvem ali drugem dnevu po pojavu znakov bolezni. Tudi navidezno zdrave živali v okuženi reji nosijo v sebi povzročitelja, zato je potrebno v taki reji vse živali pokončati. Klincenosti, torej živali, ki ne kažejo znakov bolezni, so nevarne za ponoven izbruh okužbe. Pri tem je potrebno vedeti, da se bolezen prenaša neposredno z živali na žival ter neposredno s predmeti in hrano, vključno s človekom.

Zdravilo proti boleznim še ni poznano. Edina učinkovita borba je poleg pokončanja vseh živali v okuženi reji

temeljita razkužba hleva in cepljenje še neokuženih rej.

S tem obvestilom pozivamo vse rejce kuncev ne glede na število živali, ki jih redijo, da svojo rejo prijavijo najkasneje do 8. 12. 1989 na svojem krajevnem uradu, pri katerem dvigujejo zdravstvena spričevala za ostale živali. V popisu so zajeti vsi rejci kuncev v občinah Črnomelj, Metlika, Trebnje in Novo mesto. Enaki popisi bodo opravljeni tudi drugod po Sloveniji. Podatki naj vsebujejo točen naslov rejca, število živali po kategorijah (starost). Na podlagi popisa bo veterinarska služba organizirala cepljenje živali na stroške lastnika.

Ker se bolezen izredno hitro širi, saj se je v Sloveniji pojavila že v 7 občinah, med njimi tudi v občini Sevnica in Krško, pričakujemo vaše sodelovanje. Po številu prijavljenih živali bo veterinarska služba uvozila zadostno količino cepiva.

VETERINARSKA INŠPEKCIJA PRI UPRAVI INŠPEKCIJSKIH SLUŽB NOVO MESTO

Duh gradbene afere še straši

Kritike na račun kandidacijskih postopkov in liste kandidatov za organe ZK na nesklepčni programsko-volilni konferenci ZKS Novo mesto

NOVO MESTO — V četrtek, 16. novembra, bi morala biti programsko-volilna konferenca organizacije ZKS Novo mesto. Bi morala biti, smo zapisali, saj je bilo po slovesnem začetku (zbor je zapel dve pesmi) in nekaj (dnevni red prehitvejočih) kritičnih razpravah na račun kandidacijskih postopkov in kandidatnih list ugotovljeno, da za veljavno sklepanje manjka 5 delegatov osnovnih organizacij, tako da so konferenco prekinili in odložili.

Delegata osnovne organizacije GIP Pionirja Tozd Gradbeni sektor Novo mesto Krešimirja Hercigonjo je najprej zanimalo, ali je predsedstvo OK ZK opravilo razgovore z naknadno evidentiranimi kandidati po za to določenem roku oz. zakaj tega ni storilo. Povedal je, da so naknadno evidentirali tudi pri njih, in sicer Nevenko Kulovec, Mojca Novak, Boštjana Kovačiča in Bojana Mikka, ki pa tako ali tako odpade, ker ni več član ZK. Povedal je tudi stališče svoje baze, da ne podpirajo nobenega kandidata iz sedanjih vodstev družbenopolitičnih organizacij v občini za katerokoli funkcijo v ZKS in ZKJ zaradi njihovega »delovanja v t.i. gradbeni aferi«, ki da je povzročila veliko škodo ugledu ZK; ter dodal, da menijo, da ocena o gradbeni aferi, sprejeta na 9. in 10. seji OK ZK (po zaključku oz. ustavitvi kazenskega postopka zoper obtožence letos poleti — op.p.), ni dosledna, popolna in dovolj kritična in da je normalno, da predsedstvo ni konkretno obravnavalo pripomb na svoj račun.

Po pojasnilu, da mora red veljati tudi v ZK (in se je torej treba držati rokov) in da lahko delegati osnovnih organizacij z dodatnimi kandidaturami nastopijo na sami konferenci, kar je bilo obrazloženo tudi v konferenčnem gradivu, se je vendar zvrstilo še nekaj kritik na račun kandidacijskih postopkov. Mojca Novak je menila, da nobeni tehnični, časovni razlogi ne morejo biti razlog, da niso bili opravljeni razgovori z dodatno evidentiranimi, ki naj bi jih vse po mnenju drugega delegata uvrstili na listo, ne glede na to, da v osnovnih organizacijah o njih niso mogli razpravljati. Nevenka Kulovec je spraševala, kako je bil lahko

eden od bistvenih argumentov za neuvrstitve na listo to, da je bila proti kandidatu vsaj ena osnovna organizacija, ko ta ni imel možnosti se braniti. Zanimalo jo je, na osnovi česa se je komite odločil, da ima ta organ po novem manj članov (dobil je odgovor, da na osnovi praktičnih izkušenj), rekla pa je tudi, da zanjo ni nobena demokracija in ne prave volitve, če je na listi za komite komaj

nekaj kandidatov več, kot jih je treba izvoliti. Pri tem kaže v opravičilo komiteju vendarle reči, da navala na to funkcijo (in funkcijo sekretarja) ravno ni bilo.

Po tem je verifikacijska komisija sporočila, da konferenca, ki naj bi potekala pod geslom »Prihodnost, imamo moč in voljo, da jo soustvarjamo«, ni sklepčna. Predsednik OK ZK Remzo Skenderović je zaključil, da se še enkrat vidi odnos do ZK. Taki, kot se je v četrtek v celoti pokazala v Novem mestu, se na prihodnjih volitvah res ne obeta nič dobrega.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Kam so izginili podpisi?

Negotovanje podpisnikov Temeljne listine Slovenije iz Straže upravičeno — Podpisi zginili z mize

STRAŽA — Ko je konec oktobra v Delu izšlo poročilo o rezultatih zbiranja podpisov za Temeljno listino Slovenije v novomeški občini, je v njem med drugim pisalo: »V krajevnih skupnostih, kjer je veliko zaposlenih, pa so na terenu zbrali manj podpisov, ker so ljudje podpisovali listino v firmah. Niti enega pa niso zbrali v KS Brusnice, Dolž, Orehovica, Otočec, Prečna, Straža, Šmihel in Uršna sela. V teh krajevnih skupnostih se namreč podpisovanja sploh niso organizirala,« zato je bilo med prebivalci Vavte vasi kar precej razburjenje.

Poklical nas je upokojenec Berto Boh iz Vavte vasi in povedal: »Sam sem v Vavti vasi v nekaj dneh zbral 130 podpisov in jih tri tedne pred izidom članka dostavil tajništvu krajevnih skupnosti, sedaj pa me ljudje sprašujejo, kam so šli podpisi. Seveda upravičeno. Nočem, da bi pri ljudeh izgubil zaupanje, zato isto sprašujem tudi jaz. Zahtevam, da zadevo raziščete.«

Stvar seveda ni tako preprosta, saj so se pojavila že tudi sumničnija, češ da so podpisi izginili namerno. Zato smo poklicali sekretarja občinske konference SZDL Matjaža Verbiča, ki je potrdil, da iz KS Straža tudi do sredine novembra kljub večkratnim urgencam niso dobili listin s podpisi. Zbiranje je bilo medtem že zaključeno. Za zbiranje podpisov po krajevnih skupnostih so bile obvezne krajevne organizacije SZDL. Predsednik straške je

● To je vsa resnica, ki jo je moč izvedeti o izginulih podpisih temeljne listine iz KS Straže. Upamo, da se bodo podpisnikom odgovorni funkcionarji, čeprav nič krivi, vendarle opravičili ter tako vzpostavili omajano zaupanje, vprašamo pa se lahko, zakaj niso reagirali prebivalci krajevnih skupnosti, ki so tudi omenjene v članku kot tiste, kjer podpisovanje ni bilo organizirano. Ali niso dobili občutka, da so bili za nekaj prikrajšani?

Adi Zupančič, zaposlen v Novolesu. »Zadeva je mučna in si je niti sam ne znam pravilno razložiti,« pravi Adi Zupančič. »Tudi sam sem se osebno angažiral pri zbiranju podpisov in jih zbrane — bilo jih je 215 — v posebni mapi odnesel v službo. Ker sem moral službeno v Ljubljano, jih takrat nisem imel časa odnesti na OK SZDL, ampak sem jih pustil na pisalni mizi. Ko sem se vrnil iz Ljubljane, jih ni bilo več. Zaman je bilo vse iskanje in povpraševanje. Seveda stvar odpira možnost za razne spekulacije, dejstvo pa je, da podpisov ni več in verjemite mi, meni je zaradi tega najbolj žal, saj je bilo veliko truda tako rekoč vrženega proč.«

T. J.

Denarja za nove ideje ni bilo

Ideja o valilnici podjetij brez denarne podpore usahnila — Dolenjski projektivni biro krči obseg dejavnosti — Izguba zgolj fiktivna — Direktor odhaja?

NOVO MESTO — Enovita delovna organizacija Dolenjski projektivni biro se je v statistiki poslovnih rezultatov za letošnje četrtoletje znašla med številnimi izgubarji. Res, da izguba ni velika, vendar je tudi ta madež čisto nepotreben. Tako meni direktor podjetja dr. Janez Usenik in se pri tem sklicuje na dosedanje pozitivno poslovanje, ko podjetje ni bilo nikoli nelikvidno ali nesolventno in nima niti dinarja dolga, ki bi ga z bremeni obresti vlekel k tlom.

»Izguba je posem produkt nerazumljivega obračunskega sistema, ki dobre gospodarje s poslovnimi skladi preko revalorizacije le-teh potiska v fiktivne rdeče številke,« pravi dr. Usenik. To pa še ne pomeni, da je Dolenjski projektivni biro brez problemov, ki so čisto druge narave. Ta tridesetčlanski kolektiv, v katerem ima kar tretjina zaposlenih visoko kvalifikacijo, je močno prizadela nizka konjunktura v gradbeništvu, zlasti na visokih gradnjah.

»Kar poglejte, koliko se danes na Dolenjskem gradi, pa boste takoj videli, da kaj dosti posla za nas ne more biti! Seveda se pojavlja še drug problem. Gradbena podjetja ponujajo lastno projektivo, kombinirano z ugodnimi pogoji in premostitvenimi krediti, česar si mi z nizko akumulacijo in brez operativne nikakor ne moremo privoščiti. Tako izpadamo v konkurenci, čeprav so naše projektivne ponudbe lahko tudi ugodnejše,« o razmerah na projektivnem področju visokih zgradb razmišlja Usenik.

V vodo pa so padle tudi nekatere nove ambicije Projektivnega biroja, ki bi v naši regiji vsakega veliko pomenile. Kot novo dejavnost naj bi ustanovili valilnico podjetij, za kar so že predložili idejne osnutke in od odgovornih v občinskem in medobčinskem merilu dobili vso podporo, kaj dlje pa ni šlo, saj zagon takšne dejavnosti zahteva tudi finančna sredstva in kvalificiran kader, predvsem denarja pa ni bil pripravljen dati nihče.

Z reorganizacijo po novem zakonu o podjetjih, ki naj bi jo v Dolenjskem projektivnem biroju izpeljali do novega leta, bo treba zato izvršiti tudi občutno notranje prestrukturiranje, kar pomeni

predvsem orientacijo na nizke zgradbe in precejšnje zmanjšanje ali celo ukinitve enote za visoke zgradbe. To bo prineslo za sabo tudi kadrovske spremembe, ali z drugimi besedami, dela ne bo

T. JAKŠE

Velika dela v majhni občini

Praznik občine Metlika bo minil brez rompa in pompa, a imajo njeni občani kljub temu kaj pokazati — Od telefonije do novega mestnega središča

METLIKA — Čeprav bo letošnji praznik občine Metlika minil brez rompa in pompa, je prav, da vsaj na hitro in na kratko pregledamo, kaj je bilo v tej belokranjski občini, eni najmanjših v Sloveniji, narejeno v letu dni od prejšnjega praznika oziroma v tem iztekajočem se letu. In tega bi bilo celo za večjo in gospodarsko močnejšo občino kar precej.

V metliškem gospodarstvu res ni bilo v zadnjem letu večjih naložb v objekte, so pa bile te investicije bolj »skrite«, v posodabljanje opreme in tehnologije. Največja gradnja v občini je gradnja novega trgovskega in poslovnega središča Metlike, ki ga novomeški Pionir gradi za prodajo na trgu. Z izgradnjo tega kompleksa, ki bo z novim blokovo stanovanjskim naseljem tvoril zaokroženi novi del Metlike, se uresničuje načrt, ki so ga zasnovali pred desetimi leti. Hočeš nočeš mora biti naslednja poteza kompleksna in načrtna ureditev starega mestnega jedra Metlike, ki mu bo treba najti novo, sveže življenje.

Gotovo je največje delo, ki letos poteka v občini, gradnja telefonskega omrežja, ki bo, ko bo prihodnje leto končano, omogočilo, da bo vsako gospodinjstvo v občini dobilo telefon. Seveda je to veliko delo eno od tistih, ki potekajo v okviru programa zadnjega samoprispevka in ob dodatnem veli-



Dvakrat na dan svež kruh

STOPIČE — Nov veter, bolj naklonjen zasebnemu podjetništvu, je v novomeški občini v nekaj mesecih odprl že kar precej zasebnih prodajalcev iz raznovrstnim blagom. Pred nekaj manj kot štirinajstimi dnevi se je tako pojavil nov, okusno opremljen in dobro založen lokal tudi pod streho gostilne Turk v Stopičah. Minimarket Pero se imenuje, njegov lastnik, ki je zelo v najem in skupaj z gostilničarjem preuredil del gostilniških prostorov, pa je mladi trgovec Peter Kastelic, domačin z Dolnje Težke vode.

»Prej sem bil zaposlen v Novotehni v Novem mestu, vendar sem samo čakal na priložnost, da bi odprl svoje, saj me to zelo veseli. Tukaj v Stopičah je sicer že družbena Mercatorjeva trgovina, vendar sem prepričan, da je prostor ugoden tudi zame, medsebojna konkurenca pa bo samo koristila strankam. Za sedaj sem se usmeril predvsem v spekerijsko blago, vsekakor pa se bom ravnal po željah strank in jim skušal v čimvečji meri, kolikor bodo dovoljevali prostor in druge okoliščine, ustreči. Nabavljati skušam čim cenejše blago, predvsem pa skrbim za dobro založenost s kruhom, ki ga največ kupujem od zasebne pekarnice »Ajda« v Gotni vasi in ga dvakrat na dan pripeljem sem še toplega. Tam nabavljam tudi pecivo,« pravi Peter Kastelic.

Kako zelo se Peter prilagaja kupcem, pove že delovni čas, saj je trgovina odprta vsak dan, tudi ob sobotah, od 8. do 19. ure, pa še ob nedeljah od 7. do 12. Seveda je zanimiva tudi nova stopiška kombinacija, saj se trgovina in gostilna pod eno streho med sabo dopolnjujeta.

T. J.

Miklavž na trgu

Pestra bo ponudba novoletnih prireditev

NOVO MESTO — Organizatorji novoletnih prireditev pripravljajo kar precej novosti. Ves december bo na Glavnem trgu novoletni sejem. Prodajalci za stojnicami se bodo menjavali na deset dni, v torek, 5. decembra, pa bo po toliko letih spet Miklavžev semenj.

Krasitev trga bo v četrtek, 7. decembra. Letos bo z okraševanjem še precej več dela, saj je organizator še dodatno pripravil več kot 500 metrov novih svetlobnih nizov in trideset arkadnih lokov, s katerimi bodo dobrodu okrasili rotovž.

Dedek Mrab bo letos v novomeški občini obdaril 9500 otrok. V drugi polovici decembra bo obiskal vse vrtnice, otroke

● V torek, 5. decembra, ob 16. uri se bo med stojnicami na Glavnem trgu sprehajal tudi Miklavž s spremstvom. Velja povabiti vsem, ki bi se radi srečali z njim.

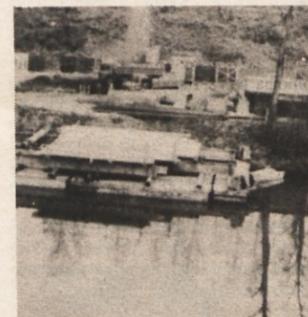
mestnih krajevnih skupnosti pa bo spet obdaril na enem mestu, 16. in 17. decembra v dvorani Doma JLA. Novoletni kamion bo od 19. do 22. decembra obiskal in obdaril otroke vseh krajevnih skupnosti v občini, v soboto 23. in nedeljo 24. decembra pa bo po dveh letih premora spet tradicionalni novoletni živžav na Glavnem trgu.

Zveza prijateljev mladine bo letos skupaj s Studiom D prvici pripravila silvestroško noč na Glavnem trgu. Pod naslovom »Dobimo se na trgu« bo prvo uro novega leta organizirano rajanje. Novost bo za Dolenjce zagotovo vabljiva, saj bo večina letos novo leto čakala kar v domačem krogu, po polnoči pa bo veljalo priti na trg in nazdraviti skupaj s svojimi prijatelji. Lahko upamo, da bo res veselo.

J. P.

NOVA ZSMS VABI

NOVO MESTO — Vsi, ki bi radi podpisali pristopno izjavo za članstvo v novi ZSMS, lahko to naredijo oziroma lahko dobijo podrobne informacije na OK ZSMS Novo mesto, Kettejev drevored 3, tel. 21-536. Vsakemu zainteresu lahko pristopno izjavo pošljejo tudi na dom, starost za članstvo v ZSMS pa po novem ni več omejena.



ZAČELO SE JE ZARES — V okviru reševanja nič več odločljivih novomeških infrastrukturnih problemov se je gradbišče trgovsko-poslovnega centra z garažno hišo na Novem trgu in gradbišče avtobusne postaje nasproti stadiona sedaj pridružilo še gradbišču za novi most ob železniškem na Lokih. Gradnja ga Gradis in GIP Pionir po projektu prof. Petra Gabrijelčiča. Izvajalca sta že začela z vrtnjanji za postavitev nosilnih pilotov in spodnje podporne konstrukcije mosta, delno so že prestavili komunalne naprave in začinjajo tudi z gradnjo cestnih priključkov na obeh bregovih Krke. Čeprav gradnja delno zamuja, pa končni rok izgradnje (jesen 1990) zaenkrat še ni vprašljiv. (Foto: Z. L.-D.)

Novomeška kronika

ELEKTRO — Nam vsem ljubim elektrikerjem in trgovcem z elektriko Elektro Krasitev, ki je v katerikoli obrat opozarja, da ji bo, če ne poravnava zahtevane terjatve, v kratkem trajno, obveznostno v višini 50 din (!!!), prepovedal dostavo električnega odklopil tok. Elektro bi ob vseh raznih Damianovih in uradnikih, ki jih greje in razporežena z njegovimi pisarnami, lahko vedel, da se v Novem mestu do 50 din zaokrožujejo na nič. Takšno domnevo mogoče vnesti tudi v računalniški svet. Druga stvar je, da so Elektro Krasitev, ki je v te smešne izterjave stali več, kot je vrednost neplačanega zaostanka. Zato je prihodnje leto dejstvo seveda ničeno, saj vse stroške vgrajuje v novo ceno električnega Obitno bo treba novomeškemu Elektro Krasitev posvetiti nekoliko več pozornosti.

MISLIJO NA VSE? — Na sicer kar nekaj je nesklepčni programsko-volilni konferenci novomeških komunistov, so se vendar lepo lep uvoščil. Uglasen zborček jim je prejel zdravilico, potem pa še v Marje, Mare, Mare. Če bi komunisti zaradi Anelovskega ravnotežja sil hoteli stisniti eno, bi bila ta morda Rado idejskih partijskega programa »Evropa z nami«.

LB — V Ljubljanski banki (Kasarna pri drevored) imajo običajno štiri blagajne, ob malici pa samo dve. Odveč je denarja, da je denarni promet te dni nenehno (vplačilo petic in katrc). Pred samo blagajnama sta seveda zelo dolgi vrste, leg tega morajo stranke ob menjavi v lico kot regruti poslušno odkodirati drugemu okencu. Povelje za premenega od minulih takih dni izdal blagajničar in uradnik z rahljano krvavico, ko je na mu je krasil zoboblec. Naj se vidi je bil na malici. Da se temu po naključju ne reče »izboljšano poslovanje z občan-«.



Ena gospa je rekla, da Dolenjski projektivni biro v osrednjem novomeškem kiosku so namreč slej prodali samo dva (2) primerna partijskega programa »Evropa z nami«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 9. do 16. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Danica Štanič — lič z Mirne — Aleša, Nataša Planina — Vel. Podljudbna — Nino, Mira Smolnik — Mlake — Barbaro, Anica Krutar — bočič — Luka, Bernarda Kutnar — Boštjana, Stizislava Gazvoda iz — josta — Petrino-Martino, Tončka — kovič iz Mirne Peči — Uroša, Anica — ljanec z Mirne — Anico, Martina — pivec iz Gor. Brezovice — Nataška — Marjetka Fenc iz Zelenega pri Dobru — — Roberta, Martina Majhan iz — Broda — Nikolino, Zdenka Les iz — pri Šentupertu — Sabino, Mateja — Drašičev — Blaža, Nada Metelko — Orel — Katjo, Biserka Matjaš iz — Diano, Danica Hudoklin iz — Urško, Olga Vidmar iz Šentjanja — Srečka, Zoška Klepec — Pezdirc iz — ke — Silvijo, Tatjana Gorenc iz — Gradišča — Ano, Mateja Vidmar iz — Toplic — Nastjo, Kata Kegljčević iz — ke — Roberta, Vilma Anderlič iz — pri Šentupertu — Sabino, Mateja — var iz Gor. Radulje — Anjo, Renata — rin s Senuš — Aleša, Rafaela Repol — Šentjanža — Jureta, Kristina Prijatelj — Tržišča — Nastjo, Marija Hren iz — vasi — Petro, Brigita Skube iz — Trbnjem — Staša, Jozica Gorenc iz — nice pri Šmarjeti — Lidijo, Daria — iz Krškega — Reneca, Renata — Goriške vasi — Polonco, Rozalija — iz Goleka — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Mojca Šolske 5 — dediko, Edica Albert — celj z Drejetovce poti 23 — Marka — stazija Šuklje, Pot na Gorjanec — Jozica Šutar iz Cegelnice 40/a — dečka.

Sprehod po Metliki

JOŽE MOZETIČ, ravnatelj metliških osnovnih šol, se zadnje čase ognjevitvo tegeje za izboljšanje osebnih odnosov in prosvetarjev. Zaveda se, da so metliški učitelji med najslabše plačanimi delavci v vrste v Sloveniji. Kakšnega večjega učiteljskega združenja, ki bi se borilo za njih, ha pri svojih napreznih res nima, pa res, da imajo vsaj učitelji malce občutek, češ nekdo pa se le bori za njih. PRED KRATKIM JE POTEKLA IZ METLIŠKE VINSKE KLETI v kmetijska radijska oddaja, ki jo je predvsem na svojem I. radijskem programu ljubljanski radio. Poleg vinogradnikov, ki so kovali predvsem nad nizkimi odkupnimi cenami grozdja, je nastopil tudi harnostni kar Edo Macele. Prisotni Ljubljanci in njegovo igranje hvallili na vsa usta. Prosto stavitbi se morali tudi tamburasi KUC Ivan Navratil, pa se niso. Zahtevali so enakonorar v višini dveh milijonov, a niti se niso bil pripravili dati denarja.

SOSEDNJI ČRNOMELJ se zadnje čase s pravim kulturnim razvojem, za Metliko pa bi lahko mirno rekli, da se zavija v kulturno temo, ko malo kulturnih prireditev v Metliki bilo že dolgo, celo alternativni, ki so svojčas dokaj živahni, so verjetno v puško v koruzo, misleč si, da je najbiti tiho in v kaki gostilniški luknji, ki se zanima za kulturo, ni do slišal ničesar o kulturni skupnosti, še pa o Zvezi kulturnih organizacij.

V Iskri zopet tli Iskra upanja

S potezami, ki so si jih zamislili, v Iskri kot družbenem podjetju ne bi smelo iti več navzdol — Večja prodaja — Boljše nagrajevanje strokovnjakov

SEMIČ — Semiška iskra se je letos znašla v precejšnjih škripcih. Zaradi manjše kupne moči Jugoslovanov in manjšega števila naložb se je namreč v letošnjih devetih mesecih kar za 14 odst. zmanjšala prodaja kondenzatorjev na domačem trgu. Prodaja na tuji trg pa je se povečala in predstavlja že polovico vse proizvodnje. To pa jih tudi tepe, saj je dolar za 30 odst. premalo cenjen.

Prav problem denarja in trajnih obratnih sredstev, ki jih Iskra nima, je za kolektiv največja težava. Zato morajo najemati kratkoročna posojila, obresti in negativne tečajne razlike pa predstavljajo 40 odst. prihodka. Samo za finančne neto obremenitve so v prvih devetih mesecih dali toliko, kot so zaslužili v poltretjem mesecu. Vendar pa v Iskri menijo, da s potezami, ki so si jih zamislili, ko bodo z novim letom postali družbeno podjetje, ne bi smelo iti več navzdol. Po ocenah komercialistov so naročila z domačega trga sedaj dosegla najnižjo točko in se ne morejo več zmanjševati. Za prihodnje leto že načrtujejo večjo proizvodnjo za domače

kupce, predvsem pa se bodo potrudili najti kupce za orodje in opremo, ki jih

IZSTOPI ZARADI DRUŽBENE NEMOČI ZK

ČRNOMELJ — Občinska organizacija Zveze komunistov v Črnomlju šteje 955 članov, ki so povezani v 62 osnovnih organizacij. V pokongresnem obdobju se je število članov zmanjšalo za 58. Do lani so pri osipu članstva prevladovali izključitve, sedaj pa izstopi in črtanja. Glavni razlogi, ki jih navajajo za izstop bivši člani, so družbena nemoč ZK, odnosi v ZKJ, visoka članarina, starost in bolezen. Sprejemanje v organizacije pa stagnira, saj so letos na novo sprejeli le 2 člana.

SKROMNA TURISTIČNA TAKSA

ČRNOMELJ — Do konca oktobra se je v črnomljski občini nabralo 4,78 milijona dinarjev, do konca leta pa naj bi bilo na razpolago skupaj okrog 6 milijonov. Od tega bodo po 10 odst. odšteli turističnimi vezem Dolenjske in Slovenije, po četrtino turističnemu društvu v Vinici in skupnosti za Jurjevanje, ostale drobničnice pa bodo dobila turistična društva v Črnomlju, Semiču in Adlešičih. Tega denarja pa bo tako malo, da bi jim težko bistveno pomagal pri njihovem delu.

tudi proizvajajo v Iskri. Prodaja na tuji trg pa naj bi bila večja skoraj za tretjino.

S temi težavami so se v zadnjih letih prepletali tudi odhodi strokovnjakov z višjo in visoko izobrazbo, ki pa so se v zadnjih mesecih ustavili. Morda tudi zato, ker pričakujejo, da bodo z reorganizacijo dregnili v sistem nagrajevanja. To so v Iskri delno storili že letos spomladi, ko so spremenili razmerje med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki v korist strokovnih in vodilnih delavcev. Sicer pa imajo — vsaj na papirju — v Iskri možnost strokovnjake še

• V semiški Iskri je sedaj zaposlenih 1670 ljudi, letos pa se je zaposlovanje zmanjšalo za približno 2 odst. Na novo zaposlujejo le študente, delavci pa odhajajo le zaradi upokojitve, ne pa zato, da bi se zaposlovali drugje. V Iskri razmišljajo, da bi, če bi se težave zaradi pomanjkanja dela nadaljevale, dali delavcem možnost iti predčasno v pokoj z določeno odpravnino.

bolje plačati, saj so pred kratkim sprejeli pravilnik o nagrajevanju ustvarjalnega dela. Žal pa pravilnika ne uporabljajo preveč, ker bi morali delati bolj projektno, a se doslej še niso dovolj posvetili projektnemu delu. Sicer pa je njihov cilj, da bi z boljšim plačilom preprečili odhode strokovnjakov iz podjetja, čeprav po drugi strani priznavajo, da so kljub spremenjenim internim razmerjem osnove za izplačilo osebnih dohodkov še vedno nizke in ne dohajajo inflacije.

M. BEZEK-JAKŠE

»Nočemo srbskih mitingarjev!«

Iniciativni odbor SDZ sprejel izjavo o napovedanem mitingu

ČRNOMELJ — Pretekli teden se je v Črnomlju prvič sestali iniciativni odbor Slovenske demokratične zveze (SDZ). Razpravljali so o organizacijski plati ustanavljanja nove stranke in o pripravah na volitve. Tako so tudi Črnomljski naredili prvi korak k temu, da pomagajo sestopiti partiji z oblasti. Pripravljajo se tudi na ustanovni zbor SDZ, ki naj bi bil okrog novega leta.

Iniciativni odbor SDZ je v Črnomlju sprejel tudi izjavo o mitingu, ki naj bi ga imeli srbski in črnogorski revolucionarji 1. decembra v Ljubljani: »Z argumentom, če lahko demonstrirajo v Ljubljani Albanci, zakaj ne bi tudi mi?« se ne strinjamo, saj so bile albanske demonstracije mirne, kulturne in nenasilne, izvedli pa so jih Albanci, ki živijo v Sloveniji. Srbske mitingarske mase pa prinašajo s sabo nasilje in nacionalno mržnjo, ki lahko privede do hudih posledic. Zahtevamo, da se miting v Ljubljani ne odobri in da se ga prepreči z vsemi zakonitimi sredstvi. Menimo, da o primernosti slovenskega vodstva lahko odločajo izključno državljani Slovenije.

M. B.-J.

Spet nesklepčni Krajevna skupnost v bodoče brez skupščine

KOČEVJE — Zadnja seja skupščine krajevne skupnosti Kočevje-mesto je bila nesklepčna. To je bila sploh zadnja seja te skupščine, ker bo v bodoče najvišji organ KS svet KS. Kljub temu je seja bila, ker so pač prisotni sprejeli (nezakonit?) sklep, da bodo soglasje za sprejete sklepe pridobili kasneje od delegatov po telefonu.

Vrtičkarska zadruga v Kočevju še vedno ni ustanovljena, čeprav je bil sklep nekaj skupščin in drugih organov, naj bi jo ustanovila KS. Odgovor je bil, da to ni v pristojnosti KS, ampak SZDL, zadruga pa naj bi delovala pri Kmetijski zemljiški skupnosti. Delegati so nadalje med drugim opozorili, da ne kaže romskih družin naseljevati prav v središče mesta. To je bilo že kritizirano, pomagalo pa ni, saj so tam naselili še nove ROME. Zdaj, ko je v občini steklina, pa se po mestu podijo tudi tropi romskih in drugih psov.

V mestu je velik nered. Na parkiriščih in drugod so skladovnice drv, avtomobili so parkirani tudi po zelenicah in pločnikih. Predvsem otroci uničujejo vse, od klopi in žičnih ograj, do košev za smeti, in še mnogo drugega. Pri Komunalni bodo zdaj zaposlili komunalnega nadzornika, ki bo vse, ki ne spoštujejo veljavnega predpisa o redu, kaznoval ali predlagal v kaznovanje. Nadalje so delegati razpravljali predvsem o prometni ureditvi mesta.

J. P.

ŽIVAHNO SEJANJE

KOČEVJE, RIBNICA — V tem tednu poteka in bo še potekalo v občinah Kočevje in Ribnica živahno predpraznično »jesensko sejanje«. Sej in drugega je bilo ali pa še bo toliko, da jih lahko le naštejemo, in še to samo najpomembnejše:

Od 20. pa vse do danes, 23. novembra, vrtiljo v prostorih Name vsak dan ob 9. in 16. uri videofilme »Varnost v cestnem prometu.«

21. novembra ob 17. uri je rezervnim starešinam predaval komentator Janez Stanič o temi »Spremembe v vzhodnoevropskih državah — ali je socializma konec?«. Ob 18. uri je bila seja OK ZK Kočevje, na kateri so med drugim razpravljali o programu »Evropa zdaj«. Ob 19. uri je bila okrogla miza na temo »Zapora Ljubljanske ceste v Kočevju«.

Včeraj 22. novembra, je bila seja predstava OK SZDL, na kateri so razpravljali tudi o osnutkih programa SZDL Slovenije in OK SZDL Kočevje.

Za danes, 23. novembra, je sklicana ob 8. uri skupna seja zborov občinske skupščine Ribnica.

VSAKI KS SVOJE SMETIŠČE

ČABAR, OSILNICA — Pred meseci smo objavili razgovor s predsednikom občinske skupščine Čabar, Antonom Arhom, v katerem nam je ta med drugim zatrdil, da strokovnjaki predlagajo kot najboljšo lokacijo za bodoče odlagališče komunalnih odpadkov iz vse občine v bližini izvira Kolpe. Na to predlagano lokacijo je nato prišlo več pripomb iz Osilnice, občine Kočevje, občine Delnice in drugod, če da bi tako ogrozili še eno redkih onesnaženih rek v Jugoslaviji. Te dni občani z obeh bregov zgornjega izvira Kolpe spet govorijo, da bodo neke pri Kuparjih ali Razlogih, se pravi pri izviru Kolpe, v kratkem začeli odlagati sodčke z nevarnimi snovmi. Kaže pa, da to ne drži. Pri odgovornih in informiranih v KS Osilnica smo zvedeli, da v občini Čabar ne bo uresničena prvotna zamisel o ureditvi enega odlagališča komunalnih in drugih odpadkov za vso občino.

J. PRIMC

Zakaj nadpovprečna obolevnost?

V kočevski občini je nekaterih vrst raka toliko kot v Nagasakiju (atomska bomba) ali v švicarskem Baslu, kjer je središče kemične industrije

KOČEVJE — O obolevnosti za rakom v občini Kočevje so razpravljali na razširjeni seji predsedstva OK SZDL 14. novembra. V razpravi je sodeloval tudi član republiškega vodstva SZDL Niko Rihar.

Poročilo o obolevnosti za rakom je podal direktor Zdravstvenega doma Kočevje dr. Tihomir Odorčič. Po podatkih, ki jih je zbral za obdobje 10 let (1976 — 1985) je obolevnost za rakom v kočevski občini pri moških nad slovenskim povprečjem, pri ženskah pa nekoliko pod njim. V primerjavi s celotno Slovenijo je v kočevski občini več raka sečnega mehurja in pljučnega raka, pri ženskah pa kožnega raka. Do 74.

leta zbolijo v kočevski občini za rakom nad 40 odstotkov moških in slabih 20 odstotkov žensk, in sicer pri moških največ za pljučnim rakom (10,5 odst.), pri ženskah pa za rakom dojke (4,39 odst.). Dosegljivo za občino Kočevje ni bila izdelana še nobena podrobna študija te bolezni, zaradi česar ni možno govoriti o vzrokih obolevnosti.

Udeleženci razprave so bili v glavnem polemično razpoloženi do tega poročila in pismenega poročila inšpekcijskih služb o stanju na ekološkem področju v občini, še posebno pa do oddaje v televizijskem »Tedniku« o boleznih in odlaganju raznih odpadkov v kraške jame na Kočevskem, tudi odpadkov kemične tovarne Melamin. Razpravljavci so poudarjali, da tako prikazovanje Kočevske le škodi občini, posebno njenim razvojnim načrtom. Izogibati bi se morali neupravičenim in nedokazanim trditvam, ki jih je veliko prav o Kočevski in o njenem tako imenovanem zaprtim prostoru. Razne govorice (na primer tista o radioaktivnosti Rudniškega jezera) so strokovne raziskave že ovrgle. Posebno so razpravljavci poudarjali, da je v kočevski občini v primerjavi s ostalimi slovenskimi občini bolj poskrbljeno za varstvo okolja, saj že skoraj 10 let delujejo komunalne čistilne naprave, na katere je priključena industrija in 80 odstotkov

gospodinjstev; vedno bolj je poskrbljeno za zdravo pitno vodo, prizadevajo si za ureditev regionalnega odlagališča komunalnih odpadkov; zaradi daljinskega ogrevanja je zrak občutno manj onesnažen, kot je bil še pred leti. Pa vendar je, kljub vsem tem dejstvom, obolevnost za rakom nadpovprečna. Inšpektorji in drugi ugotavljajo

• Sprejeli so sklepe, da je treba opraviti temeljito študijo o obolevnosti za rakom. »Našli bomo denar in ljudi za to!« je zatrdil predsednik občinske skupščine Alojz Eržen. SZDL bo še letos organizirala posebno konferenco o ekologiji. Pogosteje se bo spet sestajal svet za varstvo okolja. SZDL bo imela stalno na dnevnem redu svojih sestankov tudi vprašanja s področja ekologije. Za pomoč pri reševanju ekoloških zadev pa bodo zaposlili tudi republiški svet za varstvo okolja.

jo občansko onesnaževanje zraka in vode nad dovoljeno mejo. Odmiranje gozdov se nadaljuje. V minulih letih je prišlo nekajkrat do onesnaženja pitne vode in podtalnice itd. Marsikdaj pride do onesnaževanja okolja iz drugih občin, republik (Hrvaška-Plomin) ali celo držav. Pa tudi Kočevje onesnažuje okolje drugim, na primer pitno vodo Dolenjskim Toplicam itd.

Drobne iz Kočevja

NEKOLOŠKO BOMBARDIRANJE Časopisi in TV pogosto pišejo oz. govorijo o ekološki bombi, prepostili ljudje pa ne vedo, kaj je to, in čakajo eksplozijo, ko bo v nekaj vrstah. Tako je opozoril eden iz starejših delegatov v razpravi o varnosti okolja na Kočevskem. Ljudi naj torej ne bombardirajo z nejasnimi ali neznanimi izrazi.

VSAK HOČE DELATI ZASE — V Kočevju je veliko zanimanje za lokale za otroke, uslužnostno, popoldansko in še kakšno drugo dejavnost. Dogaja se, da se razpis za oddajo samo enega lokalca prikaže kar 20 ali celo več interesentov. Med temi vedno bolj prevladuje prepričanje, da lokalni deli v glavnem le zase in redi le nekaj ali dva neproizvodna delavca, amreč, da se vedno zaposleni v družbeni dejavnosti rediti več. »In če delajo rednega delovnega časa, več, da delajo za lokalce.

NEVARNOST ZA PODTALNICO V Kočevju je predvsem pri zasebnih hišnih odpadkih kar precej cistern za gorivo. Med njimi so stare že 20 in več let, razen tega pa so tudi enoplastne. Nevarnost, da se bodo slejkoprej pretukale, je velika. Sicer pa v Kočevju uporabljajo v glavnem za umivanje, kuhanje in pranje zaveze, za pitje pa razne boljše tekočine.

Ribniški zobotrebci

PRIPOMB NI BILO — Na predlog Narodnega prostorskih ureditvenih pogojev Dolenjo vas iz te krajevne skupnosti ni prišla nobena pripomba. Nadaljuje se torej stara praksa, da bodo občani dajali pripombe šele, ko bodo začeli odziv izkavat, saj bodo šele takrat videli, na kaj so pripombe pristali.

VAS IN PAS — Ne gre za pesem in ritm, v vasi Hrovača so že pozidane nekateri zemljišča tako imenovane prve kategorije. Nekemu delegatu je prekipelo na občinsko skupščino Ribnica in na občanovnem sodišču Slovenije naslednje poročilo: »da se Hrovačje jemlje kot vas.«

KAKO JE S PROMETOM SKOZI TREBNJEM? — Krajanom še vedno ni jasno, kaj je s cestno, ki vodi zdaj skozi poslovne prostore Inlesa, saj je tam zapora, ki ovira promet. Na tako vprašanje nekega delegata je odgovoril predsednik občinskega izvoljenega sveta Peter Levstek tako: »Zapora je, vendar jo je treba na zahtevo vozilov in drugih uporabnikov ceste odpraviti. Potrebna je tako strpnost Inlesa kot tudi priprava na promet. V srednjeročnem obdobju je namreč načrtovana gradnja obvoznice in takrat bo dokončno rešen tudi promet na tem območju.«

NOVA TRGOVINA — V Prigorici bo prostori nekdanje gostilne »Pri Korlaku« 1. decembra odprla trgovino z mešanim blagom Mateja Hočevar. Tu bo tudi komercialna prodaja tehnike in rabljenih predmetov razen konfekcije in obutve.

Trebanjske iveri

ZMEŠNJAVA — Pred dnevi so telefonirali v Sentruperški Agroštraj, in sicer eno od števil v telefonskem imeniku. Na klic se je odzval možakar v nekem zasebnem stanovanju. Ima pač, kakšno naložbo, isto telefonsko številko kot Agroštraj Sentrupert. Možakar zasluži dve prenosni kaseti. Prvo, ker ga namesto Agroštraja pokličejo tudi do 30-krat na dan in bi si želelo rekordno število napačnih klicev za to mesto v Guinnessovi knjigi. Drugo, ker je v potrditvi in mirnosti, s katerimi se na telefonski klic pojasnili, da gre za pravo pomoč. Ali bosta nagradi, se ne ve, ali pa tudi telefon, pa tudi ne.

KANALI — Živelj v KS Dobrič prikaže, da bodo določene dobnosti javne svetle vendarle dobile ti. mulde. Toda nam ne pričakujejo tradicionalno zadostnih prihodkov. Subokranjev je pojema. Kako bodo videli? Nameravali so ob trgatvi pridelati »dikof« za nove »mulde«, a sta minili že dva meseca, da so se tako odzivali na vprašanja vsi tisti domačini, ki so jih turisti v stiski kdaj vpraševali, ali sta v Trebnjem taksi in vlečna služba. Sicer bi onadva opravila precej več prevoza in vleke, kot jih zdaj. Tako pravita.

L. M.



Jože Šircelj

Taksi v Trebnjem iz življenja taksista v majhnem mestu

ŠTEFAN — Mestu brez taksija mogoče nekaj manjka. To vrzel v Trebnjem zapolnjuje Širceljev prevoz; Štefka ima prijavljeno prevoznišvo s taksijem in Jože vlečno službo. Zakonca Šircelji, ki stanujeta v Štefanu, imata to obrt dobrih pet let. Dovolj dolgo, da sta vsak v svojem poslu spoznala težave prevoznika v tolikšnem mestu, kot je Trebnje. Enega od ključev k temu spoznanju jima je nevede dal neki francoski turist. Ko je namreč sedel v taksi Širceljevih, se je začudil, češ, imata taksimeter in na strehi tablo »taksi«. Ko sem se pred dnevi peljal z vami, pa vsega tega niste imeli je rekel Francoz. Po tem pogovoru sta sklepala, da v Trebnjem pač obratuje tudi taksi »na črno« in ne le uradno registrirana Širceljeva taksi služba, za katero davkarja ne pozabi zahtevati računov. Kaže pa, da so se Trebanjci podobno odrezali tudi z organiziranjem vlečne službe »na črno«. V tej so po domnevah Širceljevih posebej delavni posamezniki z dobro zaščitenimi hrbti in v teh predpostavkah bi lahko našla izziv za svoje delo katera od služb nadzora.

Širceljeva sta se kot prevoznika znašla pred časom v ognju obtožb, češ da prestrezata v Trebnjem turiste in jih pošiljata samo na določene naslove. Zavržata očitke in dodajata, da sta obiskovalcem vladno in pošteno dajala nepristranske informacije. Nista pa prepričana, da so se tako odzivali na vprašanja vsi tisti domačini, ki so jih turisti v stiski kdaj vpraševali, ali sta v Trebnjem taksi in vlečna služba. Sicer bi onadva opravila precej več prevoza in vleke, kot jih zdaj. Tako pravita.

PRISILNE PRESELITVE

KOČEVJE — V zadnjem obdobju smo prejeli več prošelj, naj bi posredovali ali vsaj pisali o prisilnih preselitvah. Te prošnje ali predloge nam posredujejo prizadeti, njihovi sorodniki ali pa celo člani njihovih kolektivov. V vseh primerih pa je za naše posredovanje že prepozno, saj so prisilne selitve že odredene tudi s pravnomočnimi sodbami sodišča, vsi pa se zavzemamo za pravno državo. Kljub temu je le treba upoštevati nekatere predloge prizadetih in opazovalcev. Tako naj bi selitve izvedli kar najbolj človeško, kolikor je pač možno v takih primerih. Seveda naj bi kar najbolj varovali premožnosti, ki jih selijo, da jih ne bi poškodovali. Selitev pa naj bi izvedli na čim cenejši način.

• Edino, kar Cerkev pričakuje od države, je to, da ji pusti svobodno delovanje in da omogoča kristjanom življenje v svojem prepričanju. (A. Suštar)

Zadovoljstvo in še novi izzivi

V KS Mokronog se pogovarjajo o predvidenem novem krajevnem samopriskvku — Vse točke sedanjega načrta uresničili — Kalna voda in železnica

MOKRONOG — V KS Mokronog v teh dneh razpravljajo o predvidenem novem 2-odstotnem krajevnem samopriskvku. Vodstvo krajevne skupnosti ob tem z zadovoljstvom ugotavlja, da je skupaj s prebivalstvom uresničili načrte, zastavljene leta 1985, ko so v Mokronogu glasovali o samopriskvku, ki se bo iztekel zadnjega decembra letos.

Načrt del, za katerega naj bi krajevna skupnost zbrala denar z novim samopriskvkom, vsebuje zaščito asfaltnih cest s plastjo asfaltnega betona, gradnjo nekaj novih cest, graditev otroškega vrta v Mokronogu in dve naložbi v krepitev gasilstva. Krajevna skupnost bo po sedanjem referendumskem načrtu sofinancirala gradnjo novega gasilskega doma v Mokronogu in obnovo takega objekta na Belem Griču. Poleg naštetega bosta samopriskvkega dinarja deležna v obliki vzdrževanja še mokronoški kulturni dom in splet vaških poti. Kot pravi predsednik sveta KS Mokronog Ivan Vovk, v načrtu niso uvrstili gradnje javne razsvetljave po nasekljih, in to ne iz strahu, da je ne bi mogli napeljati, pač pa zaradi pričakovanih visokih plačil za porabljeno elektriko.

S sedanjim samopriskvkom so v Mokronogu zgradili mrliško vežico in pokopališče ter si badiši z asfaltiranjem,



Ivan Vovk

z letošnjo uvedbo uličnega sistema prebil korak naprej proti mestni urednosti, ne manjka prav veliko, da bi ob večjem deževju ostal brez vode. Le-te sicer ne manjka niti tedaj, toda ob padavinah je v vodovodnih cevih kalna tekočina. Je tudi škodljiva?

Podobno vprašanje si utegnejo v Mokronogu zastaviti tudi glede hitre železnice, ki bo »odščitnila« del ozemlja mokronoške krajevne skupnosti. »Ožje območje, kot je npr. naša krajevna

• O uvedbi novega samopriskvka se bodo v KS Mokronog z referendmom izrekli 17. decembra letos.

skupnost, seveda ne more preprečiti gradnje takega objekta, pri katerem gre za široko družbeno korist. Zato pa si bomo v krajevni skupnosti prizadevali, da bodo načrtovalci železnico umaknili s plodne zemlje v težje dostopne predele, kjer bo manj škode,« pravi Ivan Vovk, kar nemara kaže, da so si krajanje tako vprašanje že zastavili.

M. LUZAR

Za opremo so prispevali obrtniki

V Krškem odprli oddelek za laže prizadete otroke

KRŠKO — Doslej so bili telesno in duševno prizadeti otroci v krških otroških vrtcih pomešani z drugimi otroki. Zato so v Krškem že dalj časa razmišljali o tem, da bi odprli poseben oddelek, kjer bi se lahko z njimi ukvarjala tudi specialna pedagoginja.

Ta načrt je dozorel letos, ko so v starem vrtcu za te namene preuredili zgornje nadstropje. Pri tem jim je priskočila na pomoč Tovarna celuloze in papirja Videm, ki je plačala stroške prenove. Žal pa je vrtcu zmanjkalo denarja za opremo. Ida

• **Pred zaključkom redkacije smo iz Krškega dobili vest, da je SÖP Krško prispeval za razvojni oddelek 50 milijonov dinarjev. S tem prispevkom, ki so se ga starši prizadetih otrok in vzgojiteljice zelo razveselili, so za zdaj rešeni vsi finančni problemi.**

Slapšak, ki ima tudi sama prizadetega otroka, pa se je odločila, da gre v akcijo. Zbiranje denarja je v celoti uspelo, saj sta z računovodkinjo iz krškega vrtca doslej zbrali že 59 milijonov dinarjev, tako da sedaj manjka samo še okoli 30 milijonov. Veliko jima je pomagal Ivan Molan, ki je dal prvi prispevek med obrtniki.

Psihologinja Zdenka Zalokar-Divjak, ki dela nekaj časa v krškem zdravstvenem domu, nekaj pa v krškem zdravstvenem domu, je seveda na moč pohvalila akcijo zbiranja denarja za opremo. »Zdaj poskušamo že zelo zgodaj odkriti vse otroke z motnjami. Po novih načelih se trudimo,



Romana Cvar

da bi bili vsi ti otroci tudi čimprej v vrtcu. V nasprotju z dosedanjimi teorijami, ki je zagovarjala, naj bodo ti otroci pomešani z drugimi, se zdaj zavzemamo za posebne razvojne oddelke. V teh oddelkih se lahko specialna pedagoginja ob pomoči logopedinje, fizioterapevte in ostalih strokovnjakov še posebej posveti otrokom,« je povedala psihologinja Zalokarjeva. Specialna pedagoginja Romana Cvar meni, da bo šele v novih prostorih mogoče delati z otroki vse tiste vaje, ki jih prej niso mogli. »Ti otroci prebijajo večino časa v običajnem vrtcu skupaj z vrstniki, od 8. do 11. ure dopoldne pa jih pripeljejo v naš oddelek. Tu po posebnem vzgojnem programu delamo tako rekoč z vsakim posebej. Naš namen je, da jih delovno usposabljam, ker so vsi kandidati za šolo s prilagojenim programom. Seveda je sedaj delo lažje, kajti prej sem jaz potevala od vrtca do vrtca, zdaj pa je obratno,« pravi Romana Cvar. Kot posebno vabiljiv del usposabljanja otrok je navedla še poletno šolo, ki jo vrtec organizira za starše in otroke skupaj. Letos so bili na Kopah na Pohorju.

Žal v ta oddelek še niso vključeni otroci iz vse občine. J. S.

Usoda obrata IMV je še neznanka

Brežice: bojazen, uganjanja o ukinitvi

BREŽICE — Brežiško gospodarstvo izgublja tla pod nogami tudi po zaslugi dejstva, da je dopustilo malim tozdom životariti in umirati pred njihovimi očmi. Precej tozdom se je preoblikovalo v delovne enote in obrate, in kolikor bodo za matično organizacijo samo še finančno breme, se kaj lahko zgodi, da bodo delavcem zaprla vrata.

Trenutno je največ uganiban glede Tovarne avtomobilskih prikolic, obrata IMV Novo mesto. Delavci v obratu so že leta nezadovoljni, tako razpoloženje pa se še stopnjuje, še posebno, ker se mu je pridružila tudi bojazen, da bodo ostali brez dela. Delovne discipline jim ni uspelo dosledno uveljaviti, k čemur prispeva tudi slaba organizacija dela, visoka režija in nizki osebni dohodki. Dobava materiala je neredna, tako da delavci med tednom pogosto nimajo dela, ob prostih sobotah in nedeljah pa morajo v službo.

Sanacija stanja izvajajo že vrsto let, vendar v celoti in v tenološko-finančnem smislu ni bila izvedena nikoli. Med delavci in tudi širše v občini je zato opaziti bojazen, da bo DO Adria proizvodnjo prenesla v Novo mesto in v končni fazi tudi ukinila obrat. Taka uganjanja še niso dokumentirana, izhajajo pa iz nujnosti po zmanjšanju transportnih stroškov in po odpravljanju žarišč notranjih izgub.

V vodstvu obrata in v občini menijo, da je rešitev za 230 delavcev v poslovnih povezavah z novimi programi v občini ali pa tudi v nadaljnjem sodelovanju z Adria. V slednjem primeru bo nujno potrebna dokončna sanacija razmer v obratu, in to v skladu z dolgoročnim razvojem Adrie Novo mesto ter znotraj njenega obrata v Brežicah. Taka strategija zaenkrat še ni izdelana. B. D.

Partija od ene k več resnicam

V brežiški občini se članstvo v ZK močno osipa — Komuniste vznemirja ogroženost okolja in neinformiranost o jedrski — Razvoj tudi v hribske vasi

BREŽICE — Odzivanje Zveze komunistov na probleme v občini so razpravljali na programsko-volilni seji ocenjevali zelo različno, od pohvale, ker se je vodstvo občinske konference ZKS v zadnjem obdobju bolj kot kdajkoli prej obračalo k osnovnim organizacijam, do očitka, da ZK ne živi z ljudmi, da v njej ne čutijo opore in da zato tudi njene člane preveča občutek nemoči.

Zveza komunistov se močno osipa tudi v brežiški občini. Nekateri delegati prisegajo na to, da jo zapuščajo najboljši člani, drugi spet mislijo, da ni tako. Res je, da so v nekaterih osnovnih or-

V ZK ostali le še ravnatelji

BREŽICE — V šolstvu so se partijske vrste tako razredile, da so ponekod ostali v Zvezi komunistov samo še ravnatelji, bolj ali manj po službeni dolžnosti, bi rekli po starem. V začetku so kolege, ki so zapuščali organizacijo, še zadrževali, jih prepričevali, naj ne dajejo slabih zgledov, saj ni vse tako črno, kot mislijo. Toda ko se je plaz sprožil, so jih pustili na miru, da je odnesel s seboj vse, kar v ZK ni našlo trdnih tal.

Zdaj nekateri trdijo, da so odšli najboljši, idealisti, ki so verjeli v reformo in upali na boljšo šolo, pa so se razočarali. Drugi menijo, da partija ni nič izgubila, ker so jo zapustili karieristi, ki jih je bolj zanimalo napredovanje na družbenopolitični lestvici kot učno-vzgojno delo.

Najbrž je vsako razpravljanje o tem izguba časa. Razmere pri nas se normalizirajo. Bolj dejavni v javnem življenju se bodo najbrž pridružili zelenim, demokratom ali kakim drugi zvezi, mnogi pa bodo ostali zunaj politike, ker jim služba in dom zastojeta. Tudi začetno navdušenje za to ali ono zvezo bo sčasoma splahnelo, če ta ne bo uresničila obetov, če bodo rezultati drugačni od napovedi in če ta ne bo dovolj demokratična. Ljudje bodo potem pač izstopali, kar je popolnoma normalno.

Vprosveti upajo, da prihaja tudi čas, ko jim drugačno financiranje šolstva ne bo več jemalo časa za razpravljanje o plačah, in čas, ko bodo učitelja vrednotili po njegovih strokovnih sposobnostih, ne po funkcijah. J. TEPPEY

ren ali ne. Potrebno je dobiti ljudi, ki hočejo delati, ljudi, ki uživajo ugled v svojem okolju. Dobri delavci so več vredni od tistih, ki so »naši«, pa se izmikajo delu.

Iz razprav je Lokarjeva zaznala, da delegati poznajo probleme v občini, ne vedo pa, kako bi jih razrešili, čeprav sami lahko poskrbijo za marsikaj, tudi za hitrejši razvoj hribovitih predelov ter

• **Neprekinjeno pozornost zahtevajo tudi problemi v zvezi z nuklearno, o kateri so bili občani ves čas zelo slabo informirani in od katere doslej zaradi ogroženosti okolja niso dobili v občini niti dinarja. Komunisti so se tokrat odločno postavili po robu namer za širjenje odlagališča in spremembi začasnega smetišča radioaktivnih odpadkov v trajno. Dovolj razlogov imajo, da nikomur več ne verjamejo.**

za drugačen odnos monopolistov do kmetov. J. TEPPEY

Dostava pošte še vedno šepa

Kaj pravijo odgovorni na negodovanje in pripombe

BREŽICE — KRŠKO — Če so že v Valvazorjevih časih enkrat na teden nosili pošto iz Ljubljane na Dolenjsko, potem pač ni ravno velik civilizacijski napredek, če imajo nekateri kraji po sicer gostu obljudeni Dolenjski danes dostavo samo trikrat na teden, tisti, ki so malo bolj oddaljeni od sedeža poštnega urada, pa celo samo enkrat ali dvakrat. Čeprav ima kar 88 odstotkov Slovencev dnevno dostavo pošte, je ta podatek zavajajoč vreden le v obeh drugih delov Jugoslavije.

V brežiški občini prevladujejo ravninska naselja, zato le majhen del prebivalcev v okolici Cerkelj in Pišec dobiva pošto samo dvakrat na teden. Naselja v okolici Kapel, Brežic, Krške vasi, Dobov in Jesenic imajo dnevno dostavo, medtem ko imajo ostala naselja na obronkih Orlice (Artiče, Globo-

ko, Pišce, Sromlje in Bizeljko) večinsko dostavo pošte trikrat na teden. Naselja so tu bolj razpršena, teren je hribovit in količina poštne prostora je zelo majhna. Večina prebivalcev v omenjenih krajih se namreč vozi na delo v Brežice ali Krško, zato uporabljajo poštne storitve tam.

Herman Pregelj, vodja tozda za ptt promet v Krškem, je pojasnil, da minimalno dostavo sicer določa pravilnik, drugače pa sta pogostost dostave in število dostavljencev odvisni od količine prometa. »Dokler samo opravljena pot dostavljencev pomeni 80 odstotkov stroškov in dokler imamo v Posavju kar 12 odstotkov vseh slovenskih dostavljencev, a ustvarjamo samo 5 do 6 odstotkov dohodka, ni možnosti za povečanje števila osebja. Zavedamo pa se, da ponekod nimamo ustreznih ljudi, kar je posledica dolgotrajne deficitarnosti poklica. Danes je interes za poklic dostavljavca večji, saj smo jim izboljšali pogoje dela in jih v osebnih dohodkih izenačili z delavci za pulci. Kvaliteta naših storitev je boljša, kar dokazuje tudi gostota pošt. V Posavju imamo eno pošto na 2400 prebivalcev, povprečje za celotno podjetje PTT Novo mesto je ena pošta na 2900 prebivalcev, za Slovenijo na 3900 in za Jugoslavijo na 6049 ljudi. Problematične so predvsem manjše pošte, ki imajo ob nekaterih dneh celo več opravljenih kilometrov kot pa pošiljk,« pravi Pregelj.

V brežiški občini je trenutno najbolj problematična pošta v Dobovi, kjer dva dostavljavca komajda še zmoreta raznositi velike količine pošiljk. Poseben problem pa prav gotovo predstavljajo zamenjave v primeru, ko gre stalni poštar-dostavljavec na dopust ali na bolniško. S problemi te vrste se najpogosteje srečujejo krajsani Artiče, in sicer že najmanj petnajst let. V krškem tozdu PTT Novo mesto so s temi problemi dobro seznanjeni, toda žal jim razmer ni uspelo izboljšati. Do sporov s krajsani prihajajo že nekajkrat in ponavljajo se vsaki nekaj let. Če PTT še lahko odločni zahtevu po dnevni dostavi zaradi premajhne količine prometa, pa ne more zanikati svoje odgovornosti za neredno dostavo. B. DUŠIČ

SVET POSAVSKIH OBČIN O RADIOAKTIVNIH ODPADKIH

SEVNICA — Novoizvoljena predsednica Sveta posavskih občin Breda Mijović (sevnška županja je prišla po ključu na vrsto za Brežičanom Stankom Zlobkom) sklicuje za ponedeljek, 27. novembra, sejo sveta, na kateri bodo med drugim razpravljali o pobudi Medobčinske zbornice za Posavje za regijski posvet o izvajanju enotne metodologije cenitve kmetijskih zemljišč ter o problematiki začasnega in trajnega odlaganja radioaktivnih odpadkov in vplivu JE Krško na posavski prostor. J. SIMČIČ

Dolar še najbolje očisti okolje

Za sanacijo najhujših onesnaževalcev bi potrebovali 2 milijardi dolarjev

KRŠKO — Teško bi bilo trditi, da je naša ekološka zavest na nizki ravni samo zaradi tega, ker na regijskem posvetu o varovanju okolja 7. novembra v Novem mestu ni bilo več kot 10 »navadnih« občanov. Podobno usodo je doživel tudi posavski regijski posvet, ki je bil 16. novembra v krškem kulturnem domu, kjer je bilo kolikor toliko jasen glas slišati samo iz brežiške občine.

Seveda ostaja odprto vprašanje, kaj bo sedaj naredil svet za varstvo okolja pri republiški konferenci SZDL, ki organizira razpravo po regijah. Vzroka za tak odnos javnosti do javne razprave ni mogoče ugotoviti. Ampak že površen razmislek bi pokazal, da se ljudje zavedajo vseh ekoloških problemov, da so najbolj kritične ekološke točke tudi registrirane, samo prave ekološke sanacije se niče ne loti. In prav tega vprašanja so se lotevali tudi na krškem posvetu.

Kakšna naj bi bila bodoča strategija ravnanja z odpadki? To je vprašanje, ki si ga zastavljamo v Sloveniji. Zdaj je že več ali manj jasno, da brez večjih naložb v višjo kakovost življenja zagotovo ne bo šlo, očitno pa ne bo zadostoval samo tako imenovani ekološki dolar, ki naj bi ga začeli zbirati. Zato bodo morali proizvajalci in industrija sploh stroške za čisto in bolj zdravo ter zato za življenje bolj primerno okolje vgrajevati v cene proizvodov. Sanacija najhujših ekoloških pack ter ohranjanje zdravega okolja

štejejo še 400 milijonov dolarjev stroškov za naprave za razžepčevanje dimnih plinov in največjih termoelektrarnah ter še enako vsoto za očiščenje

Save, potem bi bilo 2 milijardi dolarjev že premalo za vsa ta dela. Poseben problem so seveda lokacije, ki jih je povsod po svetu težko dobiti, vendar pri izbiri lokacij pristojnost občine ne sega v nedogled. Drugod prisegajo tudi na stroko, ki pa se ni tolikokrat kompromitirala kot naša. J. SIMČIČ

• **Na regijskem posvetu za ljudstvo v krškem kulturnem domu pa so se spet pojavili zeleni iz Brežic, ki so spet opozarjali na problem skladišča jedrskih odpadkov. Vsi Posavci so za skrbljeni tudi zaradi velikih načrtovanih posegov na tem področju, saj glede čiščenja Save ni bilo še nič narejenega. Sava še vedno teče umazana, čeprav je bilo okoli nje in zaradi nje sklicana že vrsta posvetov.**

• **To bo zadnji kongres zveze komunistov Jugoslavije. Če bo na njem zmagala reformska linija, to ne bo več zveza komunistov, če pa bodo zmagale konservativne sile, ne bo več enotne jugoslovanske partijske organizacije. (J. Lovrič)**

• **Menim, da je vsake politične organizacije konec tisti trenutek, ko se začne mišljenje, da v organizaciji ni nobenega človeka več, ki bi organizacijo uspešno vodil. (M. Kučan)**

Kupci se ne držijo več pogodb

V Inpletu imajo težave s slabo domačo prejo in neplačano realizacijo

DOLNJE BREZOVO — V Inpletu so zaradi večjega povpraševanja po okroglih pleteninah in uvedbe štiriizmenskega dela v okrogli pletilnici v drugi polovici tega leta že dosegli boljše rezultate v proizvodnji kot pa v oktobru. Obseg proizvodnje na ravni delovne organizacije so v Inpletu vendarle rahlo presegle, zlasti zaradi preseženih načrtov v oplemenitilnici.

V preteklosti so bili v Inpletu zadovoljni s kakovostjo preje dobavitelja TKZ iz Klanjca, v drugi polovici septembra in prejšnji mesec pa je kakovost hudo opesala, tako da je že ogrožena kakovost interlock pletenin in dobavne roke kupcem Inpletovih izdelkov. Na žalost tudi številni poskusi predelave preje Knežepoljke niso dali ugodnih rezultatov. Ti poskusi z novo prejo so vzeli dosti dragocenega proizvodnega časa. Zato so se naposled v vodstvu tovarne odločili, da poiščejo ustrežno prejo iz uvoza.

V Inpletu pa samokritično povedo, da ne dosegajo načrtovanih obveznosti v snтковnih pletilnici že vse od začetka leta, ker so se premalo naredili, da bi bolj zapregli razpoložljive proizvodne zmogljivosti. Vzroki za takšno stanje so

v tem, da sovlagateljica Lisca in Komet iz leta v leto zmanjšujeta svoja naročila, ni pa jim uspelo dobiti novih kupcev, ki bi zasedli zmogljivosti in s tem zmanjšali odvisnost od sovlagateljev. V Inpletu se zavedajo, da so še premalo storili tudi za razvoj novih vzorcev snтковnih plete-

MARTINOVANJE

Martina sem. Komaj sem čakala 11. november, saj imam takrat god. Večer pred Martinom. Spustil se je mrak. Pod oknom je zaigrala harmonika in zaplesala ostale »rompljače«. Srce mi je zaplesalo. Ati, tudi Martin, je prišleke povabil v hišo. Predno smo se razšli, smo že pili vino.

MARTINA DUHANIČ, 3. r. OŠ Tone Seliskar Cerklje ob Krki



NOB NI BILA PREVARA — Ta upor, vera in končno zmago, je bil veliko človeško dejanje. Danes pa nekateri celo govornijo, da je bila to prevara in da je treba NOB kratkoma pozabiti. Toda zavedati se je treba, da ima vsaka prihodnost korenine v preteklosti. Zavedajoč se tega dejstva, so Sevnčani je prišli do knjige Pomeni NOB na območju občine Sevnica. Zanj ima, kot sta ob predstavitvi knjige povedala avtorja Stane Mrvič, ravnatelj Muzeja ljudske revolucije, in Janez Kos, kustos Mestnega muzeja v Ljubljani, veliko zaslug prav predstavnik izdajatelja in založnika OK SZDL Sevnica, njen predsednik Janko Rebernik. Ta je izrazil upanje, da bodo tej knjigi sledile še druge, ki naj bi še globlje posegle v preteklost na območju sevnške občine. Tako naj bi tudi Sevnčani dobili nekakšen zbornik. Na sliki: Janko Rebernik, Stane Mrvič in Janez Kos med predstavitvijo knjige Pomeni NOB na območju občine Sevnica. (Foto: P. Perc)

Novo v Brežicah

V OBČINI IMAJO TUDI DOBRO — Občani se zadnje čase tega nič ne bojijo, kajti začele so krožiti govorice, da se ob prihodu mitingarjev na slovensko mejo utegnulo zaplesti. In Dobova je meji, poleg tega pa na dobovski železnici postaji vsem vlakom zamenjajo lokomotive. O tem, kaj bi se pri takem opravilu lahko zgodilo, ljudje različno ugibajo. Prvi vrsti se bojijo krvi železnice »bratstva« in tega, da bi jim dogodki preprečili srbsko »resnico« naravnost pred nosi.

CENIKI SO ODSLUŽILI SVOJE — Takega mnenja so očitno bili v brežički blagovnici, ko so veliko tablo, na kateri bile včasih izpisane cene kruha, uporabljene v druge namene: preleplili so jo z razpisnicami. Kaj hočemo, cene se spreminjajo v onj po morju, počitnicah in pozdravnih prijateljev pa ostaja!

EKOLOGIJA ZDAJ TUDI V KOPALIŠKEM REDU — V obliki oblikujejo nov odlok o pokopališkem smrti, ki opredeljuje podrobnosti ob pogrebnih svečanostih, pokop in urejanje pokopališča. Med take določbe pa se je previdno vthotapila tudi skrb za zdravje in čisto okolje. Občina je namreč bogata z vodonosnimi, zato je prav, da sta v predvideno odloka tudi določbi, da morajo biti pokopališča na zemljišču, ki ni vrtnato in kjer meteorne vode nimajo vpliva na vodnjake, studence in ribnjake. Če ljudje že onesnažujemo pitno vodo iz življenja, potem je ni treba še po smrti onesnaževati.

IZ BREŽIŠKE POKRODNIŠNICE

V času od 11. do 16. novembra v brežiški porodnišnici rodile: Marija Čuček iz Križ — Jureta, Irena Božič iz Lj. Kovca — Blaža, Jožica Kovačič iz Lj. — dečka, Marija Fabjan z Nove G. — Aleksandra, Silva Žičkar z Vel. Kam. — Nina, Anita Slak iz Brežane — Danijela, Ljiljana Vitko z Otoka — Anja, Slavica Jeke iz Brežic — Jerico. Čestitke postavim o

Krške novice

TV — Na naši domači TV menda maš kaj posebnega videti, ko pa si priključiš na kabelsko TV, ki jo je v krški občini domala povsod zgradila občina, je to povsem nekaj drugega. Krčani so bili navdušeni navdušeni nad to novo pridobitvijo, ki jih je tako rekoč noč in dan priklopi pred ekrane. Pretekli teden pa so dobili dva dni brez kabelske TV. Kot poročajo poznavalci, je prišlo do nenadnega prekinitve, prvi so opazili, da so otroci zrasli, drugi pa, da so starši kar normalni. Tu in tam pa je bilo slišati tudi več slovenskega besedovanja. Nekateri, ki kar ne morejo pohvaliti okolišnje KATV, sprašujejo, kaj naj bi naredili, bi bile napake pogostejše.

TELEFON — Tri leta je že preteklo odkar so na Dovškem plačali kompleksno telefonijo, skopali zadnje jarko in pripravljeni na zadnje drogeve. Potem so tankavski občani zdrveli v trgovine in kupili telefonске aparate ter telefonske imenike in čakali na telefonske priključke. Te pa ni bilo in ni bilo, skoraj bi se zgodilo, da bi prišla kabelska TV. No, kot kaže, se bo v vztrajno čakanje Dovščanov vendarle polnilo in bodo že v kratkem dobili telefonske priključke.

OBRTNIKI — Krški obrtniki ne mislijo samo nase in si poleg krepke malice in obliki jagenička lahko privoščijo tudi prispevajo kakšen dinar v humanitarne namene. Tako je večina brez velikih besed ravnala, ko so v Krškem zbirali denar za opremo oddelka za prizadete otroke v vrtcu. Opremo oddelka za prizadete otroke v vrtcu pa med starši in otroki, prvi so opazili, da so otroci zrasli, drugi pa, da so starši kar normalni. Tu in tam pa je bilo slišati tudi več slovenskega besedovanja. Nekateri, ki kar ne morejo pohvaliti okolišnje KATV, sprašujejo, kaj naj bi naredili, bi bile napake pogostejše.

Sevniški paberki

POLITIKA IN SENDVIČI — Vrodo krvni kosovopoljski Srbi in Črnogorci grozijo z »mitingom resnic« v Ljubljani 1. decembra celo za ceno prehlajanja. Če jim pristojni organi mitinga ne bodo lili. Kako to komentirata kolega Aleksandra Plavevska-Saška in Krste Bijelič-Krški, ki sta bila v Brežicah, pa je dobro poznavalca antibirokratske revolucije in oboževalca »vožda«, sicer se znanost in niti ni pomembno. Gotovo pa da bi Saška in Krle, če bi do mitinga prišlo, pričakala nepovabljene razgrajene polnima košarama, »preizkušeni« se ne bi napor, saj ima veliko drugih skrbi. V Ljubljani drugi tudi to, zakaj beogradska Politika (z)more redno pošiljati niti dve strani dneva tega Miloševićevega biltena seveda za trafiki (ABC Pomurka-Gostinjski postojanje), kar je Krle izposloval »na jedro« jade.

ZID — Zaradi najnovejših zapletov notranjopolitični scenarij je tudi med Sevnčani vse več zanimanja za ostanke poslovnega zidu. Očitno bo ameriški poslovneži, ki si je obetal s prodajo izvirnih kosov berlinskega zidu po širnem svetu kar predstavljal okrog pol milijarde dolarjev zaslužka, moral seci precej globlje v žep (ponujal je 50 milijonov dolarjev), saj je povprečje vanje za zid v drželi na sončni strani zelo malo.

DREVESA — Potem ko so izruvali požgali platane pred HTC in tako vseh nemu občestvu še bolj razkrili veličanstvo pogled na »transformatorsko« podobno fasado, so morale pasti še buke na sevnškem pokopališču. Menda zato, da ne listje prekrilo poslednjih počivališč pokojnih. Toda nameste da bi kdo skrbel grobove le tik pred dnevom mrtvih, bi bolje, da listje prekrije malomarnost, duševno maloposestništvo večji del leta

Pred vrati že nov val srednješolcev

Kot zdaj kaže, bodo srednje šole v dolenski regiji prihodnjo jesen sprejele okoli 1530 novih prvošolcev — priprave za vpis teko že dalj časa — Tudi oddelki

DOLENJSKA — Ne glede na to, kdo bo po ukinitvi sisov bdel nad šolami usmerjenega izobraževanja in kako bodo te financirane, mora vzgojno-izobraževalno delo teči po zastavljenih programih. Pomembna sestavina vsakoletnih aktivnosti za nemoten potek tega dela so priprave za razpis vpisa učencev v prve letnike in potem delovanje posebnih odborov, komisij in koordinacij vse dotlej, dokler niso zasedena vsa mesta.

Tovrstne priprave na začetek šolskega leta 1990/91 so se na Dolenjskem in v Beli krajini začele že pred meseci, vanje pa so se vpregle predvsem strokovne službe občinskih izobraževalnih skupnosti in občinskih skupnosti za zaposlovanje. Tako je bil osnutek predloga za razpis učnih mest v prvih letnikih srednjih šol v novem šolskem letu pripravljen že na začetku letošnje jeseni in so ga 20. septembra že obravnavali in dopolnili na odboru za usmerjeno izobraževanje v Novem mestu. Predlog razpisa bodo ponovno obravnavali ob koncu novembra, nakar ga bodo poslali republiški izobraževalni skupnosti v potrditev.

V zdajšnjem predlogu stoji, da bo treba v srednjih šolah dolenske regije v šolskem letu 1990/91 razpisati 51 oddelkov za prve letnike oziroma zagotoviti učna mesta za okoli 1530 učencev, ki bodo v letošnjem šolskem letu končali osnovno šolo. Vpis naj bi bil skoraj enak letošnjemu, ko je mreža šol usmerjenega izobraževanja v primerjavi s prejšnjimi štiri nove oddelke v prvih letnikih.

Predlog za vpis prvih letnikov v novem šolskem letu upošteva obstoječo mrežo šol v dolenski regiji, posebne potrebe delovnih organizacij, generacijski priliv iz osnovnih šol in tudi že namere učencev. Največ prvih letnikov bi bilo,

kot že do zdaj, na Srednji šoli tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič v Novem mestu (20 oddelkov s 600 učenci). Na drugih novomeških srednjih šolah pa: na Srednji šoli pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve 7 prvih oddelkov z 210 učenci, na Družboslovni ekonomski srednji šoli 6 oddelkov s 180 učenci, na Srednji kmetijski šoli Grm 4 oddelki s 120 učenci in na Srednji šoli za gostinstvo in turizem 6 oddelkov s 180 učenci. V novomeških srednjih šolah bi torej bilo po tem predlogu v prvih letnikih kar 43 oddelkov s 1250 učenci. Srednja šola družboslovne in kovinske usmeritve Edvard Kardelj v

Za mlade ni ovir

Na 1. srednješolskem srečanju v Brežicah tudi voljaki iz Cerkelj

BREŽICE — Brežičanom bo še dolgo ostalo v spominu prvo srečanje slovenske in hrvaške mladine, ki je bilo 11. in 12. novembra. V okviru tega srečanja se je zvrstilo več kulturnih prireditev. Prvi je nastopil tamburaški orkester skupaj z dekliškim pevskim zborom KUD Tršnjevka iz Zagreba pod vodstvom znanega dirigenta in televizijskega urednika Boža Potočnika; solistka je bila Dijana Atanasov. Baletni studio iz Dubrovnika je zatevil Ravelov Bolero in Delibesovo Coppelio, in sicer v koreografiji Inge Tudaković, dekliški zbor Srednje šole Brežice pa je pod vodstvom Jurice Grakalića zapel dve pesmi. Z recitalom romske poezije so se predstavile dijakinje srednješolskega doma iz Osijeka pod vodstvom Biserke Šošterek. Prvi dan srečanja se je končal z uprizoritvijo Nušičevega Analfabeta. Komedijo so pripravili voljaki cerkljanske garnizije in dijakinje Srednje šole Brežice pod režijskim vodstvom Nenada Tudakovića. Naslednji dan je bil najprej kolaž Smešna stran zgodovine, v katerem so sodelovali brežiški dijakinje skupaj z brežiškim dekliškim zborom, plesni studio iz Dubrovnika in cerkljanski voljaki. Srečanje se je končalo z uprizoritvijo Feydeaujeve komedije Držite tatu, ki jo je režiral Nenad Tudaković. Želijo, da bi srečanje postalo tradicionalno.

JGM

kultura in izobraževanje

Črnomlju naj bi imela v prvih letnikih 5 oddelkov s 150 učenci, Srednja šola tekstilne usmeritve v Metliki pa 3 oddelke z 90 učenci. V okviru teh šol naj bi odprli še 13 oddelkov za izobraževanje odraslih.

I. Z.



PESNIK V PIONIRSKI KNJIZNICI — Na petkovem srečanju z mladimi bralci v novomeški Pionirski knjižnici, ki so ga pripravili ob 25-letnici te ustanove, se je Tone Pavček (na posnetku: stoji v ozadju) predstavil kot imeniten pisec pesmi za otroke in duhovit pripovedovalec zgodb iz svojega življenja, ki se mu je začelo pred 61 leti v Šentjurju pri Mirni Peči. (Foto: I. ZORAN)

Pesnik med mladimi bralci

Tone Pavček na slovesnosti v Pionirski knjižnici

NOVO MESTO — Novomeška Pionirska knjižnica, ki od vsega začetka deluje kot oddelke študijske knjižnice Mirana Jarca, praznuje letos 25-letnico obstoja. Srebrni jubilej je proslavila v petek, 17. novembra, popoldne s slovesnostjo, ki se je udeležil tudi pesnik Tone Pavček.

Dejavnost Pionirske knjižnice je obiskovalcem predstavila Slavka Kristan, ki to ustanovo uspešno vodi že več kot deset let. Navedla je več podatkov, ki govorijo o tem, kako se je knjižnica nenehno bogatila s knjigami, povečala obisk in število izposojenih knjig, poleg tega pa pestrila delo z mladimi obiskovalci in bralci z novimi, sodobnimi oblikami. V Pionirski knjižnici je toliko vsega, da o njej že dolgo ni več moč govoriti samo kot o izposojevališču knjige, pač pa čedalje bolj kot o hiši, kjer sta doma tudi domačnost in razvedrilo.

Mladi bralci iz nižjih razredov novomeških osnovnih šol so bili seveda najbolj veseli srečanja s pesnikom Tonetom Pavčkom, katerega pesmi in pesniške zbirke, napisane prav za šolarje, radi prebirajo. Pesnik jim je povedal nekaj pesmi in pojasnil, zakaj jih ne

pisal. Pripovedoval jim je tudi o letih svoje zgodnje mladosti, ki so mu tekla v Šentjurju pri Mirni Peči.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi manjšo likovno razstavo, pripravljeno v počastitev 25-letnice Pionirske knjižnice. Svoja dela, ustvarjena po motivih starih mojstrov, so razstavili učenci petih razredov OŠ Grm.

I. Z.

DORA PLESTENJAK IN DOMEN SLANA V NOVOMEŠKI SDK

NOVO MESTO — V ponedeljek, 27. novembra, ob 18. uri bodo v novomeški SDK odprli razstavo akvarelov, pripravljeno v počastitev 25-letnice Pionirske knjižnice. Svoja dela, ustvarjena po motivih starih mojstrov, so razstavili učenci petih razredov OŠ Grm.

GLASBENA PESEM — Stanka Macur je ob spremljavi Janka Avsenaka z bogatim glasovnim izrazom občuteno zapela nekaj izvirnih glasbenih pesmi novokriškega literarnega kluba.

Poezija, kipi in pesem

Bogat kulturni večer v Lipovem listu — Predstavili so se: Severin Šali, Ivan Zoran in Stane Jarm

NOVO MESTO — V restavraciji Lipov list na Dobravi pri Novem mestu je v soboto, 18. novembra, pripravili bogat kulturni večer v tej jesensko-zimski sezoni. S tovrstnimi prireditvami poselja lastnik Lipovega lista Dušan Kozar je spoprijel svojo ponudbo in s tem zagotovil poleg običajnih storitev občasnega kulturna doživljanja, hkrati pa okolje, v katerem je gost, oplemenitveno in umetniški stvaritvami. Gre za prizadevanja, ki bi jim lahko služili še kdo.

Tokrat je bil kulturni večer v Lipovem listu v znamenju poezije, glasbe in slikarstva. Akademski kipar Stane Jarm Kozarja je v prostorih restavracije postavil 13 lesenih plastik, v tako urenem okolju pa je zvečer potekal literarni večer. Marjanca Kočevar, ki si je prireditev zamislila in jo tudi organizirala v sodelovanju z lastnikom restavracije, je predstavila novomeška pesnika Severin Šalija in Ivana Zorana, Jožko Kuselj pa je prebral izbor iz njegovih pesmi. Nekaj sta jih prebrala tudi ustvarjalca sama. Večer sta popostrila še člana literarnega kluba iz Krškega, glasbenik Janko Avsenak in pevka Stanka Macur, ki sta predstavila nekaj izvirnih glasbenih pesmi, kasneje pa še poskrbela, da je bilo vzdušje to noč v Lipovem listu prijetno in kulturno bogato.

Jarmova razstava bo v Lipovem listu odprta do 29. novembra. Ljubitelji umetnosti lahko razstavljena dela tudi odkupijo.

MiM

Oder bo poslej brez prahu

Brežicah spet gostovanja gledaliških skupin — Zavod za kulturo še vpisuje abonmaje

BREŽICE — Po 15 letih zatišja na brežiškem deskah brežiškega prosvetnega zavoda se nam zopet obeta bolj pestra in bogata zima.

Abonmajski spored se bo pričel v ponedeljek, 4. decembra, ko bo v Brežicah gostovala ljubljanska Drama z igralkama Jančarja »Zalezujoč Godota«, ki sta v naslovni vlogi Poldeeta Bibiča prikazala tragikomnost medčloveških odnosov. V torek, 19. decembra, se bo na predstavi Brežičkega gledališča Prešernovo predstavilo gledališče iz Kranja z grotesko »Emilijanina«. Aktualna zgodba s komičnimi elementi se dotika osnovnih problemov našega prostora, predvsem pa »gastarskega« življenja.

Januarja se bosta brežiškemu občinu predstavila igralca Ivo Ban in Poldeeta Vetrli s komedijo »Ob letu osobe«, ki je v produkciji Cankarjevega gledališča postala prava uspešnica. Zadnja predstava bo 15. februarja, ko bo Mestno gledališče ljubljansko pripravilo dramo znanega politika Stanka Kovačiča »Karambol«. Drama prikazuje karambol generacije, družbe, do, ki je v Brežicah in še kaj.

Bogato kulturno sezono bodo popestevale tudi prednovoletne predstave »Sokol« avtorice Svetlane Makarovič in mladinsko gledališče Trbovlje, predstava Amaterskega odra iz Sevnice »Sopinanove zvijače«, revija pihalnih instrumentov Posavja, večer glasbene šole in dramske predstave. Direktor Zavoda za kulturo Milan Kavdek je prepričan, da bodo prireditve dobro obiskane, če bodo le znali prav podprezati v dremave in kulturnih prireditvah nevajene Brežičane.

»Naše občinstvo je že pokazalo, da

VISOKO PRIZNANJE

TREBNJE — France Režun, pesnik, publicist, pedagog in knjižničar iz Trebnja, pomočnik ravnatelja OŠ »Svetlana Slaka-Silva«, je dobil še eno visoko republiško priznanje. V petek, 17. novembra, so mu v Cankarjevem domu v Ljubljani podelili Trubarjevo diplomsko priznanje, ki ga daje ZKO Slovenije za širjenje bralne kulture. Letos je Režun že dobil tudi Žagarjevo nagrado in popovo diplomu.

PLESNI NASTOP

ČRNOMELJ — V ponedeljek, 27. novembra, se bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu predstavila gledališko-plešna skupina Burkališče sester kranjskih predstavov Vse, kar ste želeli vedeti o se, naj pa ste mogoče pozabili.

ABONMAJSKI KONCERT

ČRNOMELJ — V ponedeljek, 4. decembra, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu nova prireditev v okviru abonmajskih koncertov za to sezono. Na nastopu bo novi ljubljanski pihalni trio.

AVTOBUSOV IN OPERO

ČRNOMELJ — Belokranjske ljubiteljske operne umetnosti bo Miniartov avto-bus spet odšel v Ljubljano v torek, 5. decembra, ko bodo v Operi izvajali Verdijevo Nabucca.

KONCERT ZA PRAZNIK

NOVO MESTO — V počastitev dneva republike bo jutri, v petek, 24. novembra, ob 19. uri v tukajšnjem Domu JLA nastopil vojaški pihalni orkester iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Roberta Ivanovića. Solisti bodo: pevka Simona Weiss, trobentač Ljuben Dimkaroski in Miroslav Belamarić (bas).

SLIKE Z LEVSTIKOVE POTI

TREBNJE — Dela, nastala v slikarski koloniji Po Levstikovi poti od Litije do Čateža, si bodo lahko ogledali tudi tukajšnji ljubitelji likovne umetnosti. Razstavo bodo odprli v soboto, 25. novembra, ob 16. uri v Galeriji samorastnikov, kjer bo nato na ogled do vključno nedelje, 3. decembra.

JGM

Novomeško tiskarstvo slavi že 170-letnico

Današnja Tiskarna Novo mesto se je razvila iz Knjigotiska, ustanovljenega leta 1758 — O razvoju tiskarske dejavnosti na Dolenjskem bosta govorili razstava, ki jo bodo odprli v Dolenjski galeriji, in publikacija izpod peresa prof. Ludvika Tončiča

NOVO MESTO — Tiskarstvo ima na Dolenjskem, zlasti še v Novem mestu, zelo dolgo tradicijo. Če upoštevamo geografsko Dolenjsko, potem moramo v zvezi s tem najprej omeniti grad Bogenšperk, kjer je pred več kot 300 leti delovala znamenita Valvasorjeva bakroreznica. V njej so med drugim odtiskovali ilustracije za Klavo vojvodine Kranjske in druge knjige, ki jih je spisal in izdal polihistor baron Janez Vajkard Valvasor. Začetki tiskarske dejavnosti v Novem mestu pa segajo še v čas prosvetljenstva oziroma v konec tega obdobja, v leto 1819, ko sta umrla najvidnejša predstavnika slovenskega prosvetljenstva Zois in Vodnik.

Ugotovili so namreč, da izhaja do zdaj znani najstarejši novomeški tisk prav iz omenjenega leta. Gre za v Novem mestu natisnjeno šolsko obvestilo o razporeditvi učencev na novomeški »hauptschule«. Seveda je bilo obvestilo natisnjeno v nemškem jeziku in po vsej verjetnosti v Tandlerjevi tiskarni, ki je potem pod tem imenom delala vse do leta 1865. Kasneje je to dejavnostjo nadaljeval iz Ljubljane priseljeni Vincenc Boben, a je že po treh letih omagal, tako da je tiskarna leta 1876 prešla v roke podjetnega Janeza Krajca, tudi iz Ljubljane. Krajčev rod je izhajal iz Spodnjih Retij, kjer je bil doma tudi Fran Levstik. Janez Krajec je bil velik rodoljub, kar je imel deloma po Jožefu Blazniku, ljubljanskem tiskarju in založniku, pri katerem je nekaj časa delal, deloma pa prav gotovo tudi po Franu Levstiku, s katerim sta se dobro poznala in imela celo skupne načrte.

Janez Krajec je svojo rodoljubnost izpričeval predvsem z izdajanjem slovenskih knjig in časnika Dolenjske novice. V Novem mestu je imel tiskarno, knjigovoznico in knjigarno. Zaslovel je s tem, da je ponatisnil Valvasorjevo Klavo vojvodine Kranjske (v več zvezkih, kot je v izvorniku),

izdajal zbirko Narodna biblioteka, v njej ponatisnil Kastelčevo Kranjsko čebelico in izdal povesti Andrejčkovega Jožeta (Josipa Podmilščaka) ter spise drugih avtorjev. Bralcem so se še posebej priljubili spisi Kristofa Šmida. Naklade knjig so dosegale po 1200 in več izvodov, knjige pa je Krajec prodajal naročnikom po vsej Sloveniji.

Najpomembnejše Krajčevo dejanje pa je vendarle bilo izdajanje slovenskega časnika Dolenjske novice. Ta štirinajstnevnik je dalj časa tudi sam urejal in vanj pisal sestavke. Zapravljen je bogato dokumentacija, iz katere je razvidno, da so Dolenjske novice, ki so sprva izhajale na štirih straneh, stavili v tiskarni in tiskali nad 50 ur. Toliko časa so porabili predvsem zato, ker je bilo v tiskarni malo ljudi in ker je bilo treba večino del opraviti ročno. Tudi samo tiskanje, čeprav na stroju, je bilo glede na današnje razmere prav zamudno.

V začetku druge svetovne vojne je tiskarna, ki je seveda imela nove lastnike, prenehala z delom. Kasneje so jo razvozili delno v Kočevski Rog del drugam na Kočevsko, kjer so stroji služili partizanskemu tisku. Po vojni se je nekaj teh strojev vrnilo v Novo mesto, kjer so poskusili obnoviti nekdanjo tako slovečo tiskarno, a je moralo vse skupaj že leta 1947 utihnuti. Šele po letu 1950 so spet nastajale krajevne tiskarne in takrat je dobila možnost tudi Dolenjska, z njo pa kajpak Novo mesto. Toda prej kot Novo mesto sta vsak svojo tiskarno dobila Krško in Kočevje.

V Novem mestu je tiskarna spet začela delati leta 1958. To je pomenilo začetek in razvoj Knjigotiska. Slednji je najprej vedel v kletih študijske knjižnice Mirana Jarca, ko pa se je leta 1959 preselil na Glavni trg, je tam ostal kar dve desetletji, ne da bi imel možnost takšnega razvoja, kakršnega so zahtevale potrebe in čas. Minila so leta neuspešnega poskušanja,

da bi tiskarske in grafične zmogljivosti združili ter jih mogli tako obogatiti in usposobiti, da bi v Novem mestu lahko tiskali tudi Dolenjski list, ki, ustanovljen leta 1950, nadaljuje časniško tradicijo predhodnika, to je Dolenjskih novic. Ko se je Knjigotisku ponudila priložnost preselitve v večje in ustrežnejše prostore, je ni zamudil. Preselil se je v nekdanjo tovarno igrač oz. kasneje »Elo« na desnem bregu Krke, se kmalu osamosvojil in preimenoval v Tiskarno Novo mesto ter pod tem imenom postal znan tudi zunaj Slovenije. Od 1. januarja 1989 je pod okriljem Tiskarne, ki se je tehnično opremila za izvajanje najzahtevnejših tiskov, tudi Dolenjska založba.

• Približno takšen je zgodovinski oris tiskarske dejavnosti na Dolenjskem, predvsem v Novem mestu, in s takšnimi ugotovitvami se je srečal tudi prof. Ludvik Tončič iz Dolenjskega muzeja, ko je pripravil gradivo za publikacijo Pregled zgodovine tiskarstva na Dolenjskem in razstavo v Dolenjski galeriji, obe pa bosta posvečeni 170-letnici tiskarstva v Novem mestu in 30-letnici Tiskarne Novo mesto (kot neposredne naslednice Knjigotiska). Razstavo (originalnih tiskov, drobnih tiskov, knjig, časopisov iz vseh obdobji idr.) bodo odprli v torek, 28. decembra, ob 12. uri in bo potem na ogled več tednov. Bogato ilustrirana publikacija z navednim naslovom bo na voljo ob otvoritvi.

»Pobuda za razstavo in publikacijo je dala Tiskarna Novo mesto, da bi s tem obeležila svojo 30-letnico,« pri-poveduje prof. Tončič. »Predlagala je, da bi v tej publikaciji bilo nekaj več zgodovine tiskarstva, zlasti še zato, ker kakega celovitega zgodovinskega pregleda o nastanku in razvoju te dejavnosti do zdaj nismo premoogli. Go-

vor je bil o približno 70 straneh zgodovinskega pregleda, ki naj bi bila pripravil jaz, temu pa naj bi bila dodana še bibliografija, ki bi obravnavala najpomembnejše dolenske tiske. Bibliografijo naj bi pripravila študijska knjižnica Mirana Jarca, pa se je pokazalo, da ta ustanova zaenkrat takšnega dela še ne zmore. Zato je ostalo le pri deležu, ki naj bi ga opravil jaz.«

Prof. Tončič pravi, da se je dela lotil z velikim veseljem, ki pa je potem, ko je bil že do vrata v njem, začelo zlagoma plahneti. »Ko sem po konceptu, ki sem si ga izdelal, začel pregledovati vire, je kazalo zelo žalostno. Bilo je malo podatkov, na katere bi se lahko oprl, in predvsem zgodovinarji niso pustili veliko napisanega. Na srečo pa so veliko vsega pustili za sabo tiskarji in tako se je začela tudi bela lista, ki se mi je sprva kazala strašansko velika, vedno bolj manjšati, dokler ni skoraj povsem izginila. Po nekaj mesecih sem lahko ugotovil, da je gradivo vendarle veliko, le da ga ni enako

veliko za posamezna obdobja. To sem seveda moral upoštevati pri pisanju končnega besedila, kot bo natisnjeno.«

Se največ gradiva je zapustil tiskar, založnik in knjigarnar Janez Krajec. Natančen, kot je bil, je v delovne, poslovne in druge knjige vpisoval mnoge podrobnosti. Tako je v zupščini, ki jo je podedoval njegov sin prof. Janko Krajec, leta kasneje pa je obogatila študijsko knjižnico Mirana Jarca, za kar je poskrbel takratni ravnatelj Bogo Komej, tudi podatek, ki pove, da je Krajec leta 1877, ko je ponatiskoval Valvasorjevo Klavo vojvodine Kranjske, moral v Ljubljani kupiti kar 195,6 kg tiskarskih črk. »Malo ali skoraj nič gradiva pa ni po letu 1901, ko je Janez Krajec opustil tiskarstvo,« pojasnjuje prof. Tončič in dodaja, da je podobno malo gradiva ohranjenega tudi iz prvih let po zadnji vojni. »Bolje pa je, in to neprimerno, s tem, kar zadeva Knjigotisk, ki ima ohranjen arhiv od ustanovnega leta 1958 dalje. Pri pisanju pregleda naj-novejše zgodovine Tiskarne Novo mesto oz. bivšega Knjigotiska sem se naslonil tudi na podatke, ki sem jih dobil neposredno od živih ljudi. Upam, da sem delo opravil tako, kakor so mi to dovoljevali uporabni podatki in dostopni viri, se pravi, kolikor se je le dalo vestno in natančno.«

I. ZORAN



KRAJČEVA TISKARNA — Tiskarna, knjigovoznica in knjigarna Janeza Krajca je na začetku 20. stoletja, ko je nastal pričujoči fotografski posnetek, delovala v hiši na začetku današnje Ceste komandanta Staneta v Novem mestu, in sicer tam, kjer se je več desetletij kasneje udomilo novomeško podjetje Vodovod. Na posnetku je tedanji kolektiv Krajčeve tiskarne.

Nov najemnik dvorca na Visokem

Naložba, predvidena
za Trebnje, je šla na
Gorenjsko

Konec minulega meseca je izvršni svet občinske skupščine Škofja Loka sprejel ponudbo Jožeta Anderliča iz Celovca, da najprej prevzame, nato pa odkupi dvorec Visoko — domačijo dr. Ivana Tavčarja. Anderlič namerava v dvorcu urediti spominsko obeležje pisatelju in vsem uspešnim slovenskim izseljencem. V dvorcu naj bi bil tudi hotel najvišje kategorije.

Projekt »Spomin slovenskim izseljencem« je nastal že pred več leti. Predviden je bil za grad Škrljevo v bližini Sentrupertu na Dolenjskem, odkoder izhaja tudi Jože Anderlič. V jesenskih mesecih leta 1986 je zaprosil IS občine Trebnje za najem tega gradu in tudi predstavil projekt. V prvi fazi je vsa zadeva godno stekla, potem pa se je ustavilo. Občinski IS je smatral, da potrebuje tudi mnenja višjih organov. Med drugim so za mnenje zaprosili Komite za mednarodno sodelovanje SRS, ki pa ga ni podal. Tako je vse zamrlo in že pripravljena pogodba je romala v smeti.

Okostelo okolje žal še vedno ni bilo pripravljeno na krepkejšo spremembo, še posebej pa ne na močnejšo zasebno pobudo.

Tako je bil projekt Škrljevo prenesen na Gorenjsko in s tem tudi dokaj velika sredstva. Trebnjem pa bodo, kot pravi Jože Anderlič, ostali dolgi nosovi, grad pa se jim bo slej kot prej podrl na glavo.
T. BUKOVEC

Posnemanja vredne nemške izkušnje

Odmev na novinarski zapis s tem naslovom, objavljen prejšnji teden

Tudi če tovariš Vili Zorko, predsednik sveta krajevnih skupnosti Leskovec pri Krškem, ne bi bil med doslej redki mi izbranci, ki so si ogledali skladišča in odlagališča radioaktivnih odpadkov v ZR Nemčiji, bi bile nekatere njegove trditve v izjavi za Dolenjski list, milo rečeno, čudne za vodilnega moža krajevnih skupnosti, ki tako ali drugače že pol-druge desetletje soseduje z našim jedrskim prvencom.

Zorko namreč trdi, da »v Nemčiji o tem ne razpravljajo nihče, če ni dovolj strokovno podkovan. Zaradi tega o tem problemih tudi ne politizirajo.« Resnici na ljubo pa je treba povedati, da smo tudi pri nas imeli veliko priložnosti v sredstvih javnega obveščanja zaslediti informacije o močnih odporih nemške strokovne in nestrokovne javnosti proti jedrski energiji in tudi jedrskim elektrarnam. In ne le da se to vprašanje v

ZR Nemčiji močno »politizira«, pač pa je postopno zapiranje jedrskih elektrarn kljub močno razviti jedrski industriji eden pomembnejših ciljev v programu opozicije.

Verjamem, da tovariš Zorko ni imel dovolj priložnosti, da bi spoznal tudi drugo plat medalje v ZRN, čeprav iz lastnih izkušenj vem, da niti jedrski strokovnjaki v tej državi ne tajijo problemov z odporom javnosti in posameznih strank. Žal pa izjava tovariša Zorka preveč očitno diši po »odolžitvi« za gostoljubnost domačih nuklearcev, saj jo daje v trenutku, ko je v Krškem nastalo vznemirjenje ob namerani širitvi skladišča radioaktivnih odpadkov v JE Krško.

Če je bil njegov namen tak, mu moram povedati, da je zgrešil cilj. Se bo pač potrebno sprizniti z dejstvom, da v bodoče tudi v doslej navidezno brezbriznem Krškem za širitev jedrskih kapacitet ne bosta zadostovala ekskurzija peščice funkcionarjev v tujino in kratka informacija v občinskem delegatskem glasilu!

SILVESTER MAVSAR
Krško

Imeli bomo skupščino KATV

Že skoraj 2.000 priključkov na kabelsko razdelilno omrežje — Ustanovitev skupščine v decembru

NOVO MESTO — Po najnovejših podatkih je bilo v Novem mestu do danes podpisanih 1907 pogodb za priključke na kabelsko razdelilno omrežje. Več kot tisoč gospodinjstev že lahko poskusno gleda 12 televizijskih in posluša 6 radijskih programov, ostali pa so različno napredovali: v treh krajevnih skupnostih manjka le še nekaj kablov in priključevanje se lahko začne, v dveh pa pripravljajo načrte.

Člani gradbenih odborov, zlasti pa njihovi delegati v mestnem gradbenem odboru so popolnoma ljubiteljsko opravili ogromno delo, saj sta vzvišče in omrežje z napravami vredna danes okrog milijon nemških mark.

Ker mestni gradbeni odbor ni pravna oseba, gospodarjenja s tako veliko naložbo pa ne gre več prepuščati samo dobri volji, pripravlja Mestna konferenca SZDL za prvi teden v decembru

- Tako dolgo smo streljali kozle, da nam je za boj z inflacijo — zmanjkalo nabojev.
- Kjer politika zajema s preveliko žlico — tam je gospodarstvo podhranjeno.

ustanovitev Skupščine lastnikov kabelskih priključkov.

Skupščina bo odločala o vseh pomembnih zadevah v omrežju: razširitvah, programski izbiri, vzdrževanju in višini vzdrževalnine, postavljala bo upravo omrežja in podobno. Lastnik omrežja je vsak občan, ki ima vplačan vsaj en obrok za zgraditev priključka.

Delegate v skupščino lastnikov, ki se bo morda oblikovala v nekašno združenje, bodo ta in prihodnji teden izvolili lastniki priključkov na zborih v svojih krajevnih skupnostih.

Za to priložnost je v ponedeljek izšla 7. številka glasila KATV NOVO MESTO, kjer je poleg vabila na zbor s podrobnejšim opisom vloge skupščine lastnikov, še poročilo gradbenega odbora o uspehih in težavah v omrežju ter izčrpna anketa o tem, kako so lastniki zadovoljni s sedanjimi programi in kaj žele v bodoče.

Zbore lastnikov v soseskah pripravljajo krajevnih konferenc SZDL in gradbeni odbori v KS. Ti razdeljujejo tudi najnovejšo številko glasila KATV — tokrat samo za lastnike priključkov.
M. MOŠKON

Sramotna cesta

Edina rešitev bi bil asfalt — Cestarjev ni

Junija letos je bila narejena nova cesta v Radence, največjo in najbolj nerazvito vas v krajevnih skupnosti Stari trg ob Kolpi. Žal pa je zdržala, ob nenehnem popraviljanju krajanov, le do konca avgusta, ki jih je neurje tako poškodovalo, da je ročno ni moč več popraviti. Z nje je namreč odneslo veliko materiala, v kanalih, ki jih je izdrila voda, pa se lahko poškodujejo avtomobili. Po takšni cesti vozi vsak dan kombi delavce v Stari trg, otroci pa hodijo 2 kilometra peš.

Ko bo zapadel sneg, pa ljudje sploh ne bodo mogli iz vasi. Na cesti bi bilo namreč potrebno navoziti veliko materiala in ga utrditi, a tudi ta rešitev bi bila le začasna, dokončna bi bil le asfalt. Krajevna skupnost se je sicer s črnomaljsko občino dogovorila, da bodo čisto popravili in vzdrževali do asfaltiranja delavci Cestnega podjetja Novo mesto, a jih ni od nikoder. Ljudje pa so ogorčeni in obupani, toliko bolj, ker v Radence vodijo tri ceste, ki pa bi jih bilo bolje imenovati kar kozje steznice.

MARTIN LINDIČ

SAP odgovarja

Sprašujemo za vas

KOČEVJE, VAS-FARA — Poročali smo že o negodovanju občanov, posebno še iz KS Kostel, zaradi ukinitve avtobusne proge Kočevje—Reka, slabih avtobusnih zvez z območjem Banjale in zaradi počasne dostave pošte na območje te KS in iz nje v Kočevje, odkar je avtobusna proga proti Reki ukinjena.

V zvezi s tem smo vprašali pri pristojnih na kočevski avtobusni postaji, na katero so naslovili podobna vprašanja že osnovna šola Vas-Fara in Društvo invalidov Kočevje. Odgovori so na kratko taki:

Njihovo avtobusno podjetje opravlja prevoze na osnovi sklenjene pogodbe in tudi po voznem redu, ki ga je določila šola Vas-Fara. Če bi prilagodili vozni red sedaj izraženim (novim) potrebam šole, bi avtobus vozil v glavnem skoraj popolnoma prazen, tega pa si ne morejo privoščiti. Bolje bi bilo, če bi šola prilagodila pouk voznemu redu avtobusov.

Avtobus za Reko ni ukinjen, ampak je le preusmerjen na progo Kočevje—Ljubljana, ki je ob konicah preobremenjena. KS Kostel ima zdaj trikrat na dan avtobusno zvezo s Kočevjem v obeh smereh, in sicer z avtobusi, ki odhajajo iz Broda na Kolpi ob 4.55, 6.00 in 8.20 ter iz Kočevja ob 12.15, 14.25 in 15.45. Ta KS ima torej občutno boljše zveze s Kočevjem kot območje KS Poljanska dolina ali KS Draga, ki imata avtobusno zvezo le enkrat na dan. Več avtobusnih zvez jim ne kaže vpeljati, ker bi bio potnikov premalo in bi imeli s takimi programi izgubo. Seveda bi tudi v takih primerih ustregli željam krajanov, če bi kdo (na primer izvršni svet občine) povrnili izgubo.

J. P.

PRISPEVKI ZA MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OO RK Novo mesto so prispevali OO RK Novo mesto 500.000 din nameste venca za pokojnega Dušana Grdenca; družina Skrabi iz Lamutove 20 v Novem mestu 700.000 din nameste cvetja na grob dr. Davorina Grosa; OO sindikata Splošne bolnice Novo mesto 3.000.000 din nameste venca za Mimi Potočar in Jožefo Marc; OO sindikata Splošne bolnice Novo mesto 1.500.000 din nameste venca na grob Franciške Gazdova; OO sindikata Elektra Novo mesto 1.000.000 din nameste venca za pokojno mano iz. Franca Kraševca. Vsem darovalcem se občinska organizacija RK Novo mesto iskreno zahvaljuje.



Z MLADIMI JE UPOKOJENCEM LEPŠE — Posnetek je z zadnjega srečanja starostnikov v Brezicah. Starejši občani imajo zdaj tudi svojo postajo Rdečega križa, kamor se lahko obrnejo po nasvete in pomoč. Prostor so jim odstopili v Domu upokoencev. Dobivajo se vsak prvi petek v mesecu v dopoldanskem času. Tam jim izmerijo krvni tlak in bolne napotijo k zdravniku. Socialno ogroženim priskrbijo tudi oblačila in obutev. Obiskovalci postaje RK dobijo tam informacije o vseh oblikah pomoči, ki so je starejši občani lahko deležni. (Foto: J. Teppey)

Zasnubili bi nas radi, a ne znajo

Kaj pravijo h komentarju naše sodelavke (DL 16. nov.) člani SDZ iz Brežic

Pod tem naslovom in dobrohotnim podnaslovom, s katerim si je Breda Dušič v zadnjem Dolenjskem listu za vsak primer pustila odprta zadnja vrata, saj se ne ve, kaj se še v nepojmljivem današnjiku lahko zgodi, je za sedaj in ob takih greenhornovskih »poskusih SDZ, da bi na mah osvojila volivce in oblast«, preprosto opravila z nadležni, ki so prišli iz Ljubljane »nepismenemu in napol bežavemu občinstvu razlagat dejstva, o katerih čivkajo že vrabci na strehah, ki pa so, po izjavljanju dr. Mencingerja, slepa ulica, v kateri se tudi skupje z Markovičevim programom, ki očitno ni ujel strokovno pripravljene pravega ekonomskega trenutka za zaobrnitev negativnih tokov v gospodarstvu v pozitivno smer, in ekološko neprimerno reševanje energetskih problemov, ki nepotrebno onesnažuje bioprostor, kolikor ga Slovenci sploh še imamo na razpolago. Ob vsem vrabčjem čivkanju je le čudno, da sedma sila, ki ji novinarica pripada, še vedno na ves glas in ob vsakem trenutku poudarja uglasnost in pristnost ter odločnost vladnega gospodarskega programa, in to vsem inflatornim čudežem (v negativnem smislu besede), do katerih je ta program čolslej pripeljal »deželo« in vsjo Jugoslavijo. Vključ temu čivkanju tudi uradna politika še kar naprej podpira neustrezne in neučinkovite, ekološko pa vsaj močno sporne programe energogospodarstva in mu dopušča, da je še naprej praktično družbi neodgovorni lobby, na kar je posebej opozarjalo predavanje dr. Huberta Požarnika.

Neugodno zanju in za demokratske iniciative v naši sredini je po mnenju pričujočega članka predvsem to, da nista znala in mogla vpraševalcem, ki so bili nenaadejano bolj osveščeni, kot sta pač pričakovala, ponuditi za vse sprejemljivega in enotnega programa rešitev in izhodov iz teh napačnih poti in stranpoti, pa bi vseeno rada vodila stranko SDZ (Slovensko demokratično zvezo) do volilne zmage in potem slovenskega ljudstva, ko bi mu zavladala, v povsem drugačno boljše bodočnost. Odgovor članka na ta poizkus je preprosto in zapisan že v podnaslovu: premajhni so še, prenebojgijni, zato naj najprej nekaj desetletij (kakih 45 let) še mirno odraščajo, da bodo postali tako veliki, da jih bo vredno poslušati in bo-

do lahko od družbe sprejeli tisto čarobno paličico, s katero bodo naenkrat in bolje reševali vse probleme, kot jih tisti, ki imajo paličico sedaj v rokah, ob nadaljnjem rahlem dvomu, da bo nezadovoljnejšem to sploh kdaj uspelo.

Odgovor našega brežiškega aktiva SDZ je preprost: Ni nam do oblasti je zapisal že v prvi številki Demokracije Tomaž Pisanski in temu načelu se še nisimo odrekli. Citiram z njegovimi besedami dalje: »Videti v SDZ stranko je popolnoma zgrešeno. Medtem ko je cilj stranke voditi in upravljati družbo, pa je cilj SDZ vzpostavitev demokracije kot tistega prepotrebne okvira, v katerem posamezniki, skupine in stranke ter programi svobodno konkurirajo za oblast in skupine in stranke ter programi svobodno konkurirajo za oblast in jo po splošnih in tajnih demokratičnih volitvah (vodstvo in upravljanje družbe)

Dva praznična dneva ob obletnici

35 let društva Melbourne

Mnogim bo ostalo v prijetnem spominu dvodnevno praznovanje 35-letnice ustanovitve Slovenskega društva Melbourne, ki je bilo 11. in 12. novembra letos. Praznično okrašeni društveni prostori in lepo urejeno zemljišče, ki obsega okoli 7 hektarjev, so nudili obiskovalcem vso toplino slovenske domačnosti. V soboto jutraj so se začela meddruštvena tekmovalna v streljanju in balinanju. Popoldne po kosilu je privabila mnogo radovednejšev živahnost slovenskega vaškega sejma, na katerem so si lahko ogledali razstavo ročnih del, slik in drugih zanimivosti. Po popoldanski zahvalni maši s prošnjo po božjem blagoslovu v bodoče smo se zbrali v dvorani, kjer je predsednica Slovenskega društva Melbourne ga. Anica Markič pozdravila vse navzoče, med katerimi so bili tudi ministri za etnične zadeve g. Andrew McCutcheon s soprogo, predsednik občine Eltham g. Peter Graham s soprogo in še nekaj višjih državnih in občinskih uslužbencev.

Dobro pripravljen kulturni program, ki je sledil, je pod naslovom Slovo od Slovenije — pozdrav Avstraliji s pesmijo n besedo prikazal lepote Slovenije od Premkurja in Štajerske do Primorja. Slovo od zelene Slovenije je simboliziral prenos cvetlice iz vsake slovenske pokrajine na prostrano, od sonca ožgano celino, našo novo domovino Avstralijo. Po končanem kulturnem programu smo po stari slovenski navadi nadaljevali z veselico, brez katere slave pač ne bi bilo popolno. Vreme nam je bilo naklonjeno tudi v nedeljo, ko je sredi vaškega trga nekaj mladih in starejših s poslušanjem za glasbo pokazalo nadržanost za petje, igranje instrumentov in recitiranje. Za zabavo otrok so bile ob prireditvi organizirane razne igre.

Prejmite priscrne pozdrave iz Melbourne.

VINKO MARN
Melbourne
Avstralija

tudi dobijo za nekaj let! Kakšna bo usoda SDZ, ko bo ta njen cilj dosežen, je preraunljivo govoriti.« Tomaž Pisanski nato še osebno in zasebno sam dostavlja: »Vem le to, da me delo v nikarkršni stranki ni ne bo veselilo.«

Ta moto je preveval prvi skupni večer slovenskih demokratov v Brežicah in takšen je bil tudi sklep, ki ga je dr. Hubert Požarnik kot predsednik SZD naredil ob koncu, ko je bil zasut s konkretnimi vprašanji demokrata Cirila Kolešnika in izredno preciznega člana Slovenske kmečke zveze Zevnika, na katerega je smiselno tako odgovoril: »Ne vem in ne morem vedeti vseh konkretnih odgovorov in rešitev vprašanj, zato sem demokrat in pravim, da jih bomo le vsi skupaj v demokratičnem dialogu lahko bolje in učinkoviteje reševali« kot dosedanj režim v dosedanjem načinu oblasti, ki ji daje monopol nad resnico in pametjo ter preudarnostjo, zato od nje tudi ni mogoče pričakovati, da bo vodila demokratičen dialog s komerkoli, preden ji bo monopol odzvet.

Tako mislimo tudi člani brežiškega aktiva SDZ in se zahvaljujemo Dolenjskemu listu, ki je ta odgovor objavil, čeprav vemo, da je bil po zakonu to dolžan storiti.

Aktiv SDZ v Brežicah

Češkoslovaška — obljubljena dežela

Množična »turistična«
romanja proti Vzhodu

Nekoč in zdaj znova Italija s Trstom, Gorico in drugimi evropskimi mesti, Turčija s svojim obvojnim mestom Istanbulom in v zadnjem času Češkoslovaška so za številne »šoping-turiste« iz Slovenije (Jugoslavije) prava »obljubljena dežela«. Številni avtobusi, a tudi zasebni avtomobili pod imenom »turistični obisk« potujejo zadnjih nekaj mesecev v Češkoslovaško, deželo, v kateri je očitno mogoče dobre in drage stvari kupiti mnogo ceneje kot pri nas. Seveda se na tem potovanju zgodi precej zanimivega. Tako sta dva iz Velikih Lašč morala v Pragi sedem dni čakati na nove potovalne liste iz Jugoslavije, ker so jima njuna prejšnja ukradli. Med dogodivščinami so tudi zaplembe blaga na carini in plačevanje kazni za neprijavljene predmete, o čemer vedo tudi nekateri ribniški »turisti«. Med obiskovalci Češke imajo nekateri posebej srečno roko, ko odlično na črno »pretopijo« marko in tako dobijo celno petkrat več kron, kot bi jih z uradno menjavo. Čehi še najpogadajo« na čokolade, žvečnice gumije in ženske »žabe«. Toda njihova država je za povračilo zelo poostrela carinske predpise in se zdaj carini vse mogoče. In ko na koncu vse sešteješ ter vračunaš veliko dozo strahu, se najbolje izplača, če ostaneš tu, kjer si, čeprav za ceno visokih stroškov. Seveda je razmišljanje drugačno, če človek v Češkoslovaško potuje resnično kot turist, in ne — kot je rekel eden od potnikov — kakor ropar njihovih trgovin.

M. GLAVONJIČ



ZAPISNIK

Na 26. skupni seji zborov slovenske občine Sevnica je delegat Boštjan Fred Železnik dejal, da je zapisnik, ki je napisan zanič in da je pregledan v nasprotju z zapisnikom. Predsednik Breda Mijovič, dipl. oec., ga je vprašal, kako more to trditi, če zapisnik ni del ni. Železnik ji je odgovoril, da zapisnik prejel po pošti od občine, originalu, saj se po sklepu delegatov zasedanja zapisnike pošilja vsem gacijam, ki to zahtevajo. Sledilo je pogledi na sekretarja in zapisnikarja, češ, kdo je poslal zapisnik, kot da je kako tajinstveno zadevo.

NENAVADNO ZANIMANJE

Učenci 8. razreda, ki obiskujejo datni pouk iz slovenskega jezika, obiskali knjižni sejem v Ljubljani. Srednji dvorani Cankarjevega doma oder so prišli Božo Kos, Boris A. Anton Ingolič in Marjan Marinšek, telj pisateljice Astrid Lidgren. Med spravevali, kar nas je zanimalo, pa so rade volje odgovarjali. Dan je nenavadno zanimiv.

BETKA VOVKO
OS T...

POGOZDOVANJE

Gozdno gospodarstvo Črnomelj učence 8. razredov OS Semic povabilo pogozdovanje. Pogozdovani so na nini pod Mirno goro in nad Gabrom sadili smo 3.800 sadik. Pogozdovanje da bi ohranili gozd in svoje naravno lje. Denar, ki smo ga zaslužili, bomo rabili na končnem izletu.

NADREJA PLUT
OS S...

MED AVIONI

Učenci 3. razredov smo na naravnem dnevu obiskali Zalog, Stražarje, Toplice, Sotesko in Dvor. Kjer se ustavili. Ogledali smo si ribogojstvo in pomnikom padlih borcev. Tam smo tudi priglajali svečke in položili cvetje. Njuno krenili mimo Brezove Rebi in nje na prečeno letališče. Najlepše je v pilotovi kabini. Še dolgo se bomo minjali prijetnega dne.

JAKA BREGAR
OS Milka Šobar
Novo m...

LIKOVNIKI V NOVEM MESTU

Tovarišica Marinka Mohorič, ki likovno vzgojo, me je obvestila, da odšla na povabilo Temeljne dolenjske banke na srečanje mladih kiparjev v mesto. Tam smo se zbrali v stavbi Plojevega tozda Keramika. Najprej nas je zdavila Marija Rus. Nato je vsak učenec dobil kos gline. Imeli smo tri ure časa. Oblikovala sem deklico s klobučku naročju. Tisti dan sem spoznala nekoga prijatelja, lepo presenečenje pa je tudi darilo Ljubljanske banke. Objavilo nam, da nam bodo izdelke razstavili bolnici in banki.

MAJA ŠKARJA
OS dr. Pavla Lutar
Ljubljana

Zmaga izjemno močne volje

Dr. Peter Kapš odslej tudi primarij — Študij medicine končal ob delu — Vseskozi prosvetitelj

NOVO MESTO — Dr. Petra Kapša iz Zdravstvenega centra Dolenjske kličejo zadnje dni primarij. Ta visoki naziv so dr. Kapšu podelili v ponedeljek, 20. novembra, na slovesnosti v Ljubljani. Uradno proglašuje primarije republiški komite za zdravstvo, in to na predlog strokovne komisije, ki jo sestavljajo profesorji medicinske fakultete in člani Slovenskega zdravniškega društva. Kandidat mora izpolnjevati deset zahtevnih pogojev, od katerih je eden tudi objavljanje člankov in razprav v strokovnih medicinskih revijah oziroma publiciranje lastnega znanstvenoraziskovalnega dela.

Če upštejemo pot, ki jo je moral dr. Kapš prehoditi, da je postal to, kar je, še posebej, ker je bila ta pot precej samorastniška, na njej pa nemalo takšnih in drugačnih ovir, potem lahko zapišemo, da je pridobitev takšnega naziva tudi zmaga njegove silne volje. Kot pravi sam, je slednjo v življenju potreboval enako kot kruh, sicer bi bil danes vse kaj drugega.

Neizmerno voljo in vztrajnost je moral Peter Kapš pokazati že v otroških letih, ko so doma v vasi Hrelin pri Starem trgu, ki je danes ni več, živeli na manjši kmetiji, zemlja pa ni nikoli omogočala brezskrbnega življenja. Ko je bil pet let star, je izgubil očeta in to je bil za vse hud udarec. »To je bilo 24. oktobra 1943, oče pa je padel kot partizan,« se spominja. »Mati je ostala sama za delo, prizivljati je morala tri otroke in najmlajšemu je bilo takrat samo pol leta.«

Otroci pa še niso odrasli, ko jim je umrla tudi mati.

Po vojni je Peter obiskoval osnovno šolo na Lazah. Potem je v Črnomlju končal nižjo gimnazijo, v Mariboru pa železničarsko šolo. Vedoželjnost ga je gnala še na mariborsko gimnazijo, kjer je tudi maturiral. Obenem je obiskoval še glasbeno šolo, igral pri mladinski železničarski godbi, se ukvarjal z jadrnim letenjem in se celo preizkusil kot padalec. Z gimnazijsko diplomijo se je vpisal na višjo rentgensko šolo v Ljubljani in tam leta 1961 diplomiral. Službo je dobil v novomeški bolnišnici in se takrat za stalno udomil med Novomeščani.

Po vrnitvi od vojakov, kjer je postal rezervni sanitetni oficir, se je odločil za študij medicine, in to ob delu. Študij je končal v rednem roku, v šestih letih, in diplomiral prej kot povprečno redni študentje. Tako je najučinkoviteje zaprl usta tistim, ki mu niso zaupali, češ da še nihče ni doštudiral medicine ob polni zaposlitvi in da je tudi on ne bo.

Štažiral sem v Novem mestu in nekaj časa delal kot splošni zdravnik,« pripoveduje. »Bržkone se me bodo še spomnili v Mirni Peči pa v Novotoku in Pionirju, kjer sem bil pogosto na službenem obisku.« Dr. Kapš se je potem v Ljubljani štiri leta specializiral iz interne medicine, hkrati pa študiral na tretji stopnji, smer pljučne bolezni, ter absolviral na študiju akademskega specialista. Ves čas po specializaciji se je ukvarjal s prvo stroko, postal vodja dispanzer-



Prim. dr. Peter Kapš

ja za pljučne bolezni in tuberkulozo v Novem mestu. Od leta 1976 je bil včas na raznih vodstvenih položajih v okviru Zdravstvenega centra Dolenjske.

»Ob tem,« pravi, »sem še vedno našel čas za delo v ZRVS in pri RK, za kar mi dali srebrni in zlati znak RK. Veliko sem se ukvarjal z zdravstveno prosveto in kakih dvajset let poučeval strokovnjake in kakih dvajset let poučeval strokovnjake medicinske predmete na raznih srednjih in visokih šolah v Novem mestu, najdlje pa v srednji zdravstveni šoli.« Na koncu pa pristavi: »Za vse to, kar sem storil in kar sem dosegel, bom do konca življenja hvaležen svoji pokojni ženi, ki mi je bila kot medicinska sestra v veliko oporo in mi pri tem izkazovala izjemno razumevanje.«

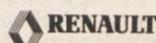
Družina primarija dr. Petra Kapša je tako rekoč v celoti zavezala medicini. Po očetovih stopinjah sta šla tudi sinova, od katerih se je starejši že uveljavil kot eden najmlajših specialistov internistov v Sloveniji, mlajši pa že četrto leto študira na medicinski fakulteti v Ljubljani.

I. ZORAN

Odslej ga bo Evropa kupovala pri nas



Oktobra smo v Novem mestu začeli izdelovati Renaultove petice, ki jih bodo poleg vas lahko kupili tudi evropski kupci. Velik del naše proizvodnje je namreč namenjen zahodnemu trgu. Evropa nam zaupa. Zaupajte nam tudi vi.



Petica nas pelje v Evropo

»Odslej ga bo Evropa kupovala pri nas« je reklamno geslo IMV Revoz, ki je v drugi polovici novembra začela prodajati v Novem mestu narejene avtomobile R 5, popularne petice. Zanimanje je neznansko, tovarniška cena R 5 campus je bila do včeraj manj kot 40 milijonov dinarjev, kar je na črni borzi 9.000 DEM. Ta cena je za naš prenaviti avtomobilski trg izjemno privlačna, petica je z njo več kot konkurenčna Citroen serije 11. Zastavini floridi, v zadregi pa bodo tudi tisti, ki prisegajo na golfe. Vprašanje je namreč, ali je za komaj kaj več avtomobila vredno odšteti skoraj še enkrat več denarja. IMV Revoz je v nekaj dneh izdal (po vsej državi) okoli 2.000 predračunov za petico z omenjeno ceno. Bili so razgrabljeni, v torek, predzadnji dan veljavnosti predračuna, so na črni borzi za odstop tega koščka papirja ponujali 500 DEM. Nobena dva ni, da je novomeška petica uspešno startala. Marjan Anžur, generalni direktor IMV, je bil o tem prepričan že takrat, ko se je zdelo, da za IMV ni rešitve. Danes bi on in njegovi sodelavci to lahko vsaj moralno vnovčili, vendar tega ne počno. So le poslovneži, ki se trudijo, da bi jim uspelo čimvečkrat. Za naš časnik se je z Marjanom Anžurjem pogovarjal Marjan Bauer.

Anžur: To je zato, ker smo zelo dvignili tudi kakovost delovnega mesta. Brez tega ni kakovosti izdelka, avtomobila. Oboje pa, kar je najpomembnejše, zelo dvigne delavcem samozavest. Trdno sem prepričan, da je ta samozavest, ki smo jo dosegli, tako pomemben »izdelek« kot sama petica.

DL: Je kakovost tudi ustrezno nagrajena?

Anžur: Glede osebnih dohodkov smo še v starem sistemu. Z novim letom, ko bomo podjetje, se bomo trudili nagrajevati uskladiti tako s kolektivno pogodbo kot z merili za dodatno stimulacijo. Dobro delo bo moralo biti bolj nagrajeno, trenutno pa je nagrajevanje odvisno (ne v polni meri) od kakovosti, deloma pa tudi od doseganja količin.

DL: Čeprav strategija jugoslovanskega izhoda iz gospodarske krize nenehoma prisegajo na izvoz, izvoznikom v zadnjem času ravno ne cvete rože.

Anžur: Položaj izvoznikov v Jugoslaviji — mislim na konvertibilne izvoznike — je trenutno zelo slab, morda celo kritičen. Tečaj dinarja v primerjavi s košarico trdnih valut ni realen, stimulacije za izvoznike so ukinjene, sep-

tembra in oktobra so izvoznike doletele dodatne obremenitve. Tako so nam carino na uvoz, namenjen izvozu, s stopnje nič povečali na 6 odstotkov. Ali si predstavljate, kaj to pomeni za IMV Revoz? Nič več in nič manj kot 80 milijonov francoskih frankov! Za prihodnje leto upamo, da bo bolje za izvoznike, čeprav smo seveda skeptični oziroma realni. Ne glede na to pa gledamo na prihodnje leto z optimističnimi očmi. Zlasti glede avtomobil-

skega programa. Če ne bo kupna moč padla res drastično, bo leto 1990 uspešno leto.

DL: Sodelovanje IMV z Renaultom je pravzaprav prvo obsežnejše dejansko povezovanje Jugoslavije in Evrope.

Anžur: Mogoče nam preveč laskate. Vsekakor pa je res, da nas ta pogodba z Renaultom dejansko pelje v Evropo. Sodelovanje s Francozi je eden od redkih že zgrajenih mostov.

Med knjigo in kruhom

Pred tremi dnevi se je v Cankarjevem domu v Ljubljani končal 9. slovenski knjižni sejem. November je že lepo vrsto let tisti čas, ko slovenski založniki razgrnejo plodove svojega dveletnega dela in javnosti v poznih jeseni pokažejo, kakšen je njihov skupni »pridelek«. Sejmov vseh vrst nam ne manjka, vendar je slovenski knjižni sejem nekaj posebnega. Knjiga je — še vedno — zapisana v najplemenitejši črkami v zavest slovenskega človeka, je eden od temeljev kulture našega naroda ter njegove duhovne identitete. Slovenci smo s knjigo še posebno globoko povezani, saj smo si prav s knjigami odprli pot do plodnega jemanja in dajanja v zakladnici evropskega duha in se oprti nanje uspešno upirali poskusom narodovega izničenja ali pretapljanja. Zato je slovenski knjižni sejem pravi praznik, pa naj ga praznujemo v še tako mračnih razmerah, za knjigo še posebej mrakobnih, kot so sedanje.

Letošnji sejem, posvečen 300-letnici izida Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske, je bil bogat po predstavljeni knjižni bери in spremljal jočih prireditvah. 31 razstavljalcev (med njimi tudi naša Dolenjska založba), založnikov iz Slovenije in zamejstva, je na razstavne police postavilo več kot 6000 knjig, ves čas sejma so tekle številne druge prireditve, nastopi pesnikov in pisateljev, literarne matinee, predstavitve knjižnih programov in novih knjig, prikazi računalniškega stavčnega računalma, podelitve nagrad, razstave ipd. V Cankarjevem domu se je trlo mladine in ljubiteljev knjige. Vse je bilo tako, kot se za tak sejem spodobi in kot je bilo v navadi tudi na prejšnjih sejmih.

Pa vendar ima 9. slovenski knjižni sejem nekaj značilnosti, s katerimi se razlikuje od dosedanjih. Močno ga opredeljujejo težavne razmere, ki kroje usodo slovenske knjige, režejo mnogo

pretanke rezine kruha avtorjem in prav nič spodbudno ne delujejo na njihovo ustvarjalno zagnanost, hkrati ko založnike postavljajo v položaj proizvajalcev pločevine in plastičnih veder. Ob splošnem siromašenju, tako gmotnem kot duhovnem, je slovenska knjiga sicer res še vedno zapisana kot svetinja, namenjamo ji lepe in velike besede, v trdi resničnosti pa je očitno, da zanimanje zanjo zamira, saj se na trgu ne potrjuje. Podatki so neizprosni; prodaja leposlovnih knjig se je zmanjšala za več kot 40 odstotkov. Človeku se zastavlja grenko vprašanje, ali zanimanje za knjigo ne upada, ker se morajo ljudje odločati med knjigo in kruhom.

Na mnogih od tiskovnih konferenc, ki so se vrstile iz ure v uro ter bogato izpolnile tudi sicer zelo pester program knjižnega sejma, da založniki niso mogli kaj, da ne bi znova in znova potarjali nad razmerami. Še posebno založniki tako zahtevnih književnih projektov, kot je Mladinska knjiga s svojjo Enciklopedijo Slovenije ali Državna založba s projektom Slovenija, katerega žlahten predstavnik je Ogrinova monografija o slovenski krajini, trdo čutijo, da bi se morala družba ne samo z moralno podporo, marveč denarno bolj angažirati v nacionalno pomembnih projektih. Založniki enodušno menijo, da bi morali nekomercialno knjigo iztrgati iz duševnega objema tržnih zakonov. Ali je prav, da na policah knjigarn niso stalno dostopne knjige slovenskih klasikov, poljudne in strokovne knjige nacionalnega pomena? Je prav, da so naše knjižnice brez številnih knjižnih novosti, ker si napačno ne morejo privoščiti?



Gotovo ne. Toda tako pri nas ta čas je, ker so založniki prisiljeni prodajati knjige po realnih, to je visokih cenah, pri tem pa tudi nekomercialno knjigo kar najhitreje prodati ali potegniti s polic, da jih ne obremenjujejo kot zaloga.

Sejem pa je kljub vsemu povedanemu razkril tudi nekaj spodbudnih stvari. Spodbuden je pojav številnih novih malih založb in zasebnih založnikov, ki prinašajo v založništvo podjetnega duha, hitro odzivanje in model poceni knjige, ki nastaja hitro in brez nepotrebnih režijskih stroškov. Duha svobode, pluralizma in zavest o skupnem slovenskem kulturnem prostoru, ki tako močno opredeljujejo zdajšnje vzdušje v Sloveniji, je bilo čutiti tudi na sejmju; ob knjigah iz Slovenije je bilo mogoče videti bogato knjižno bero, ki nastaja onkraj meja slovenske države, pri zamejnih in v Avstriji. Še več, na sejmju so bile prvikrat predstavljene tudi slovenske knjige, ki so prišle na svetlo onkraj Atlantika, v slovenskih izseljenških otokih, o katerih nismo vedeli (smeli vedeti!) nič.

Ne nazadnje so bile na sejmju izgovorjene tudi te spodbudne besede: »Zdaj je že skrajni čas, da v naši družbi odpravimo vse omejitve glede uvoza in prodaje knjige. Nobena cenzura in nobena omejitev ni dopustna. Svobodno misleči ljudje smo, ki imamo pravico, da prebiramo vse knjige po svoji svobodni odločitvi, saj se zavedamo, da je neomejen, svoboden pretok idej bistvena pomena za naš razvoj.«

Te besede predsednika RK SZDL Slovenije Jožeta Smoleta na otvoritvi sejma lahko vzamemo kot potrdilo, da je slovenska knjiga prestopila pomemben prag, prag svobode.

Na vrata slovenskega knjižnega sejma je potkal tudi novi čas, čas računalništva, ki knjigi odpira nove možnosti tako pri njenem ustvarjanju, tiskanju kot razširjanju. Prevod Svetega pisma je pred več kot 400 leti označil vstop Slovencev v Gutenbergovo galaksijo, na sejmju pa smo lahko videli tudi prvo slovensko »računalniško knjigo« — Sveto pismo Nove zaveze na štirih disketah.

Je torej pred slovensko knjigo novih 400 let razcveta?

M. MARKELJ

kakovosti. Ta projekt je bil v Renaultu že standard, pri nas pa novost. Morali smo izobraziti ljudi. Najprej so zvedeli, kaj je to kakovost, nato pa jo je bilo treba tudi doseči. Prevladati je moralo tudi spoznanje, da se ne da nič popravljati. Popravljanje je velika izguba časa in kakovosti. V Franciji smo šolali nekaj sto ljudi in tako ustvarili bazo znanja za doseganje kvalitete.



DL: Kako se je potem vse to obneslo v praksi?

Anžur: Bi rekel, da tako, kot smo pričakovali. Nikoli nisem podcenjeval miselnega in delovnega potenciala naših delavcev. Ko smo začeli s serijsko proizvodnjo, je bila vsaka faza posebej preverjena. Vse faze smo odlično prestali, kakovost v nekaterih fazah je bila celo nad francoskimi standardi. Ni nobene bojazni, da kakovosti ne bi obdržali tudi v prihodnje. Zelo pomembno pa je vzdrževanje neke določene ravni kakovosti. Pri kakovosti je namreč tako, da jo je lažje doseči, kot vzdrževati. Sicer pa moram reči, da smo bili v dobri šoli. Nadzornik kakovosti v IMV Revoz je bil Francoz, gospod, ki je bil predtem mož številka dve v matični tovarni petic.

DL: Ob premieri petice smo lahko z veseljem ugotovili, da je to neka nova, nam doslej neznana tovarna avtomobilov.

DL: Nekateri še vedno mislijo, da je izdelovanje avtomobilov nekakšna »šraufenciger« industrija. Dvomi so tudi glede obsega proizvodnje, števila avtomobilov.

Anžur: Kot sem že rekel, je IMV Revoz tovarna, ki lahko naredi 100.000 avtomobilov na leto. Zagotavljam, da bomo prihodnje leto z enakim številom delavcev naredili 80.000 avtomobilov. Sestavljanje oziroma izdelava avtomobilov ni enostavna zadeva, kaj šele »šraufenciger« industrija. Konkurenca je vsak dan hujša. Uskladiti je treba kakovost, gospodarnost in produktivnost. Mi bomo pilotna tovarna za R 5. Vse spremembe in izboljšave, ki jih bo doživela petica, se bodo najprej zgodile v Novem mestu. Po drugi strani pa imamo tudi ambicije pri drugih Renaultovih programih. Povedati je treba, da je petica zelo posrečen avto, ki gre zelo dobro v denar. Na leto jih izdelajo 400.000 do 500.000. Je načrt, da jo bomo v Novem mestu izdelovali do leta 1994, tako za izvoz kot za domači trg. Jugoslovanski trg je za Renaulta bolj pomemben, kot se zdi na prvi pogled. Jugoslavija je deseti najpomembnejši kupec renaultov v Evropi, kupimo jih več kot Švicarji in toliko kot Avstrijci. Tega se v Renaultu dobro zavedajo. Če bi se razmere v Jugoslaviji uredile, bi tu nastalo trzišče za pol milijona novih avtomobilov na leto namesto sedanjih 250.000. Tak trg pa bi bil zanimiv tudi za druge, ne samo za Renaulta. Poglejte samo primer Španije. Ko je tam pred tremi leti začela ekonomija svobodneje dihati, se je število novih prodanih avtomobilov od pol milijona letno dvignilo na milijon.

DL: Mi žal še nismo Španija. Kaj bo z IMV Revoz, če bo pri nas še slabše, kot je?

Anžur: Naša stalna in strateška opredelitev je izvoz. Z izvozom dosežemo zaprto devizno bilanco, kar nas dela neodvisne od muhaste države, z izvozom lahko našo proizvodnjo držimo v mejah optimalnih količin, izvoz od nas terja, da nenehoma dosegamo kakovost na evropski in svetovni ravni.

DL: Kaj renoalt 5 pomeni za IMV Revoz?

Anžur: S petico smo zakročili podobo IMV. Z njo smo poravnali dolg iz leta 1980, ko se je IMV ustavila. Zdaj je dograjeno vse, kar je bilo zastavljeno v tistem obdobju, IMV je danes z vsem opremljena tovarna, ki lahko izdelata 100.000 avtomobilov na leto. Naša vstopnica v družino Renault je bila kakovost. Vprašanje kakovosti je bilo prisotno že, ko smo se s Francozi pogovarjali o programu. Hoteli so vedeti, ali smo jo sposobni doseči ali ne. Pri tem nedvomna kakovost v proizvodnji katorce ni pomenila veliko. Program R 4 namreč ni enakovreden sodobnejšim Renaultovim programom, kriteriji za R 4 so drugačni kot za R 5.

DL: Spremembe pa so bile, če smo prav obveščeni, tudi v Renaultu.

Anžur: Da. Beseda kakovost ima po letu 1985 v Renaultu drugačen zven. To, kar Renault zahteva od sebe in nas danes, je čisto nekaj drugega, kot je bilo včeraj. Srečno naključje je, da smo se s Francozi resno povezali v času, ko so lezli stopnicno višje. Zdaj smo tam tudi mi. Kako samokritični in izbirčni so postali v Renaultu, pove med drugim tudi podatek, da se je lani prvič zgodilo, da neki novi model ni dobil zelene luči. Zaradi premalo kvalitete. Informacije o doseženi kakovosti prihajajo zdaj na najvišja mesta v podjetju. Osnova dovoljenja za prodajo je kakovost. Naša sreča ali pa občutek za stvarnost je tudi, da smo se v IMV pomena kakovosti zavedeli dovolj zgodaj. Že precej pred R 5, v letih 87, 88. Potem je prišla petica, ki je imela poseben projekt



23.11.'89

22 PRILOGA

SVOBODNIM PLAČUJEJO SVOBODO

Francoski predsednik Francois Mitterrand je na tiskovni konferenci po večerji šefov Evropske skupnosti v Elizejski palači izjavil, da je dvajseterica pripravljena v vsem močmi priskočiti na pomoč Vzhodni Evropi, ob pogoju, da države, ki so se lotile reform, uveljavijo demokracijo, spoštovanje človekovih pravic in svobodne volitve. Če prevedemo te besede v bolj ljudski jezik, bo evropski Vzhod, ki nedvomno naravnost hlepi po vsem tistem, kar od njega terjajo bogati zahodni strici, za izpolnitev svojih želja dobil celo denar oziroma materialne nagrade. Na izgubi bi pri vsem tem bili edino komunistično preotodoksnimi vladarji, ki bodo jutri, če že ne danes na smetišču zgodovine.

Za nas je zanimivo, kje je v tem dajanju denarja in drugih pomoči za nikoli dovolj demokracije in osebne svobode mesto Jugoslavije. Bojim se, da nikjer. In to ne glede na to, da je naš zunanji minister Budimir Lončar v evropskem parlamentu v Strasbourg predstavnike 23 držav prepričeval v naše dobre namere in namevne in s tem med drugim skušal popraviti mučen vtis, ki ga je nek drug naš predstavnik pred kratkim zapustil v Budimpešti. Lepotna napaka je, da Lončarju Svet Evrope ni mogel verjeti.

Jugoslavija namreč ni demokratska država in narav-

nost ironija je, da se Lončar dobriku tistem evropskemu parlamentu, katerega delegacija smo letos nagnali s Kosovo kot preradovedno in nezadrženo. Vendar pa je to malenkost nasproti dejstvu, da v Jugoslaviji z izjemo Slovenije ni pripravljenosti, da bi Zveza komunistov sestopila z oblasti, ali pa vsaj dovolila, da bi jo ljudje ocenili na splošnih, neposrednih in tajnih volitvah, na volitvah, kjer bi se za svoj kos prostora pod soncem borila tudi še vedno (razen v Sloveniji) nelegalna alternativna oziroma opozicija. Se je kdo vprašal, kaj Svet Evrope meni o nedavnih volitvah v Srbiji?



Lončarju jih gospodje iz Strasbourg sicer niso javno očitali, vendar je bilo našemu vodji diplomacije najbrž tudi brez tega dovolj mučno zaradi tako sramotne popotnice. V Jugoslaviji danes parlamentarna demokracija na zvezni ravni ni mogoča že zaradi fantastične različnosti med zveznimi enotami. V Strasbourg sicer natančno vedo za razlike med Slovenijo in Srbijo, prav pa tudi, da je Jugoslavija še vedno ena država.

Najbolj tanki pa smo pri človekovih pravicah. Kosovo je oziroma postaja sinonim za zatiranje drugačnega mišljenja, govore o politični diferenciaciji, v resnici pa se izvaja nacionalna. Izredno stanje na Kosovu, navzočnost modrih in sivozelenih oklepnikov ter proces zoper Vlasja in soobtožene so zadeve za naslovne strani najbolj uglednih in nepristranskih časnikov sveta. Tu ne glede na izid sojenja ne moremo dobiti zadostneocene. Nekaterih reči ni mogoče pozabiti.

Najbolj kruto je, da naša država ne more iz te slepe ulice. Sprva ilegalno dogajanje ljudstev je postalo del uradne in priznane politike dobrišnega dela Jugoslavije. Tako dobrišnega, da so nalašč ali zaradi nemoči nemočni predsedstvo države, ZKJ, zvezni parlament in njegova vlada. Dokler se ne bo zgodil končni spopad med pristaši protibirokratske revolucije in ostanom države, Jugoslavija ne more realno razmišljati o Evropi. Če bo zmagala tako imenovana nenačelna opozicija, bomo sčasoma spet tam, kjer smo že bili, torej v Evropi, v nasprotnem primeru pa se nam obeta članstvo v RAJ (Romunija, Albanija, Jugoslavija), pri čemer velja pripomniti, da romunski sedež ni več tako zanesljiv kot njega dni.

MARJAN BAUER

»Vroči pes« zagrizel v politiko

Trdimo lahko — to pa se je pokazalo tudi na nedavni seji črnomaljskega izvršnega sveta — da se je gradnja kioska za hitro pripravljeno hrano na Trgu svobode v Črnomlju ali afera »vroči pes« že prevesila v politično afero. Morda se zdi na prvi pogled čudno, da je takšen kiosk povzročil toliko vroče krvi med Črnomlji, vendar je začudenje veliko manjše, če vemo, da kiosk stoji v starem mestnem jedru, ki bi ga bilo potrebno še posebej varovati. Kot je v svojem mnenju zapisal direktor Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta, je v več formalnih dokumentih navedeno strokovno mnenje, da sodi območje zgodovinskega mestnega jedra Črnomlja med pomembne ostanke naselbinske kulture na slovenskem ozemlju. Gre za tip »mesta na pomolu«, ki je v novomeškem, kranjskem, metliškem primeru podoben, ne pa povsem enak. Gre torej za historično dejstvo, kvaliteto in s tem za novo razvojno možnost. Običajno za tovrstno urejanje služba za varstvo naravne in kulturne dediščine uveljavlja II. varstveni režim. Ta zahteva ohranitev vseh bistvenih kvalitet in dopolnjevanje z velikim spoštovanjem do preteklosti.

Prav iz razlogov, ki jih je navedel Grobovšek, so se predstavniki črnomaljske ZSMS zavzeli za to, da se ugotovi, na kakšen način je sploh prišlo do tega, da so v starem mestnem jedru začeli postavljati kioske. In to le nekaj metrov stran od dvorca viteškega reda, v katerem je danes sodišče, od kulturnega spomenika torej, katerega barvo fasade je pred nekaj leti na zahtevo tukajšnjega izvršnega sveta moral določiti Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Zakaj takrat takšna skrb, sedaj pa je ob njem postavljen kiosk, ki z materiali in obliko predstavlja tujek, ki moti estetski čut.

Kot se je pokazalo na seji izvršnega sveta, je ta gradnja povrh vsega še na pol črna. Investitor Ivanetič je namreč začel postavljati kioske na osnovi načelnega sklepa komiteja za družbeni razvoj, ki mu je dal le ustno dovoljenje. Pisnega potrdila o priglasitvi

oz. dovoljenja za postavitvev ni dobil. Na komiteju za družbeni razvoj pravijo, da zato, ker ga iz dosedanje prakse v drugih podobnih primerih ne bi mogli prisiliti, da objekt vključno z zunanjo ureditvijo takoj dokonča, in bi se postopek preko inšpekcijskih služb predolgo zavlekel. Toda če pustimo ob strani vprašanje, ali je prav, da so ustrezni organi dali le ustno dovoljenje in če je to tudi dovolj, nikakor ni moč mimo sklepa izvršnega sveta, ki je konec oktobra od Ivanetiča zahteval začasno zaustavitev del, dokler se ne raziščejo vse okoliščine. Graditelj pa, kot bi mu prepoved dala novolet, je nadaljeval gradnjo, zlasti ob sobotah in nedeljah, ko ni v službi inšpektorjev. V izvršnem svetu zatrjujejo, da mu gradnje fizično ne morejo preprečiti, da pa od njihove prepovedi naprej gradi na lastno odgovornost. Sicer pa na komiteju za družbeni razvoj tako in tako neprestano zatrjujejo, da je kiosk začasen objekt, ki se lahko odstrani, če je potrebno. Kako pa je v črnomaljski občini z »začasnostjo«, se je potrdilo že večkrat. Za primer lahko vzamemo le začasno smetišče pri Ivanovičih. Vprašanje je tudi, s kakšno lahkoto bo moč odstraniti kiosk v obliki kontejnerja, ki ima temelje — kot je dejal nekdo v prisposobi — kot biželel graditelj nanje postaviti celo železniško postajo.

V ZSMS opozarjajo, da bo kiosk, če bo tam ostal, legalizirana črna gradnja. Daljnosežne posledice pa so potem znane: po zgledu tega dejanja bodo tudi prebivalci starega mestnega jedra brez strokovnih mnenj urejali staro mestno jedro. Zakaj bi za nekatere morala veljati stroga merila, za druge pa jih sploh ne bi bilo? In kar ob vsem tem še najbolj zmoti: nihče od odgovornih ni v tej aferi upošteval javnega mnenja. V izvršnem



svetu pravijo, da jih je poklical le en občan, ki se je pohvalno izrekel o gradnji kioska, sicer pa jim je svoje soglasje poslala tudi skupnost črnomaljskih mestnih krajevnih skupnosti. Žal v skupnosti ni bilo o tem nobene javne razprave in samo podpis tajnika ne more biti legitimno javno mnenje. To pa ne pomeni, da je javnost tiho in ravnodušna do tega problema. Nasprotno! Predstavniki kulturnih organizacij so naslovili svoja pisma na ZSMS. Tako Ksenija Khalil v imenu črnomaljske ZKO med drugim piše: »Kiosk močno kazi podobo črnomaljskega trga, ki je spomeniško zaščiten. Ta kiosk je tako grd, da pravzaprav ne sodi v nobeno urejeno okolje, kaj šele v staro mestno jedro. Po svoji zasnovi ni tudi nič drugega kot začasen objekt za potrebe gradbišč.« Podobna so tudi mnenja Zavoda za izobraževanje in kulturo, občinske kulturne skupnosti, KUD Miran Jarc iz Črnomlja ter kulturnega delavca Silvestra Mihelčiča. Člani osnovne organizacije ZSMS srednje šole Edvarda Kardelja — sicer največji potencialni kupci na hitro pripravljene hrane v spornem kiosku — pa so samoiniciativno z 82 podpisi podpisali petico pod geslom »Varujmo zgodovinsko dediščino in ohranjajmo stara mestna jedra!« Tudi studio D je le dan pred sejo izvršnega sveta pripravil kontaktno oddajo, v kateri so Črnomlji izrazili odklonilen odnos do omenjene gradnje, okrog 300 pa jih je to s podpisi potrdilo tudi na stojnici, ki so jo v bližini spornega kioska postavili konec minulega tedna člani ZSMS. Komentar k temu gotovo ni potreben, omenimo lahko le še besede podpredsednika komiteja za družbeni razvoj Jožeta Strmca, ki je dejal, da ni rečeno, da bo kiosk tudi ostal, če bo javno mnenje drugačno.

M. BEZEK-JAKŠE



Družina Antončič pred vrati svoje domačije-mlina: mati Marija, oče Janez in sin Jože.

»Lep je spomin na stari mlin«

Pendirjevka se iz mračne globeli, zarezano v gorjanska severna pobočja, bistra in čila spusti na ravnino Šentjernejskega polja. In tu je njene svobode konec. Človek je ograbil njen tok, zravnal bregove in ji začrtil pot drugače, kot jo je skozi tisočletja sama ubirala. Regulacija (lahko bi rekli tudi nasilje nad potokom) je samo del splošnega človekovega podrejanja narave, spreminjanja okolja v njegovo korist. Ali pa je to resnično dolgoročno in trajna korist, je seveda vprašanje, ki se dandanes vse ostreje in vse bolj usodno zastavlja. Z regulacijo Pendirjevke se je

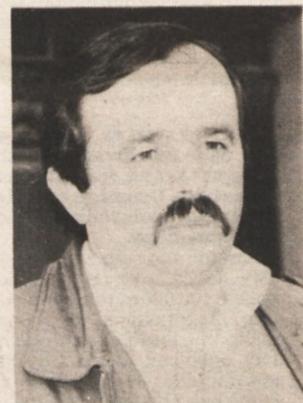
stov z mlinom in staro žago venecijanko, pa je podobno umetniško zabeležil.

Če pa bi v Antončičevem rodu ne bilo vztrajnosti in ljubezni do dela in tega, kar je ustvaril v tristo letih — tako daleč nazaj sega družinski spomin — bi mlin z žago ostal le na Jakčevi podobi in ob Pendirjevki se ne bi nič več mlo.

ZLATI UHAN IZ RODA V ROD

Antončičev rod izvira iz Prapreč. Prapraded zdaj 83-letnega mlinarja Janeza Antončiča je imel na gruntu vedno tudi enega ali dva plemenska žrebca. Z njimi je prihajal na kmetije, kjer so imeli za zarod godne kobile, zato se ga je prijel vzdevek Kunjc. Ko so ga namreč otroci zagledali, so z vpitjem sporočali staršem: »Konj grel« (besedo konj pa domačini izgovorjajo »kunj«).

Tudi drugi v rodu Kunjčevih, Martin, je bil kmet, njegov sin Lojz pa se je že rad poprijel česa novega. Imel je posebno podjetno žilico in kot prvi v rodu je pomislil na to, da kruh lahko služijo še kako drugače kot s plugom. Na ravnici ob Pendirjevki, četrte ure hoda od vasi, je 1912. leta postavil mlin, čez šestnajst let pa še žago venecijanko. Mlinske kamne in



Traducijo rodu nadaljuje Jože Antončič, kmet, žagar, rejec konj in še kaj. Zamisli mu nikoli ne zmanjka. Zdaj razmišlja o ureditvi turistične kmetije.

izgubilo tipično okolje, izgini- lo je rastje in žitje, ki se sicer oblikuje ob bregovih potokov. Podobno usodo doživlja tudi ostalo, kar se je iz starih časov ohranilo: šege in navade ljudi, poklici, načini dela, kulturna krajina.

Vendar se Pendirjevka ne izlije v svoj konec le s spomini na svobodno prelivanje po gorjanskih kamnih in na vijuganje v sencih vrb po dolini, del njenega zadnjega toka je še tak, kot je bil nekdanj, pred izlivom še teče v sencih dreves, še se sreča s starim mlinom in posluša enakomerni ropot mlinskega kamna. Pravzaprav je po zaslugi starega mlinarja ohranila del svoje struge nespremenjene.

Kakega pol kilometra zunaj Prapreč pri Šentjurnju stoji Kunjčev mlin, kot mu pravijo po domače, sicer pa se njegov lastnik piše Janez Antončič. Po zaslugi njegovega sina Jožeta so pri regulaciji Pendirjevke opustili prvotni načrt, da bi strugo speljali mimo mlina, tako kot so naredili višje ob potoku. Jože je izbral, da je mlin ostal živ, da struge niso spreminjali in so jo pustili tako, kot je ves čas bila. Za ta svoj boj je imel podporo v številnih ljubiteljih slovenske krajine od Božidarja Jakca do tistih, ki so že takrat videli, da je domačija z mlinom primer- na za kmečki turizem. Jakca je navdušila idila domačije pod košatimi krošnjami bre-



Že polni sedem desetletij Janez Antončič živi z ropotom mlinskih kamnov. Mlin je posodobil, tale na sliki pa še melje na mlinski kamen.

žago je gonilo ogromno, več kot pet metrov visoko mlinsko kolo, ki ga zdaj ni več. Zamenjala ga je vodna turbina, po potrebi pa je pri roki tudi elektrika.

Janez, Lojzov sin, je bil že od malih nog namenjen za mlinar. Takole se je spomnil svojih začetkov prejšnji teden, ko sva Antončičeve obiskala in se pomenila o zdajšnjih in nekdanjih časih.

»Niso me zanimali konji, tudi delo na njivi mi ni bilo očetom sem večino dneva prebil pri mletju v mlinu in se tam izučil za mlinarja. Delu na polju pa nisem bil več. Spominjam se, da sem enkrat šel na pomoč pri okopavanju krompirja, a sem naredil več škod kot koristi; s plevelom sem posekal tudi koruzo. Po tistem me niso več klicali na polje, postal sem mlinar. Ni mi bilo še 14 let, ko sem moral ostati v mlinu tudi čez noč. Električni mlini, mlin je stal na samem kraju, zato ni nič čudnega, da je bilo včasih pošteno strah.

Ko je prvi mlinar v Kunjčevem rodu umrl, je Janez nespelvedil mlin, njegov brat pa je prevzel grunt v vasi. Zlati uhan, ki ga nosijo Kunjčevi gospodarji, si je vtaknil v ušesno mečico Janez in tako postal četrti v rodu z zlatim uhanom.

SAMO ENKRAT PRI ZDRAVNIKU

Mlinarski poklic je naporen, a tudi lep. Ljudje so včasih nosili v mlin mlet le za sproti, ko so dejali. Običajno so nosili

(Nadaljevanje na 15. strani)



Metlika slavi delovno, primerno času

ne nekaj let v vsej občini nima nobeno podjetje izgube, kar je redkost posebne vrste — Pregled mnogih novih pridobitev, med katerimi so zlasti infrastrukturni objekti

Skromno, delovno in primerno času, v katerem živimo, bomo občani občine Metlika letos praznovali svoj občinski praznik 26. novembra in praznik republike 29. novembra. Ne bo pa tudi letošnja obležitev našega občinskega praznika nič manj svečana kot vsa pretekla leta. Ravno nasprotno, bolj kot kdajkoli smo ponosni na prehodno pot zgodovine. V teh dneh se nam spomini vračajo v obdobje druge svetovne vojne, v čas najtežjih preizkušenj, ko se je začela pisati nova zgodovina slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov. Dogajanja pred 47 leti — 26. novembra 1942 — ko so slovenski in hrvaški partizani v skupni borbi uničili sovražno postojanko na Suhi pri Metliki, pomenijo velik priznanje k dokončni zmagi in pri graditvi slovenske državnosti. Zato sta si občina Metlika in krajevna skupnost Suhor ta dan izbrali za občinski in krajevni praznik.

Vsakoletno praznovanje občinskega praznika pa je tudi priložnost za analizo doseženih rezultatov. Ugotavljamo, da gospodarstvo občine kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja sorazmerno dobro poteka, saj že vrsto let nobena organizacija združenega dela ni poslovala z izgubo. Fizični obseg proizvodnje se je iz leta v leto povečeval in na podlagi podatkov o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta beleži naše gospodarstvo rast v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Znani problemi, s katerimi se v gospodarstvu srečujemo vsakodnevno, zahtevajo od vseh zaposlenih veliko dodatnih naporov.

Gospodarstvo je v tekočem poslovnem letu investiralo predvsem v posodobitev strojne opreme in v opravljanje ozkih grl v proizvodnji, manj pa v nove objekte.

Program razvoja drobnega gospodarstva žal ni realiziran v celoti. Položaj drobnega gospodarstva pa je sedaj bistveno drugačen, kot je bil v bližnji preteklosti. Po ustvarjenem družbenem proizvodu in številu zaposlenih predstavlja drobno gospodarstvo drugo največjo delovno organizacijo v občini, ki ustvarja 20% družbenega proizvoda. Poudariti je treba, da je v družbenem sektorju gospodarstva v letu 1989 negativna stopnja rasti zaposlovanja, medtem ko je v zasebnem sektorju število zaposlenih poraslo za 7%.

Dopolnitve in spremembe zakonskih predpisov sproščajo zasebno spodbudo in postavljajo zasebni sektor v enakopraven položaj do družbenega sektorja, kar drobnemu gospodarstvu odpira velike razvojne možnosti. Upoštevajoč izredno težke pogoje, v katerih se je razvijalo drobno gospodarstvo v naši občini, in njen delež v vseslovenskem razvoju občine, zasluži drobno gospodarstvo vse priznanje za dosežene uspehe.

Na področju komunalne infrastrukture je v tekočem letu dana prednost izgradnji telefonskega

omrežja. Do 1. septembra 1989 je bilo v izgradnjo pt omrežja vloženi po cenah iz avgusta 1989 55 milijard novih dinarjev. Letos je bila zgrajena sekundarna mreža ATC Suhor in sekundarna mreža ATC Metlika. Zgrajena je bila telefonska kanalizacija v mestu Metlika in delno primarna mreža ATC Metlika. V Metliki je bila montirana in dana v promet telefonska centrala Iskra-2000. Dela na izgradnji telefonskega omrežja tečejo po začrtanem programu in pričakujemo, da bodo po programu v letu 1990 tudi zaključena.

Na novo je bilo letos posodobljenih in asfaltiranih preko 10 km mestnih ulic in vaških cest in 3 km občinske ceste. Začeta pa so tudi dela na rekonstrukciji regionalne ceste na odseku skozi Drašiče. Nov vodovod sta dobili vasi Ravnice in Drašiči. Opravljali smo tudi raziskave vodnih virov, za kar so bile narejene 3 vrtine, ki pa niso dale pozitivnih rezultatov. Raziskave se bodo nadaljevale po programu raziskav virov pitne vode v Beli krajini.

Z izgradnjo 110-kilovoltnega daljnovečnega Osojnik — Metlika v dolžini 9 km, ki bo dan v uporabo v začetku naslednjega leta, bo naše gospodarstvo oskrbljeno s kvalitetno električno energijo. Vrednost izgradnje daljnovečnega znaša 300 milijard dinarjev.

Ob lanskem praznovanju občinskega praznika so bila začeta dela pri izgradnji trgovsko-poslovnega centra v Metliki. Dela, ki jih izvaja GIP Pionir Novo mesto, potekajo po načrtu. Dva objekta in vezni trak so že pod streho, nadaljujejo pa se dela na 4. objektu, ki je sestavni del blagovne hiše. Zaključena so dela na 25-stanovanjskem bloku, ki bo te dni predan v uporabo.

V prostorih osnovne šole Metlika je letos postavljena sodobna računalniška učilnica z 10 osebnimi računalniki, za kar so sredstva zagotovile delovne organizacije. Zaključena je izgradnja zunanjih igrišč ob novi telovadnici in realizirana je prva faza ureditve večnamenskih kletnih prostorov pod telovadnico. V okviru programa iztekajočega se samoprispevka se še nismo lotili avtobusne postaje, kar je predvideno v letu 1990.

V izdelavi je predlog novega programa samoprispevka, v katerem bomo vključili življenjsko pomembna vprašanja, vezana na nadaljnji razvoj občinskega prostora.

Med osnovnimi problemi, s katerimi se srečujemo pri nadaljnjem razvoju našega prostora in katere moramo razrešiti, da ne postanejo naš omejitveni dejavniki, so:

— hitrejšo prestrukturiranje gospodarstva v smeri pridobivanja tehnološko in dohodkovno intenzivnih izvozno orientiranih programov,

— zagotoviti kvalitetnejšo preskrbo z energenti,

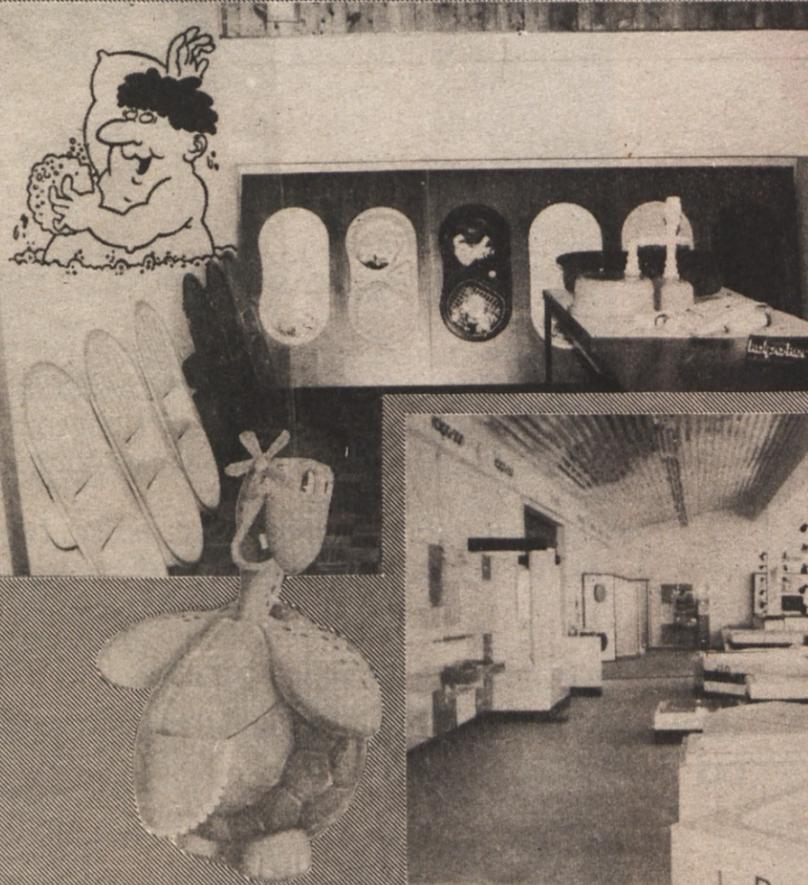
— posodobitev prometnih povezav, upoštevajoč razvoj cestne in

železniške infrastrukture v slovenskem prostoru in širše.



KRAJANOM KRAJEVNE SKUPNOSTI SUHOR
ČESTITAMO ZA KRAJEVNI PRAZNIK,
OBČANOM OBČINE METLIKA ZA OBČINSKI
PRAZNIK IN VSEM BRALCEM ZA
DAN REPUBLIKE

novoles



salon
pohištva
metlika

kolpa-san

kolpa-ker

čestitamo ob prazniku občine in dnevu republike

Pri načrtovanju preskrbe našega področja z energenti ter povezave s cestno in železniško infrastrukturo pričakujemo, da bodo upoštevane naše razvojne možnosti po enotnih merilih v slovenskem prostoru. In ne nazadnje: več pozornosti bomo morali posvetiti zaščiti človekovega okolja in boljši kakovosti življenja naših občanov. Tako zastavljene cilje lahko uresničujemo samo z večjo in kvalitetnejšo proiz-

vodnjo, ki bo ustvarila več dohodka za naš nadaljni razvoj.

V imenu skupščine in družbenopolitičnih organizacij želim delovnim ljudem in občanom veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva ter jim iskreno čestitam ob našem občinskem prazniku in prazniku Dneva republike.

Predsednik skupščine občine Metlika:
STANISLAV BAJUK



Kmetijska zadruga

Metlika N.SOLO. 68330 METLIKA

TRG SVOBODE 3 — TEL. 068/58-261, 58-379

MERCATOR — »KIT« Kmetijska zadruga Metlika, ki jo sestavljajo temeljne enote TOZD Vinska klet in TZO Kooperacija, TOZD Trgovina na drobno, zagotavljajo uspešno sodelovanje z vsemi kmetijskimi proizvajalci, pa tudi z vsemi kupci in potrošniki.

Samo dolgoročno in pošteno sodelovanje med proizvajalci grozdja, sadja, mesa, mleka, krompirja in ostalih kmetijskih pridelkov na eni strani in Kmetijsko zadrugo na drugi strani lahko zagotovi trajno preskrbo s kvalitetnimi pridelki naših občanov.



Članom zadruga, kooperantom, poslovnim partnerjem in ostalim občanom čestitamo za praznik občine Metlika in za dan republike



Proizvodni program:
nedrčki, stezniki,
pasovi za nogavice,
hlačke

čestitamo ob občinskem prazniku
in dnevu republike

beti belokranjska
trikotažna
industrija
metlika

Proizvaja in prodaja:

- vse vrste sintetičnih in volnenih prej,
- pleteno metrsko blago: vse vrste kaširanih in nekaširanih trikotažnih pletiv za usnjarsko, pohištveno in avtomobilsko industrijo ter vse vrste oplemenitenih (barvnih, beljenih in tiskanih) pletiv za nadaljnjo konfekcijsko predelavo in široko potrošnjo, in
- trikotažne konfekcijske izdelke: moško, žensko in otroško trikotažno perilo ter vrhinja oblačila in kopalke.

Obiščite našo industrijsko prodajalno v neposredni bližini tovarne, ki je odprta vsak dan od 7.00 do 19.00 ure, razen ob sobotah, ko je odprta od 7.00 do 13.00 ure.

čestitamo občanom in delovnim ljudem ob
občinskem prazniku in dnevu republike

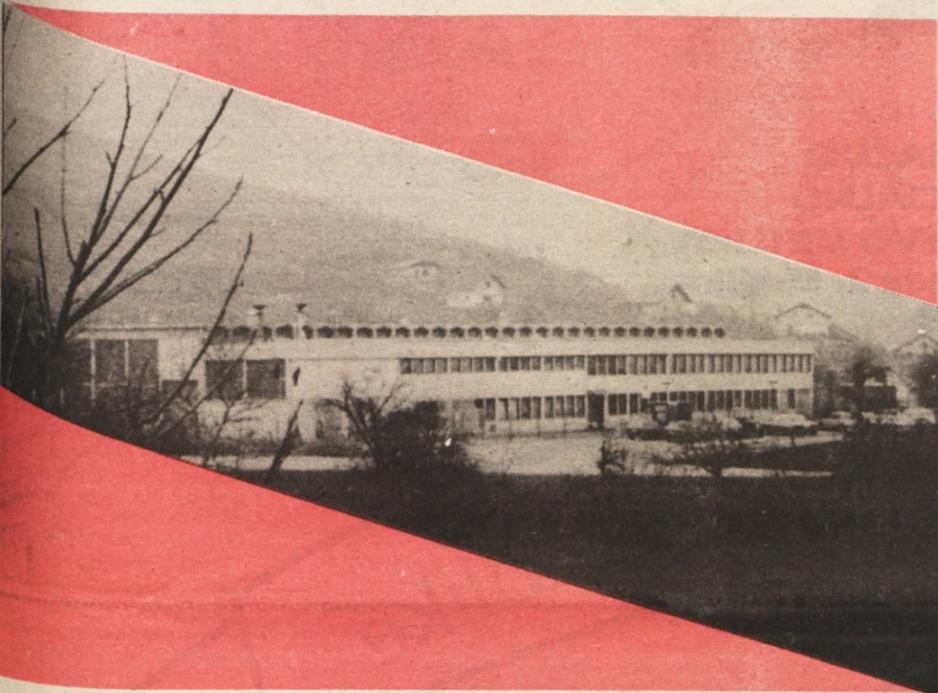
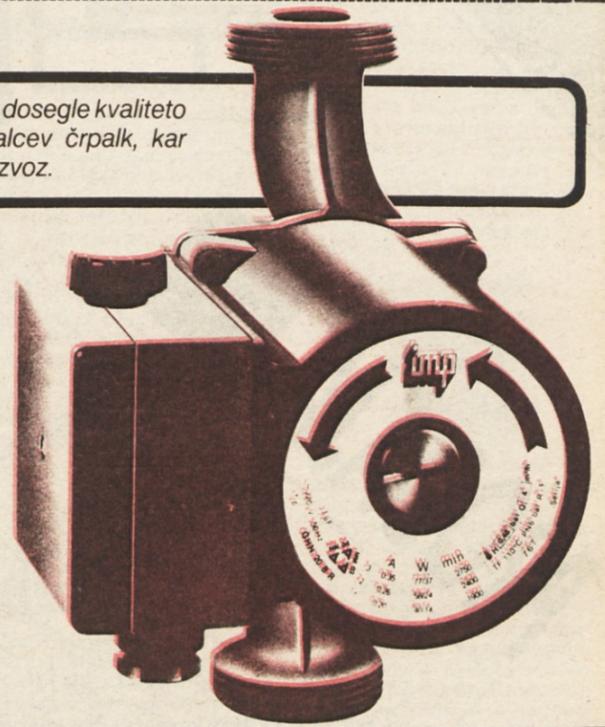


IMP IKO n.sol.o.
TOZD ČRPALKE - PROIZVODNJA
ČRPALK IN AGREGATOV, n.sol.o.
LJUBLJANA, JOŽETA JAME 12
OBRAT ELEKTROMOTORJEV
METLIKA
PROIZVODNI PROGRAM TOZD-a
ČRPALKE

- proizvodnja črpalk in agregatov
- proizvodnja drsnih tesnil
- proizvodnja vgradnih elektromotorjev za črpalke za centralno ogrevanje
- servisna služba za svojo proizvodnjo

**ČESTITAMO
OB OBČINSKEM PRAZNIKU IN DNEVU
REPUBLIKE**

Naše črpalke so dosegle kvaliteto drugih proizvajalcev črpalk, kar nam omogoča izvoz.



**Industrija motornih vozil
TOZD TOVARNA POSEBNIH VOZIL
OBRAT SUHOR**

Krajanom krajevne skupnosti Suhor čestitamo za krajevni praznik, občanom občine Metlika za občinski praznik in vsem za dan republike

Obrtna zadruga Metlika

68330 Metlika, Partizanski trg 5
tel.: /068/ 58-179, 58-201
telefaks: 21630,
telex: 35686 YU OZMET
račun: 52130-601-14216/
SDK Metlika

sedež zadruga /uprave/:

direktor
splošne službe
pravna služba
tehnična služba
računovodstvo
AOP

komercialne enote:

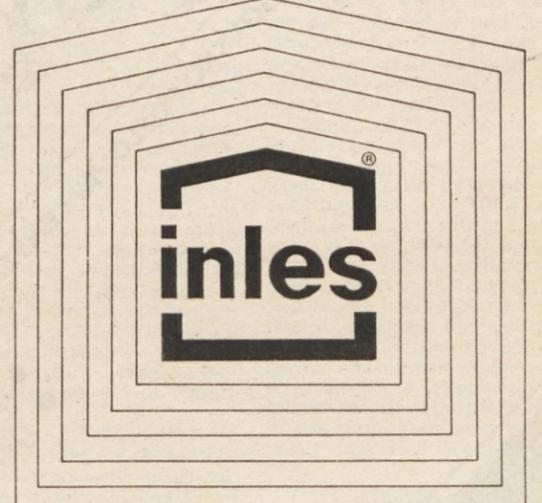
prevoznitvo
organiziranje kiperskih prevozov
in storitve z gradbeno meh-
nizacijo
proizvodna in storitvena obrtna
dejavnost
zaključna dela v gradbeništvu



obrtna zadruga metlika



**Čestitamo
za Dan republike**



inles · RIBNICA

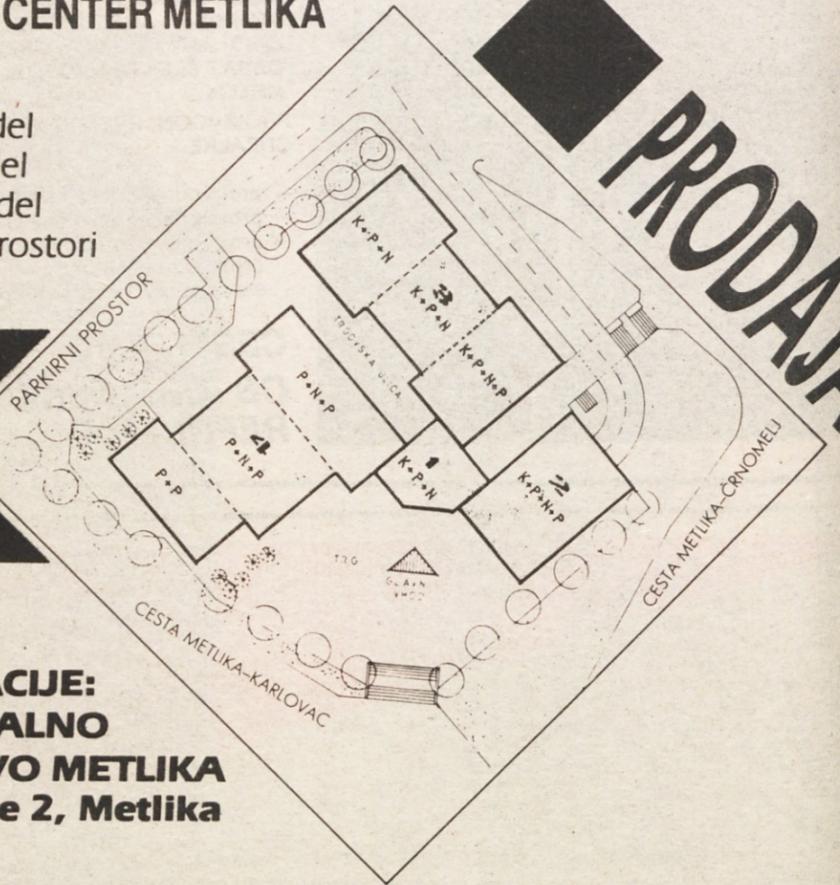
PIONIR

POSLOVNO TRGOVSKI CENTER METLIKA

PRODAJA

PRODAJA

- poslovni del
- trgovski del
- gostinski del
- parkirni prostori

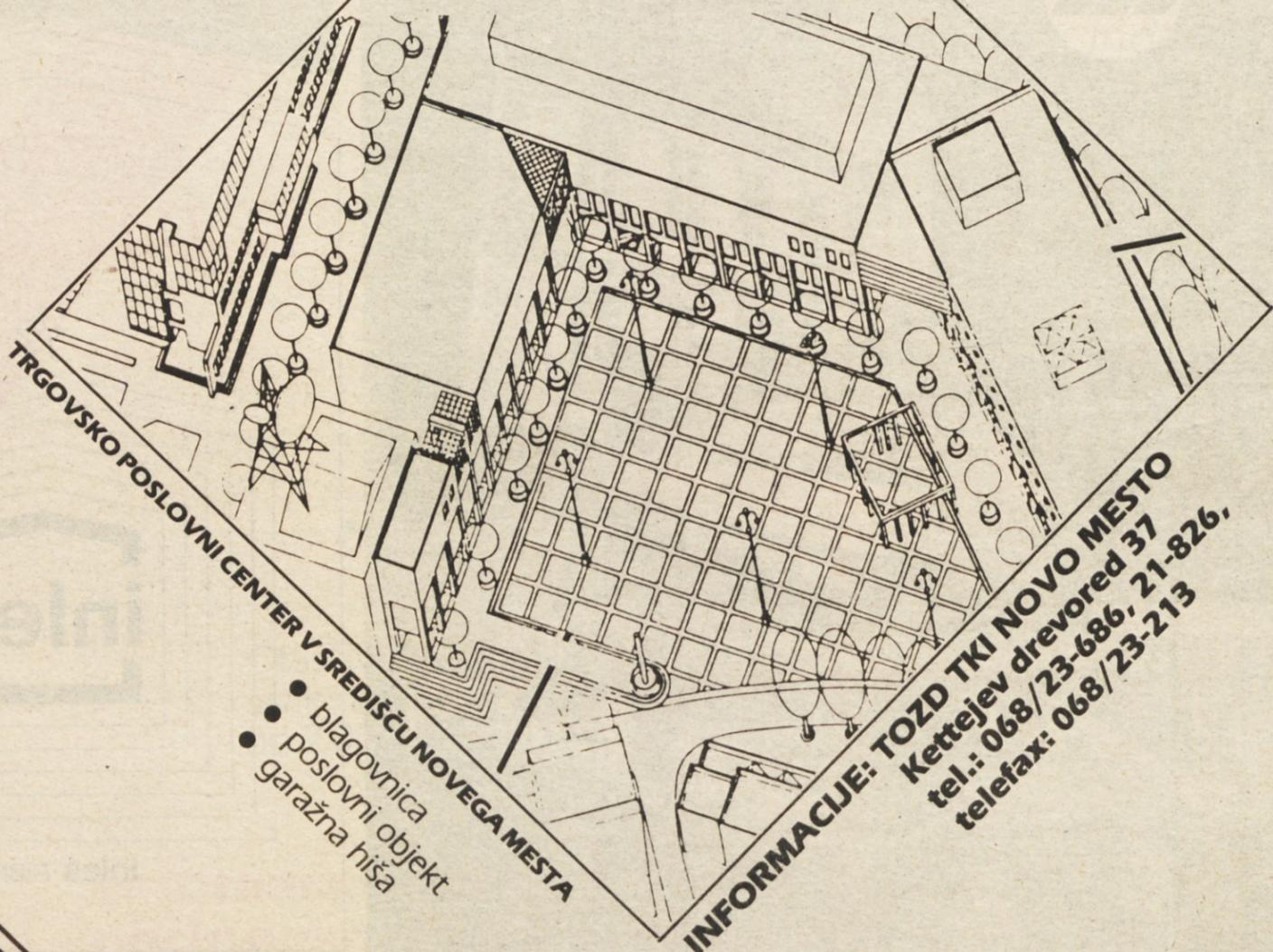


INFORMACIJE: KOMERCIALNO

PREDSTAVNIŠTVO METLIKA
Cesta XV. brigade 2, Metlika
tel.: 068/58-353

čestitamo ob dnevu republike

PRILOŽNOST ZA VAŠO INVESTICIJO



TRGOVSKO POSLOVNI CENTER V SREDIŠČU NOVEGA MESTA

- blagovnica
- poslovni objekt
- garažna hiša

INFORMACIJE: TOZD TKI NOVO MESTO
Kettejev drevored 37
tel.: 068/23-686, 21-826,
telefax: 068/23-213

Zdravnica in publicistka Miriam Stoppard, ki je v svetu znana po vzgojno-izobraževalnih knjigah, člankih, radijskih in televizijskih oddajah, tudi na našem knjižnem trgu ni neznano ime. Njeno svetovno uspešnico Biti ženska imamo tudi v slovenski priredbi, tej knjigi pa se je pred kratkim po zaslugi Državne založbe Slovenije pridružila še ena njena knjiga, in sicer praktični življenjski vodnik za dekleta Čas deklitstva.



Avtorica ga je zasnovala kot neposreden nagovor odraslejo dekletu. V njem se loteva prav vseh plasti odrasčanja, od telesnih sprememb v puberteti, vprašanj z zdravjem, videzom, družabnega življenja, življenja doma do družinskih kriz, odnosov do fantov, spolnosti, kontracepcije in življenja v šoli. Zaveda se namreč, da je odrasčanje eno najtežjih človekovih obdobij, skozi katerega se mora sicer prebiti vsako dekle, vendar je zaželjeno da s kar najmanj zagrenjenosti. Najstnica zelo potrebuje nekoga, s katerim se lahko pogovori o svojih težavah, nekoga, ki ji pomaga prebrskati težave odrasčanja. Avtoričina raziskava je pokazala, da starši najstnikom pogosto niso kaj prida v pomoč, zato je knjiga Čas deklitstva lahko tak zaupen prijatelj, s katerim se bo dekle posvetovalo. Hkrati je knjiga namenjena tudi staršem, da bodo znali biti svoji najstnici v pravo pomoč. Skratka, knjiga Miriam Stoppardove Čas deklitstva sodi v vsako družinsko knjižnico.

MiM

KNJIŽNI TELEGRAMI

- Partizanska knjiga je v sodelovanju z Zgodovinskim arhivom Ljubljana izdala knjigo Vlada Valenciča Zgodovina ljubljanskih uličnih imen. Imenovanje in preimenovanje ulic je svojevrstno pričevanje o zbujanju in ugašanju zgodovinskega spomina.
- Boštjan M. Zupančič je pri založbi Komunist izdal knjigo esejev Bite in hrepenenje. V razmišljanjih o hrepenenju se prepletajo znanstvene, filozofske in literarne črte.
- Dr. Dušan Minšek je napisal zanimivo knjigo Pragozd v naši krajini, ki jo je izdala Biotehniška fakulteta. Avtor ob posredovanju tujih in domačih spoznanj razlaga bivanjske pragozda.
- Novinarjem, pravnikom, družbenopolitičnim delavcem in drugim delom strokovne javnosti je namenjen zbornik razprav Omejitev javne besede, ki je izšel pri ČGP Delo.

SLOVENSKE KRAJINE

»Videl in slikal sem zanimiva, neredko prav osupljiva krajinska prizorišča po raznih deželah sveta... vendar me krajina nikjer ni tako globoko prevzela kot na tej majhni zaplati sveta, kjer se gnetejo skupaj Alpe, Panonija in Sredozemlje,« je zapisal Dušan Ogrin v uvodnih besedah v svojo knjigo Slovenske krajine, ki je v dneh slovenskega knjižnega sejma ugledala beli dan pri Državni založbi Slovenije.

Avtorjevo prevzetost nad raznolikostjo in lepoto slovenske kulturne krajine bo gotovo občutil tudi bralec oziroma natančneje gledalec njegove knjige, saj se je Ogrin v treh letih studioznega dela pri fotografem beleženju tipov slovenskih krajin zares potrudil. Z občutkom, premišljenostjo in velikim znanjem je posnel nekaj stotin barvnih fotografij slovenskih krajin od Pomurja do morja. Iz tega obsežnega gradiva je za natis v knjigi izbral le 182 slik. Med delom je obrusil tudi svoje poglede na problem krajine kot izjemne



kulturne in pričevanjske vrednote v prostoru. Razložil jih je v spremnem besedilu, v katerem govori o ekološkem, gospodarskem in kulturnem pomenu krajine, o njenem nastanku in zgradbi, ogroženosti, varstvu in urejanju. Vsekakor pa osrednji delež v knjigi zavzema barvne fotografije, ki z vizualno govorico neposredno in sugestivno pričajo o vrednotah kulturne krajine, hkrati ko opozarjajo na njeno ogroženost.

Knjiga v celoti daje bralcu doživljene krajine in gradi zavest o njeni izjemni pomembnosti. Morda bo pripomogla k tistim prepotrebnim premikom v slovenski zavesti, da bomo s prostorom ravnali tako, kot je treba. V tem pogledu je ura tik pred dvanajsto.

M. MARKELJ

ENCIKLOPEDIJA SLOVENIJE: NA ČETRTRINI POTI

Izšla je tretja knjiga »podatkov« in informacij o vsej slovenski preteklosti in sedanjosti, od gospodarskih in proizvodnih osnov nekoč in danes do naše politične, družbene in kulturne zgodovine, podatkov o stanju, do katerega se je naše življenje v vseh svojih predelih razvilo do današnjega dne, kot je Enciklopedija Slovenije v njenem prvem zvezku označil Josip Vidmar. Prvih nekaj sto izvodov je bilo natisnjenih v dneh knjižnega sejma. Za-



ložnica Mladinska knjiga je obljuba, da bo enciklopedija izhajala vsako leto novembra, ponovno izpolnila, vsem težavam in pozabljenim podporam navkljub. Ta, za slovenski narod nedvomno zelo pomembni knjižni projekt, o katerem usodi je bilo slišati temne napovedi že lani ob izidu drugega zvezka, se torej nadaljuje, čeprav še naprej ostaja predvsem na plečih založbe. No, tretja knjiga od načrtovanih dvanajstih je tu in naznačuje četrtino prehojene poti. Vsebuje 1087 stvarnih in imenskih gesel, razvrščenih od Eg do Hab. Besedilo, ki ga je pripravilo 491 piscev, ponuja v geslih za posamezna dogaja-



Ljubezen do konj je v Antončičevi družini tradicija. Jože je eden od najbolj zaslužnih, da sta se konjereja in konjski šport v šentjernejški dolini ohranila in da so rejci prišli do plemenitih pasem, ki se uveljavljajo že tudi na dirkah.

Nadaljevanje z 10. strani

spenico v mlin dekleta, in sicer v vrečah, ki so jo položile na glavo. Mladi mlinar Janez je bil do brhkkih vaških deklet prijazen in ročno jim je pomagal snemati težke vreče z glave. Moški so imeli raje oprtnike, sploh pa kaj dosti v mlin niso zahajali.

»Zdaj prihajajo v mlin samo dedci in trak torji,« se je nekoli hudo mušno pojezil Janez, njegova žena Marija pa je dodala, da je Janez, ko je pomagal ženskam snemati vreče z glave, rad z roko tudi malo našel in da mu je najbrž žal po teh drobcenih trenutkih.

»Največ dela je bilo po vojni,« se spominja Janez. »Delo se je noč in dan. Zdaj je dela seveda manj. Meljem še redno za kakih 20 gospodarjev, več pa nočem vzeti, ker sem že star. Mislim, da sem najstarejši mlinar tu naokoli.«

Delo v mlinu zahteva močnega in trdnega človeka. Janez Antončič je tak. Sploh je ves rod trdnega zdravja. Janez vse do nesreče, ko ga je poškovala brana, sploh ni bil pri zdravniku. In medtem ko so zdravniški kartoni osemdesetletnikov običajno prenapolnjeni, ga Janez sploh imel ni. Kako bi ne bil trdnega zdravja, ko pa je kot za šalo prekladal 85-kilogramske vreče! Če je bilo treba, je nesel tudi dve taki vreči naenkrat.

Kaj je pravi mlinar, je pokazal tudi na praznovanju svojega osemdesetega rojstnega dne. Tistikrat se je zbralo vse sorodstvo, bilo jih je kakih 120. Med darili je za šalo dobil tudi vrečo koruze; gostje pa so se šalili, da tega darila ne bo mogel vzeti. A Janez je vrečo dvignil in jo odnesel kot v svojih najboljših letih.

MARIJIN KRUH POZNAJO TUDI TUJCI

V Kunjčevem mlinu pa ne ropota le mlinski kamen in točbejo valjčki. Skoraj vsak dan iz hiše opojno zadiši po sveže pečnem domačem kruhu. Ta kruh dobro poznajo najbolj izbirčni gostje z Otočca in tisti tuji turisti, ki se na jahalnih noteh po okolici ustavijo na prigrizku pri Antončičevih. Lepo zapečena skorja, dišeča sredica in krepak okus, ki ga ima le v krušni peči pečen kruh, je pač nekaj takega, kar pekarska industri-

ja ne more ponuditi. Zato je zanimanje za Marijin domači kruh razumljivo.

Marija izhaja iz številne Krhinove družine z Gradišča. Bilo je 15 otrok, prav Mariji pa se je namenilo, da je nosila moko v mlin in se spoznala z Janezom. Potem je šlo, kot gre v takih primerih že od pamtveka. Ljubezen, poroka, družina, otroci. In Marija, ki jo še dandanes bolj vabi polje kot štedilnik, se mora ukvarjati s peko, ker ji gre tako odlično od rok. V kmečki peči speče tudi take dobrote, ki jih drugje ni mogoče več dobiti: ajdovo potico s sirom, različne zavitke, potice, po potrebi pa iz Marijine peči zadiši tudi po jagenjčku, odojku in drugih dobrotah.

»Vse te reči se veliko lepše spečejo v peči,« pravi 65-letna Marija, ko nama razlaga svoje kuharske skrivnosti. »Pravzaprav pa sem bila kot dekle najraje na polju in sem kuhinjo prepustila drugim, kakor bi rada še sedaj, če ne bi bila tako nujna. Ko sem tukaj na novem domu prvič spekla kruh v peči, je tašča rekla: 'Za brus bo dober!' Bil je namreč tako trd in tenak. No, sčasoma sem se privadila tem rečem.« Midva pa medtem pokušava toplo ajdovo potico, ki nežno hrustlja med zobmi, in kar ne moreva verjeti, da bi bila Antončičeva mati kdaj nespretna v teh rečeh.

KONJI IN TURIZEM

Zraven seveda paše kozarec domačega vina. Čisto je že kot cekin. Iz Antončičevih vinogradov v Tolstem vrhu je. Kakih dva tisoč litrov ga pridelajo letno, iz najzlahnejših sort. Dovolj ga je za doma, za delavce pa še za goste. Ob potici in vinu pa steče beseda še o najljubši temi mladega gospodarja Jožeta. To so konji. Če pomislimo, da so bili konji pri hiši vedno v čisljih razen pri mlinarju Janezu, to niti ni čudno.

»Pa je bilo v začetku sedemdesetih let s konjerejo tukaj v okolici šentjernejke že kar kritično. Prišli so traktorji in hlevi so opusteli. Tedaj sem nabavil v Ljutomeru čistokrvno kobilo Peli. Zdaj imam v hlevu že osem konj in vsi so njeni potomci. Konje imam za prirajo, za dirke in za jahanje. Z njimi hodim tudi na razstave. Kobila Pevina, Pelina hčerka, je na razstavi v Gornji Radgoni dobila zlato plaketo,« s posebnim žarom pripoveduje Jože in seveda ne pozabi dodati,

da to njegovo ljubezen do konj delita tudi hčerka in sin Borut. Samo po sebi je seveda razumljivo, da je Jože aktiven v šentjernejškem konjskem društvu in da je predvsem zasluga sekcije za prirajo, v kateri dela, da je sedaj v šentjernejški okolici že kakih 30 plemenitih kobil.

Mlin, konji, kmetija, vinograd, vse je pri Antončičevih povezano v zanimivo harmonijo, ki kar kliče k novi dejavnosti, da bi bilo vse, kar je njihov rod s pridnim delom skozi stoletja združil, dostopno tudi drugim. Gre namreč za tradicijo v kolikor toliko neokrnjeni naravi, za domačnost, ki jo mestni človek, zlasti pa tuje, išče in potrebuje.

»Žaga, ki smo jo postavili potem, ko je stara venecijanka utihnila, prinaša domačiji dodaten zaslugek, vendar je delo na njej naporno. Že dije časa razmišljam, da bi se povsem posvetili kmečkemu turizmu. Skupine, ki sedaj prihajajo k nam preko Otočca, so zgolj prehodne. Oglasijo se tukaj zaradi domače hrane, uživajo ob neokrnjeni naravi, včasih jih popeljem tudi na prigrizek, pijačo in razgled v zidnico na Tolstem vrhu in z vsem, kar jim nudimo, so gostje zelo zadovoljni. Tukaj so bili že Italijani, Nemci, Švedi in drugi. Vendar je se to le občasno, neorganizirano, bolj usluga kot posel. Če bo kdaj možnost in če bi dobil nekaj pomoči, morda kredite, bi postavil ob mlinu še prostore za kmečki turizem. K temu me še bolj spodbujajo tu, da se oba, hčerka in sin, zelo zanimata za vse, kar doma ponemo. Pridnih rok torej tudi vnaprej pri nas ne bo manjkalo,« razmišlja mladi gospodar Jože, ki si bo, ko bo za to napolnil čas, naslednji zataknil v levo uho zlati uhan Antončičevega rodu.

S prijetnim okusom ajdove potice v ustih in polna prado mačjskih vtisov v srcih se poslavljava od Antončičeve domačije. Ko odhajava, za nama zvenijo zvoki melodije, ki je posvečena prav Antončičevemu mlinu pod Gorjanci. Melodijo in tekst je sestavil Jožetov brat Slavko, ki igra pri narodnozabavnem ansamblu Objem. »Lep je spomin na stari mlin...« pravi eden od stihov. Sedaj, ko sva preživela nekaj ur kot gosta pri Antončičevih, nama je še bolj dojemljiv. In vesela sva, da stari mlin ne bo ostal le v spominu, ampak ostaja živ, kot je še živ in poln načrtov Antončičev rod.

TONE JAKŠE
MILAN MARKELJ

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

VSE NA ENEM MESTU

- 25% popusta za izdelke keramike v vseh industrijskih prodajalnah od 23. 11. — 28. 12. 1989
- brezplačna izdelava načrta za oblikovanje in dimenzioniranje peči, kaminov in kemičnih peči
- dobava vsega materiala in montaža peči

INDUSTRIJSKE PRODAJALNE:

Ind. prod. tozd Keramika, Slakova 5, Novo mesto, tel.: 068/21-201, 23-298
Vošnjakova 7, Ljubljana, tel.: 061/317-984
Trpimirova 25, Zagreb, tel.: 041/410-523

GIP PIONIR NOVO MESTO
TOZD KERAMIKA SLAKOVA 5
tel.: 068/21-201, 24-298, 26-016, telefax: 068/23-213

Zabeleženo



NETZSCHE IN PIRJEVEC

Slovenska matica vsako leto izpolni katero od vrzeli v predvodni filozofski literaturi s knjigami iz njene uveljavljene zbirke Filozofska knjižnica. To jesen je izšel prevod štirih tekstov Friedricha Nietzscheja, in sicer Somrak malikov, Primer Wagner, Ecce homo in Antikrist. Za vsa ta dela je značilno, da so nastala v zadnjem letu filozofovega življenja, ko je dosegel vrh svojega filozofskega samopremisleka. Spremno besedo Duh izgubljene resnice — evropska modernost je napisal Ivan Urbančič.

V precej mlajši, vendar nič manj potrebni in pomembni zbirki Slovenska filozofska misel, pa je Matica izdala doslej še natisnjeno filozofsko besedilo Dušana Pirjevca Estetska misel Franceta Vebr. Pirjavec, ki se je temeljito ukvarjal s problemom estetike, je s tem besedilom premislil estetsko slovenskega filozofa Vebr, edino zaokroženo tovrstno misel dotlej pri nas.

ZGODBE O PREŠERNU

Janez Mušič spada med tiste prešernoslovce, ki so se še posebno skrbno in natančno poglabili v obsežno pričevanjsko gradivo o našem najbolj znanim in slavljemem pesniku. Rezultat njegovih raziskav sta dve obsejni knjigi, Sila spomina in Sodobniki o dr. Francetu Prešernu. Tem se je pridružila še tretja, ki pa je za razliko od prvih dveh namenjena mlajšemu bralstvu.

Mušič je v knjižici Zgodbe o Prešernu, ki je izšla pri Založbi Borec, zajel pesnikovo življenje v 35 kratih, a žlatno in prijeto napisanih zgodb, s katerimi mladega bralca neprisluseno vodi do osnovnih spoznanj o osebnosti pesnika, o okolju, ki ga je oblikovalo, o pesnikovih razmerjih do prijateljev in žensk ter tudi do vedenj o usodi pesnikove literarne zapuščine in njegovega rodu. Knjiga je opremljena z izbranimi dokumentarnimi ilustracijami, kar ji nedvomno povečuje privlačnost za mladi rod.



Človek nenehno išče novo. Včasih mu ta iskanja uspevajo, drugič ne. Neuspehi so povezani z negotovostjo in obotavljivostjo, uspehi pa z občutki podjetnega nemira in s pravočasnostjo v odločitvah, ki gledajo naprej. Pri tem je človek lahko sam ali v uspešni in zanesljivi družbi.

Nekateri so za ženske, nekateri za pijačo, nekateri hazardirajo, drugi životarijo,

NEKATERI PA SO ZA BIZNIS

O vas vemo, da ste samostojni in podjetni, ozirate se za naložbami, ki bi se vam obrestovale in za partnerjem, ki bi mu zaupali. V Meblu vemo, kaj so uspehi. Naše ime in izdelke pozna mnogo ljudi doma in po svetu. Upravičeno smo ponosni nanje.

Pripravljeni smo skupaj z vami razmišljati o novih, višjih in trajnih oblikah sodelovanja, ki bi bilo grajeno na čistih računih in profitno motivirano. Z vašo zagnanostjo in našimi izkušnjami nismo daleč od uspeha.

Ne odlašajte in nas pokličite na telefonsko številko 065/22-611 ali 065/23-711. Tovariš Jože Sivec vas bo podrobno seznanil o naši nameri. Ugotovili boste, da se vaša in naša zamisel koristno dopolnjujeta.

Med nami in vami bodi črka zakona in duh zaupanja

MEBLO

OBRAZI

Konji, strast in poklic

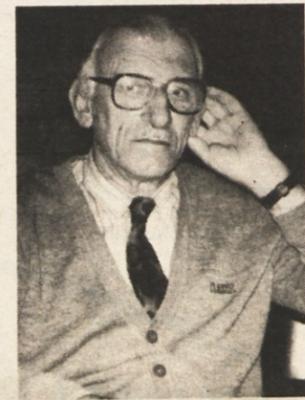
Bilo jih je najti vsepovsod po Sloveniji, kajti Trenci so imeli take poklice, da jih je služba po potrebi postavila zdaj sem, zdaj tja. Bili so intelektualci, državni uradniki, sodniki, zdravniki. Fantje so zvečina študirali na novomeški gimnaziji, tako da je katehet Ciril Ažman začudeno vprašal: »Kaj teh Trenccev še ne bo konec?« Na novomeško gimnazijo so hodili zato, ker je slovela kot dobra stopnica za nadaljnje šolanje, pa tudi zato, ker je njihov rod izhajal iz okolice. Praded je namreč leta 1792 kupil graščino Draškovec v bližini Šentjerneja in ta je bila poslednjemu bazi, kamor so se često vračali. V njihovi lasti je ostala vse do konca druge svetovne vojne, ko je bila nacionalizirana.

Upokojenega veterinarja Alfreda Trencca pozna vsa šentjernejska fara, pa tudi širša Dolenjska. Nekaj zaradi njegovega poklica, saj se je v dolgih letih, ko je opravljal odgovorna dela pri razvijanju moderne veterine pri nas, veliko gibal okoli po terenu, pa tudi zaradi njegove ljubezni do konj, ki se zdalec ni samo po-

klicna, saj jo goji že od mladih nog. Tako je že dvaindeset let tajnik konjeniškega društva v Šentjerneju. V tem času sta se konjereja in konjski šport v Šentjerneju zopet krepko postavila na noge in pridobila ali celo že zasenčila nekdanji sloves.

Kako se je pravzaprav odločil za ta poklic? Čili trinsemdesetletnik se spominja svojih dijaških let: »Bili smo trije bratje in drug za drugim smo stanovali v bivši Claricijevi, pozneje Mušičevi vili v Kandiji. Jaz sem bil poslednji od dijakov iz naše družine. Verjetno bi se odločil za medicino, saj je bila že tradicija, da je bil eden od sinov v rodovini zdravnik. Ker pa se je za medicino odločil že eden od bratov, nisem dolgo premišljal. Veterinarska fakulteta je bila tedaj v Zagrebu, edina v Jugoslaviji, pa sem se vpisal. Seveda me je k odločitvi spodbudila tudi moja obsedenost s konji, pa tudi osebna poznanstva, ki sem jih takrat imel.«

Študijska leta so polna sončnih spominov, povezanih z dolgimi počitnicami, potovanji po Madžarski, Avstriji in Nemčiji, kjer so bile znamenite kobilarne, ter dela s konji v Žrebčarni Kutjevo, kjer se je mladi študent veterine lahko izživel v svojem priljubljenem konjičku: jahanju. »Prav zaradi tega se mi s študijem ni nikamor mudilo,« se sedaj spominja tistih brezskrbnih dni Alfred Trenc, »saj sem pri delu na žrebčarnah videl čudovite možnosti za strokovno izpopolnjevanje, pa tudi za poto-



TONE JAKŠE

Zdravnik ne mara puške

Fernandjovsko otožni nasmeš na njegovem obrazu skoraj nikoli ne ugasne. Tako je bilo tudi tistega dne, ko sem prispel v njegovo zidnico. Dolina je bila polna brezsmiselnih početij in potov, tam gori pa je vladal mir in sveta zbranost. Tam gori se je delalo vino in dr. Rudolf Malavašič se je temu poslu posvečal z vso zbranostjo. Notranjec, doma z Vrhnike, je postal še vinogradnik, ker ga je grozde, ta plemeniti sadež, vedno nekako mikalo. Ampak tako je šele nekaj zadnjih let, ko je pred penzijo nekoliko zmanjšal obseg svojega dela, prej bi ne bilo časa za vinograd. Čas je posvečal svojim bolnikom. Naj je zvonec zazvonil sredi trde noči ali med prazniki, dr. Malavašič je odšel na pot. Sprva, kmalu po vojni, je hodil peš, potem se je vozil s kolesom, šele kasneje so za zdravnika nabavili motor...

Njegova žena Asta, ki je pesnica, pravi, da je njen Ruda »fpeigeist,« svoboden duh, ki se ne pusti stisniti v noben kalup. In potem sam dodaja, da so ga doma imeli za komunisto, kar je bilo v veliki premožni vrhniški družini domača greh. In ta premožnost se je izkazala kot greh v povojnem obdobju. Družino so razlastili, brat je bil ob življenje in dr. Rudolf Malavašič je prekinil študij medicine v Beogradu, kamor je bil poslan kot vojaški štipendist. »Nisem mogel več verjeti v tako idejo, ki je tako surovo obračunala z našo družino. V meni se je nekaj prelomilo.« In potem je medicino študiral naprej v Ljubljani in Zagrebu ter jo končal leta 1953. Dve leti je stažiral v Brežicah in se vsako soboto in nedeljo vozil v Ljubljano, kjer ga je čakala žena Asta z otroki. Ampak stisnili so zobe. Ko mu je dr. Čakš v Brežicah ponudil službovanje na Senovem, se je kmalu odločil za to. »Ne vem, ime mi je zvenelo lepo in pri-

jetno, dišalo je po senu.« Asta pravi, da so jih na Senovem zelo lepo sprejeli, jim dali stanovanje. Zdravniška praksa v rudarskem mestecu. »Tedaj na Senovem niso bili vajeni kakšnih posebnih zdravstvenih standardov. Kasneje pa se je zdravstveni dom, tudi po zaslugi celotne ekipe, razvijal. Dobil je porodniški oddelek, bolnišnični oddelek, dispanzer za žene.« V zdravstveni dom pa so prihajali bolniki od Posrede do Sevnice, če pa niso prihajali bolniki, sta šla zdravnika k njim. Družina je zaradi tega trpela, saj je bil dr. Malavašič cele dneve v službi.

Sicer pa je bila tudi njegova pot do zdravniške diplome dolga in zapletena. Na medicino se je vpisal leta 1940. Končal je tri semestre, ko se je začela vojna. S študijem ni bilo nič, zato pa se mu je ponudila priložnost, da je stažiral v novomeški bolnišnici usmiljenih bratov in tako prvič v svojem življenju prišel v stik z Dolenjsko. Ko so partizani osvobodili Novo mesto, se je podal v Ljubljano, kjer pa so ga zaprli, nato je šel v Tržič, kjer je delal v Elznerjevi tovarni. Od tam so ga po najkrajši možni poti peljali v partizane, kjer je bil zdravnik v Kokrškem odredu. »Nisem maral puške, ker nisem tak človek. Komisar je bil razumen človek, pa mi je dal nekakšno pištolo, da bi bil vsaj približno podoben partizanu. Saj nisem znal streljati in še bal sem se, da bi mi tisto napravo razneslo v roki.« Kirurška praksa, pridobljena v Novem mestu, kjer je spoznal

strelne rane, saj so usmiljeni bratje zdravili tudi partizane, mu je prišla še kako prav. V nespečnih nočeh pa je v šotoru premišljal o vseh operacijah, ki jih je videl, in odбирal tisto, kar naj bi mu prišlo prav. Konec vojne je končal kot upravnik partizanske bolnišnice na Gosposvetskem polju. »Vedno me je vleko k prostim ljudem,« pravi dr. Malavašič. In preprosti ljudje so ga imeli radi in so večkrat prihajali k njemu samo po nasvet v tej ali oni življenjski stiski. Zgodilo se je celo, da je vso noč prebedel pri morilcu, ki se ni hotel predati milici. V dolgotrajni praksi se je nabralo obilo zgodb in častni član slovenskega zdravniškega društva ter priložnostni slikar, kam postati še pisatelj. Svoje zdravniške zgodbe bi rad popisal v knjigi z naslovom Jabolka. Upati je, da bo peharček poln zdravil in rdečih jabolk, katerih vonj tako spominja na nekdanjo domačnost, na majhne kmečke izbe, kjer so doma največja srca. »Spominjam se ženske, ki je umirala za rakom. Pogosto sem hodil k njej in ji tako nemara podaljšal življenje za mesec ali celo leto. Ko se je bližal konec, se mi je zahvalila za skrb in pomoč. Ves čas je vedela, da bo umrla. To priznanje mi je bila največja nagrada za moje delo.«

Zdaj imajo na Senovem dva zobozdravnika, dva splošna zdravnika. Na Senovem je kdove koliko zdravnikov dobilo možnost, da so se specializirali. Vrata senovskega zdravstvenega doma so bila odprta noč in dan. Delovala je dežurna zdravniška služba. Ko so hoteli to službo ukiniti, se je dr. Malavašiču zazdelo, kot da hočejo podreti njegovo domačijo. »Rad bi še delal. Rad bi imel geriatrično ambulanto, ampak v takem ozračju ni imelo smisla, da bi se potegoval za tako delo.« Dr. Malavašič je ne prav dobre volje odšel iz službe, zdravstveni dom skupaj z dežurno službo pa je prepustil mlajšim kolegom. Senovčani pa s posebnim spoštovanjem pozdravljajo visokoraslega in prijaznega dr. Malavašiča, ki je za nekatero med njimi tudi samo Ruda.

J. SIMČIČ



Gradili bomo z odpadki

Avstralski strokovnjaki odkrili postopek za koristno predelavo trdnih odpadkov — Lahki betonski izdelki

Američani vsako leto »proizvedejo« okrog 160 milijonov ton različnih trdnih odpadkov. Kar 80 odstotkov jih odlagajo na odlagališčih širom po deželi. Ob takšni velikanski gori odpadkov pa se odlagališča hitro polnijo in vse zmožnosti bodo izkoriščene že v prihodnjem desetletju. Že samo to preprosto dejstvo, da sploh ne omenjamo drugih težav, povezanih z odlagališči, kot je delimo onesnaževanje podtalnice, sili strokovnjake k iskanju ustreznih rešitev. Pri nas se prav tako otepmo s problemi odpadkov, zato so tuje izkušnje na tem področju gotovo zanimive in si jih velja nekoliko ogledati.

Med rešitvami iz preteklih let je bila videti najbolj sprejemljiva tista, ki predvideva gradnjo sežigališč odpadkov. Še posebej zato, ker se je kazalo, da bi bilo mogoče uničenje odpadkov povezati s koristjo, pridobivanjem energije. Vendar pa se je kmalu izkazalo, da sežiganje odpadkov ni kaj prida, saj je ekološko hudo vprašljivo. Pri izogrevanju trdnih odpadkov nastajajo velike količine strupenih pepelov in izogrevanin, ki so potem ponoven problem, celo še večji, kam in kako jih shraniti. Zaradi koncentracije strupov je njihovo odlaganje zahtevnejše in predstavljajo takšna odlagališča večjo nevarnost za okolje. Pri slabšem izogrevanju nastajajo tudi nevarni strupeni plini. Vse to je navdušenje nad sežiganjem odpadkov močno zmanjšalo.

Zanimivo novo rešitev so Američanom ponudili Avstralski. Strokovnjaki podjetja Neutralysis so razvili tehnološki proces, ki omogoča predelavo trdnih odpadkov v lahke keramične agregate, nekakšne keramične kamenčke, iz katerih je potem mogoče izdelovati lahke betonske izdelke.

Postopek je zanimiv še z druge strani. Ne samo da omogoča koristno izrabo odpadkov, marveč se pri samem predelovanju sprošča odvečna energija, ki jo

je mogoče pretvoriti v električno ali kakšno drugo uporabno obliko. Dosedanji testi so pokazali, da je tak način predelave odpadkov ekološko sprejemljiv, saj pri predelavi ne prihaja do večjega dodatnega onesnaževanja. Postopek je preстал vse teste, ki jih zahteva Agencija za varstvo okolja.

Človek je hočeš nočeš suženj svojega drobovja.

R. HEINLEIN

Ženska ne zamudi nobene priložnosti.

A. BASTOS

Pokoj je najhujši dušni sovražnik. Iz pokoja se rodi dolgočasje. Dolgočasje pa je tolikanj nezno, da žene človeka v obup ali topoglavost.

J. MENCINGER

Izobčena cigareta

Britanski Ford pripravljata protikadilski program

Že dolgo je znano, kako škodljivo je za nekadilce bivanje v prostoru, kjer kadilci veselo in brezobzirno do drugih puhajo v zrak zdravju nevarni tobačni dim. Raziskave so pokazale, da je tako imenovano pasivno kajenje enako škodljivo kot kajenje samo. Prav to pa »počnejo« oziroma se dogaja z nekadilci, ko so skupaj s kadilci v zadimljenih prostorih. Boj proti škodljivim učinkom kajenja tako ne poteka le v borbi kadilcev s svojo škodljivo razvado, marveč tudi v zaščiti nekadilcev.

Posebej poučen je primer Fordove tovarne v Veliki Britaniji, kjer so sklenili nekadilce povsem zaščititi pred kolegi, zasvojenimi s tobakom. Za 42 tisoč uslužbencev se bo v kratkem začel velik protikadilski program. Postopoma bodo dosegli, da bo veljala popolna prepoved kajenja v vseh sejnih dvoranah, dvigalnih, na hodnikih in celo v straniščih. Kajenje bo prepovedano tudi v službenih vozilih, prav tako v vseh Fordovih uradih in skladiščih. Za najbolj trdovratne kadilce, ki delajo ob montažnih verigah, bo na voljo nekajminutni odmor, da bodo v posebnih prostorih potešili svojo strast. Sicer pa je zanje predvidena posebna terapija: tistim, ki se bodo uspešno odpovedali cigaretam, bodo podeljevali tudi denarne nagrade, kadilcem, ki svoje strasti ne bodo obvladali, pa se, vsaj pri Fordu v Veliki Britaniji, zaenkrat slabo piše.

MINI ZANIMIVOST:

ČLOVEK JE ŠE MOČNEJŠI

Spopad med svetovnim šahovskim prvakom Garijem Kasparovom in najmočnejšim računalniškim šahovskim programom Deep Thought se je končal z zmago človeka nad elektronskimi močmi. »Šah je nekaj več kot golo preračunavanje, zahteva fantazijo, intuicijo in neke vrste prešortvo,« je po spopadu dejal svetovni prvak. V pripravi je že izboljššan računalniški program, ki naj bi spraval na kolena tudi največje mojstre kraljevske igre. Kasparov se bo spoprijel tudi z njim.

NAGRADNA KRIŽANKA

45

DL	MIRUJOČI DEL ELEKTRONEGA MOTORJA	PRIVRŽENCI PARIŠKE KOMUNE	JUŽ. AM. KAČA VELIKANKA	KEM. SIMBOL ZA TANTAL	SESTAVIL J. UDJR	SAMOSPEV	NEKDANJI SEKRETAR OZN HAM-MARSKJÖLD	RADKAL OCETNE KISLINE	JEZUSOVA MATI
	MORSKA RISA ROPARICA				PRVI MOŠKI				
	UTEŽNA ENOTA				DOMAČA PERNATA ŽIVAL	FIRMA V ČRNUČAH			
	ISKALKA BISEROV SL. PESNIK (JOŽE)			VRH V BERNŠKIH ALPAH	NEM. SKLADATELJI (WERNER)		KEM. SIMBOL ZA TITAN	BOJNA VRSTA	
DL	POMAK-NITEV	NAPAD	PREBIVALKA AZ. DRŽAVE GR. ZAKONO-DAJALEC				KRILLO PRIM. LEGIJE	SESTAVNA ZEMELJSKEGA PLANA	
ZANKA				RIKO DEBENJAK OVALNA SKLEDA		KOS CELOTE BARVA IGRALNIH KART		STEKALUŠČE	MOČ
PEVEC PESTNER			HRV. SKLADATELJI (KRSTO) ŽENSKO IME			SOVJETSKA AGENCIJA NASELJE			
AFRIKA REPUBLIKA				GLASILO ITALJANSKE KP	VILKO NOVAK				
SVETNIŠKA PODOBA				RUSKI GENERAL V OKT. REVOLUCIJI (PETER)					
PREKOP				DEL OBRAZA			IZRAELSKA LUKA		



NAGRADA V SOTESKO

Žreb je izmed reševalcev 43. nagradne križanke izbral NATASO VOVK iz Soteske. Za nagrado ji je dodal knjigo slovenske pisateljice Nade Gaborovič Odvzemanja. Nagradniki čestitamo in ji želimo prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 4. decembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 45.

REŠITEV 43. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 43. nagradne križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: ZSMS, BUKVE, TOTALNOST, ETER, OMAN, TONIK, IDA, PORTOROŽ, KAS, OSEBA, PLOSK, RTAČ, DI, SANTOS, OTITIS, ING, PTA, UNIJE, NART, OPERATOR, ARES, LAVA ONE.

MISLI

Nobena kulturna politika ne more priklicati genijev na plan.

M. MIKELN

Edina svoboda nesvobodnega človeka je v tem, da drugega zaslužni.

J. JAVORŠEK

Socializma ne more zgraditi noben še tako popoln birokratski aparat, pa naj ima še tako genialno vodstvo na čelu.

E. KARDELJ

Prvi Slovenec poletel pred 80 leti

25. novembra 1909 je v Velikih Rojah Edvard Rusjan opravil prvi polet z motornim letalom lastne izdelave — Prvi na Balkanu

To soboto, 25. novembra, bo minilo 80 let od tistega dne, ko je poletelo prvo motorno letalo na Slovenskem. Hkarti je bil to prvi motorni polet na Balkanu in je torej zapisan v zgodovino tudi kot prvi jugoslovanski motorni polet. Zgodovinsko pionirsko dejanje je opravil mladi Edvard Rusjan, Slovenec iz Gorice, v letu Eda I, ki ga je skonstruiral in izdelal po lastnih zamislih ob pomoči brata Jožeta.

S tem dejanjem se je Edvard Rusjan vpisal med znamenite Slovence in pionirje motornega letalstva. Pripada mu »nedvomno izjemno mesto ne le zaradi posebne dejavnosti, s katero se enakovredno uvršča med naše znanstvenike, umetnike in mislece, marveč predvsem zaradi izredne intenzivnosti, s kateri je izgorzel za uresničitev svojih mladostnih sanj in življenjskega načrta: zamenjati za očetom podedovani sodarski poklic z izdelovanjem letal. Hotel je preskočiti več kot tehnološki in miselni napredek med zaporednima generacijama, in čeprav mu je bilo namenjenih le nekaj let, je to tudi dosegel. Zaradi tega je ne le markantna osebnost, marveč pravi vzornik in deloma tudi idol prihodnjim generacijam.« je zapisal raziskovalec Rusjanovega življenja in dela Sandi Sitar v knjigi Edvard Rusjan, ki je izšla letos pri Partizanski knjigari v počastitev 80-letnice prvega jugoslovanskega motornega poleta.

Poglejmo, kaj se je dogajalo 25. novembra pred 80 leti. Tega dne se je na travniku vojaškega vadbišča Velike Roje pri vasi Peč, ki leži med Gorico in Mirnom, kjer sta imela brata Rusjan postavljeno tudi zasilni hangar, zbralo nekaj prič: ožji člani Rusjanove družine, nekaj prijateljev, predstavniki goriške vojašnice (vojska se je seveda zanimala za take stvari) in nekaj slučajnih radovednežev.

Na travniku je stalo letalo Eda I. Bil je to 12 metrov dolg dvokrilec, ki je tehtal 180 kilogramov. Ogrodje le-

tala je bilo narejeno iz smrekovine, bambusa in kovinskega okovja, podvozje pa iz kolesarskih delov. Na podvozje je bil montiran trovaljni motor, ki je zmogel kakih 25 KM. Posebnost so bila krila. Rusjan jih je zasnoval tako, da so imela v razponu dolžino 8 metrov in površino 32 kvadratnih metrov. Bambusno ogrodje kril je prekril s prepariranim papirjem, vendar le na spodnji strani. Letalo je bilo torej precej samosvoje. Pri konstrukciji se je Edvard sicer zgledoval po dvokrilec slavnega motorističnega dirkača in enega od prvih letalcev Glenna Curtissa ter po francoskem modelu Farman III., vendar je v letalo vnesel precej svojega. Treba pa je poudariti, da je letalo tudi sam zgradil.



V usnjem sedež, nameščen v spodnjem krilu za motorjem, je sedel izdelovalec in konstruktor Edvard, pogнал je motor in letalo je zdrselo po travniku. Odskočilo je od tal, sedlo nazaj na kolesa pa se spet za kratek čas dvignilo v zrak ter padlo nazaj na tla. Skoki so bili vedno daljši in višji, med njimi pa tudi eden, ki so mu namerili 2 metra višine in 60 metrov

dolžine, kar je v tistem zdaj že daljnem letu 1909 po mednarodnih pravilih veljalo za pravi polet. Eda I s pilotom Edvardom Rusjanom je torej uspešno poletela.

Nekaj dni kasneje, 29. novembra, se je letalo še bolje odrezalo. Rusjana sta zamenjala zračni vijak z novim, ki ga je izdelal Jože, in nekoliko popravljena Eda I se je po 60 metrih zaleta dvignila v zrak in opisala lok, dolg 600 metrov. Tudi če bi strožji kritiki zanikovali polet 25. novembra, pa tega ni mogoče za polet 29. novembra. Bil je čisto pravi polet z upravljanjem letala.

Tretji poskus z Edo I 6. decembra se ni končal srečno. Na prizorišču poleta se je zbrala velika množica ljudi. Vreme ni bilo najbolj primerno, pripravljalo se je k dežju, ki bi onemogočil polet zaradi Edinih papirnatih kril. Ker Edvard ni hotel razočarati številnega občinstva, je priprave pospešil in startal, še predno je bila steza povsem prosta. Pri zavijanju je s kri- lom letala zadel v konja, ki je vlekel kočijo ob vzletišču. Eda I se je zrušila ter se večkrat prekopicnila po travniku. Edvard pa je pred osuplo množico zlezal iz razbitin letala nepoškodovan.

Razbiti Edo I je sledilo še osem Rusjanovih letal, s katerimi se je naš pionir letalstva uveljavil kot konstruktor, podjetnik, izdelovalec in letalec. Kaj vse bi ta nadarjeni Slovenec še naredil, lahko samo ugibamo. Življenjsko pot je končal mnogo pre zgodaj. Leta 1911 se je 24 let star smrtno ponesrečil na letalskem mitingu v Beogradu.

MiM

(Vir: S. Sitar: Edvard Rusjan, Pk 1989)

»Baroni« droge

Neizmerno bogastvo kolumbijskih trgovcev z drogo

Huda bitka proti trgovcem z drogami in močnimi mamilar-skimi šefi, ki divja v Kolumbiji, je prinesla v mnoge domove smrt in nesrečo. Na dan pa je prišlo tudi kaj presenetljivega in zanimivega. Predvsem je javnost zvedela, kakšno bajno bogastvo so si nagrmadili veliki trgovci z mamili na račun tuje nesreče. Policija jih je nekaj aretirala in spravila za rešetke, njihovo imetje pa je bilo zaplenjeno.

V zaplenjenih razkošnih vilah »baronov« droge, kot sta Camilo Zapata, Pablo Escobar Gaviria in drugi, so naleteli na velikanske kopalnice v marmorju in z vodovodnimi pipami iz čistega zlata ter z ogledali iz srebra. V parku si je eden od »baronov« dal postaviti pravo srednjeveško trdnjavo z jezerom, bližnje okolje pa je bilo naseljeno z izbranimi živalmi in zasajeno z izbranimi rastlinami. Nek drug trgovec z mamili je bil očitno velik ljubitelj divjih živali, saj si je na svojem 450 hektar- ov velikem posestvu omislil pravi živalski vrt. V njem je imel kar 2000 različnih živali, med njimi tudi nekaj izredno redkih. Pravdo čudo pa je bilo zaklonišče, narejeno iz neprebojnega stekla in jekla. Praktično neuničljivo bivališče.

Naša majhnost se kaže v tem, da smo neprimerno bolj sposobni videti negativne stvari kot pa kaj dobrega.

B. PATERNU

vaša zgodba

Predzimski čas

Razcvetena megla se oklepa vode, razodeva poznojesensko skrivnost. Mehke sence črnih jelš padajo na mirno gladino vode. Odmrle veje in gnijoče rastline dražijo nos. Vonj je značilen in domač. Odpira se modro nebo, misel se utrne v svetlobi sončnih žarkov.

Besede in znaki so padajoči listi. Bilka, poparjena od slane, se zaziblje, klanja se meni samotnemu. Z golim obrazom gleda vrba v vodo, veje in veje se solzijo. Tiha hoja me nese naprej, kot bi se bala, da me ne izgubi steza. Prifofota sloka, ena in še ena. So kakor večnost in samota. Glasovi sivih vran odmevajo nad drevjem. Vse raztepane polnijo oči.

Od povsod pritiska luč sonca na mirno gladino vode. Zelena žolna leti skozi hladen zrak. Valujoči krogi divjih rac se umirjajo. Noga izgubljenega človeka je vtisnjena v mehki zemlji. Koraki se oddaljujejo.

Osamljenost me prime za roko. Odslej sva prijatelja. Podoben plahi

mravlji capljam naprej. Rahlo zarisana pot se izgublja med drevjem in grmovjem ob vodi. Starega suharja že načinja mah in srobot ga ovija. Sonce je potopljeno v vodo, drevesa prevrnjena na glavo.

Rumenozeleni čiški obirajo storžke črnih jelš in tiho čebljajo. Črna žolna točle po suharju, kot bi dojela bistvo umiranja narave. Sliši se, kot bi zabijala žeblje za leseno krsto. Pričara podoba iz otroških let, ko smo se kopal ob starem drevesu in skalali na glavo s prve debele veje.

Oči lažejo moji duši, tako čudno lepo je molčeče padanje kapljic slane na mirno gladino vode. Tišina je postala glasna, sivišni utrip srca. Iz senc drevov ob vodi se premaknem naprej. Kljub temu da je hlad, se le čuti življenje. Oglašja se kalin s svojim tihim glasom, kot bi nekoga klical.

Meglica izginja, napetost vodne gladine se sprošča. Očaran stojim in pazim, da se kaj ne izbrše. Zakriva obraz in tiho ihti v kapljicah slane. Padajo z vej in veje in se razblinjajo. Vse se mi zdi dragoceno in svečano. Zaznavam šume lepo obarvanih liščkov na travnih bilkah. Obirajo seme in se oglašajo.

Šoje tiho letijo, ne morejo se skriti

Novo zdravilo tovarne Krka

Strokovno srečanje na Otočcu je potrdilo prednosti

NOVO MESTO — Prejšnji teden je tovarna zdravil Krka začela pošiljati na trg novo zdravilo ultop (omeprazol) za zdravljenje ulkusnih bolezni. Zdravilo je novost tudi v razvitem svetu, saj je tam v redni prodaji šele dve leti. Začetek redne proizvodnje in prodaje pri nas je Krka pospremila s pripravo izrednega strokovnega srečanja specialistov za gastroenterologijo, ki so spregovorili o tujih in domačih kliničnih izkušnjah zdravljenja ulkusnih bolezni z novim zdravilom.

Srečanja, ki je bilo 16. in 17. novem-

bra v Garni hotelu na Otočcu, se je udeležilo preko sto strokovnjakov iz vse Jugoslavije ter gostje iz tujine. Razgovor je vodil prof. Nijaz Hadžić. O mehanizmu delovanja novega preparata je govoril V. Gjuriš, medtem ko je J. Naestal govoril o izkušnjah in testih omeprazola v svetu. M. Jostič pa je razgrnil rezultate multicentričnega kliničnega preskušanja zdravila v 8 jugoslovanskih klinikah. Sodelovali so še I. Rotkvič in B. Vrhovac, v razpravah pa številni drugi udeleženci srečanja.

Strokovnjaki so na srečanju potrdili, da je omeprazol, ki pri nas nosi prodajno ime ultop, zares nekaj novega med zdravili za ulkusne bolezni in da odpira nove možnosti v zdravljenju razjed na dvanajsterniku in želodcu ter spreminja dosedanje smeri zdravljenja, za katerega so bili značilni kirurški posegi. Izrazite prednosti novega preparata pred drugimi zdravili so v hitrem učinkovanju, hitri odpravi bolečin in veliki končni učinkovitosti. Prednost ultopa je tudi v tem, da ga bolnik jemlje v razmeroma majhnih odmerkih le enkrat na dan v razdobju dveh tednov.

M. MARKELJ



ne trese več. Vse, kar je bilo ustvarjenega poleti, se umirja in umira. Živali se ne oglašajo več, prav tako ptice.

Pot ob vodi se pogreza. Paziti moram, da ne obstanem v blatu. Zdi se mi, da črne jelše rastejo iz vode in gredo proti meni. Kot gluhomema se mi zdi poznojesenska voda, tišja od najtišjega. Vedno neke druge se oglašajo čiški iz jelš ob vodi. Detelj teše preperel les. Vedno bolj sem ujet v čare reke. Prej ali slej bo začel padati sneg.

PETER VOVK

Avtomobile jemal po potrebi

Delavci novomeške UNZ v zadnjih tednih razvozli kar nekaj ugank — Četverica predrznih mladeničev je že na varnem — Preiskava se teče

METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — V zadnjih tednih je dolenskim delavcem organov za notranje zadeve uspelo razrešiti kar nekaj ugank in spraviti za rešetke več nepridipravov, ki so jih iskali tudi drugod po Sloveniji. Tako so ta čas v Ljubljani na varnem 27-letni Edhem D., enako stari Zlatko S. in 20-letni Dragan D. — zadnja dva so prijeli metliški miličniki — v celjskem priporu pa sedi 22-letni Smail B.

Najprej nekaj o prvi trojici. Po podatkih novomeške UNZ naj bi 14. septembra letos dopolne vlomili v stanovanjsko hišo Leopolda Ratajca v Češnjemcu pri Trebnjem in mu odnesli verižico, 1.000.000 din in dve motorni žagi. Istega dne dopolne pa naj bi obiskali stanovanjsko hišo Smiljane Kos v Črmošnjicah pri Novem mestu in ji odnesli več zlatga nakita, 1.500.000 din in še nekaj drugih stvari. Zlatko S. in Dragan D. pa sta osumljena vlomov v stanovanjski hiši v Primostku. Letošnjega 20. septembra, dan predno so ju prijeli metliški miličniki, naj bi si tam prilaistva 5 milijonov dinarjev.

Še pestrejša in zanimivejša pa je zgodba 22-letnega Smaila B., starega znanca organov pregona, ki je bil na prestajanju kazni v Zenici. Smail je 18. avgusta letos v Velikem Gabru pri Trebnjem ukradel osebni avto Jugo, last Alojza Marolta. Z njim se je prevahal po Hrvaški, med potjo iz Karlova proti morju pa je ostal brez goriva in

vozilo pustil blizu Otočca. Mesec dni kasneje se je z avtomobilom Z-128, ki ga je ukradel na območju Postojne, pripeljal v Belo krajino. V Gradcu je našel boljše vozilo, eno leto star BMW 316, last Marjana Cerjanca. Smail je v avtomobil vlomil in našel v predalniku ključke za zagon motorja, tako da nadaljnje delo ni bilo težko. Z beemvejem se je odpeljal proti Hrvaški, že naslednjega dne pa se vrnil do Novega mesta. V Jediniščici je vlomil v dve stanovanjski hiši v času, ko so prebivalci počivali. Odnesel je nekaj prstanov in žensko uro, ter se s plenom vrnil na Hrvaško. Sreča pa le ni bila vselej na njegovi strani. V kraju Vrhovini blizu Otočca se je zaletel v tam parkirani tovornjak. Smailova predrznost je bila navzlic nesreči takšna, da je kranjom, ki so mu pomagali poškodovani avtomobil odstraniti s ceste, natvezel, kako je BMW njegov, in jim naročil, naj poskrbijo za njegov prevoz v Banjaluko. Krajani so ga nato odpeljali do bližnjega motela, kjer pa jim je

za protiuslugo ukradel golf in se z njim nekaj naslednjih dni prevažal po Sloveniji in Hrvaški.

Mladi Smail B. je imel poleg teh na vesti še nekaj drugih grehov. Tako ugotovitve uslužbenec novomeške UNZ kažejo, da se je že aprila v Novo mesto pripeljal z Reke prav tako z ukradenim avtomobilom in ga, ko mu je zmanjkalo goriva, pustil pred novomeško bolnišnico. Prav tako nekateri zbrani dokazi kažejo, da je Smail še večkrat vlomil na območju Slovenije in Hrvaške, do konca preiskave, ki bo sume bodisi potrdila, bodisi ovrgla, pa ga čaka bivanje za rešetkami.

B. B.

Pri vinjenih šoferjih krajša zavorna pot

November — mesec boja proti alkoholizmu

Ni november naključno izbran za mesec boja proti alkoholizmu, martinovanju podobni običaji se tudi na Dolenskem kaj radi zavlečejo čez celo leto. In ob tem naj ne bo odveč spomniti se nekaterih ugotovitev in spoznanj, še zlasti, ker alkohol zadnja leta znova vse bolj širi svoje lovke.

Nekateri podatki govore, da je danes na svetu nad 30 milijonov alkoholikov, v Sloveniji jih naj bilo 80 tisoč. Ker pa zanesljive analize kažejo, da z lakoholikom poprečno trpijo še po trije člani njegove družine, je v svetu danes zaradi tega zla tako ali drugače prizadetih že krepko čez 120 milijonov ljudi. Poraba alkoholnih pijač je posebno narasla po II. svetovni vojni; če pogledamo, koliko čistega etilnega alkohola pride letno na prebivalca kakšne države, potem Jugoslavijo najdemo pri vrhu evropske lestvice. Daleč spredaj so Francozi z 19,8 litra, v Jugoslaviji pride na enega prebivalca 12 litrov etilnega alkohola, v Zahodni Nemčiji 10,6, v Švici 9,7 litra.

Podatki dolenskih prometnih miličnikov kažejo, da je v zadnjem času alkohol tudi vse pogostejše za krmilom. Posledice nesreč, ki jih povzročijo, so dosti hujše od katerih koli drugih. Navsezadnje ni to nič čudnega: poprečni čas od pojave nevarnosti na cesti do primarne reakcije voznika je pri treznemu šoferju 0,75 sekunde, že pri 0,8 promile alkohola v krvi se ta čas podaljša na poprečno 1,25 sekunde. Jasno potem, da je zavorna pot pri vinjenih šoferjih kar precej krajša, posledice trčenja pa temu primerne. Črne kronike in časopisni to vsakodnevno potrjujejo in prav bi bilo, ko bi že kdo izračunal, koliko mrtvih in pohabljenih je na naših cestah naredil alkohol. Dolej je bil namreč vse pregosto skriv za vzroki, kot so: »neprevidno prehitveval«, »nenadoma zapeljal na levo« itd. B. B.

POŽARI V PODZEMLJU

KOČEVJE — Občani z območja dela Šalke vasi pri Kočevju se pritožujejo zaradi podzemnih požarov na rudniških sipinah (okoli novega Rudniškega jezera). Posebno ob poslabšanju vremena se vale plini in dim ob zemlji, kar povzroča težave pri dihanju, predvsem starejšim ljudem in bolnim. Pri gasilcih smo izvedeli, da imajo težave s sipinami v sušnem obdobju, ko tu gori suha trava, zdaj pa še zaradi globinskih požarov. Kočevski gasilci lahko posredujejo pri vseh požarih, le pri globinskih ne, saj niso tehnično ustrezno opremljeni, razen tega je tako gašenje drago. Tudi inšpektorji so pri tem nemočni.

Ugrabljen in posiljen?

Mladoletno dekle prijavilo, da so jo ugrabili neznanci in jo večkrat posilili

MOKRONOG — Da vsaki prijavi, še posebej, če je izrečena v stiski, ne gre verjeti, vedo delavci novomeške UNZ že dolgo, novo potrditev temu pa so dobili sredi tega meseca.

Mladoletna kranjanka je 8. novembra mokronoškim miličnikom vsa zgrozena hitela pripovedovala, kako so jo 2. novembra neznanci ugrabili in zatem večkrat posilili. Zgodba se je sprva zdela verjetna predvsem zato, ker dekleta med 2. in 8. novembrom resnično ni bilo doma. Stetla je preiskava, možje postave so predvsem preverjali dekletove izjave in kmalu ugotovili, da ima njena zgodba preveč lukenj, da bi ji bilo moč verjeti. Tudi resnica je kmalu prišla na dan: dekleta je navedene dneve, ko naj bi bila v kreppljih posiljevalsko razpoloženih ugrabiteljev, preživela pri prijatelju. Za tako dolgo odsotnost od doma je bil seveda potreben tudi primeren izgovor, pa četudi v obliki lažne prijave miličnikom.

Vožnja na črno pelje v zapor

Za kršitelje prometnih predpisov predvidene desetkrat večje kazni — Vinjeni vozniki in tisti brez izpita in dovoljenja bodo morali v zapor

Kar dolgo je zvezni sekretariat za promet in zveze potreboval za ugotovitev, da dosedanj preventivni in tudi represivni ukrepi na naših cestah niso dali domala nikakršnih rezultatov. Pred dnevi je zategadelj skupščini SFRJ dostavil osnutek novega zakona o temeljni varnosti cestnega prometa, v katerem so za kršitelje določene znatno strožje kazni. A še predno jih pogledamo, že lahko ugotovimo, da tudi te kakšnega večjega reda na naših cestah zaradi galopirajoče inflacije ne bodo naredile.

Novi zakon predvideva, da bo poslej potrebno za prekoračitev hitrosti za deset kilometrov nad predpisano potrebno plačati na kraju samem 150.000 din,

do morali plačati vsi, ki bodo čez cesto hodili na nedovoljenih mestih, pri rdeči luči ali kako drugače ovirali promet.

To, da se nekaterim te kazni že danes, ko še sploh niso sprejete, zdijo preizkušnje, je seveda druga stvar. Ob tem pa se nemara le vredno vprašati, zakaj niso pripravljenci zakona upoštevali pobude, naj se kazni sproti revalorizirajo z vrednostjo dinarja. Red na cestah bi bil po tlej zanesljivo večji.

B. B.

Z AVTOM SE JE PREVRČALA

BISTRICA — 32-letna Ivanka Metelko iz Sevnice se je 15. novembra ob 13.45 peljala z osebnim avtom iz Trebnjega proti Mokronogu. V naselju Bistrica jo je v blagem levem in preglednem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo s ceste na bankino. Hotela je naglo zapeljati nazaj na vozišče, pri tem pa jo je vrglo s ceste. Vozilo se je večkrat prevrnilo in obstalo na travniku. Metelkovo so z rešilec odpeljali v novomeško bolnišnico, od koder pa so jo že spustili domov. Materialne škode je za 30 milijonov din.

V potoku našli truplo

Z avtomobilom zbil pešca in ga odvel v gozder vrgel v potok — Pripor za Marka Rešetiča

ŠENTJERNEJ — V nedeljo, 19. novembra, ob 7.20 so v potoku Globoko blizu kartuzije Pletenje našli truplo, za glavo potopljeno v vodi. Sled naj bi kazala na uтопе, toda skrivnostno odkritje je kmalu dobilo jasnejšo podobo. Izkazalo se je namreč, da gre za 61-letnega kartuzijanca, patra Josoa Marcikiča, ki se je prejšnjega večera vračal v Pletenje. Uganka je bila docela pojasnjena, ko se je miličnikom sam javnil še 23-letni Marko Rešetič iz Sentjerneja.

Slednji se je 18. novembra okoli 18. ure peljal z osebnim avtomobilom Z-101 iz Smarja proti kartuziji Pletenje. Zaradi prevelike hitrosti je avtomobil v levem in nepreglednem ovinku zaneslo v desno, kjer je s prednjim desnim bočnim delom vozila trčil v pešca, ki je hodil v isti smeri. Šlo je za patra Josoa Marcikiča, ki je za glavo udaril ob streho vozila, nato pa obležal ob cesti. Rešetič po nezgodi avtomobila ni ustavil, pač pa je zapeljal naprej do parkirišča pred kartuzijo in tam odložil sopotnika, ki je vinjen spal v avtomobilu. Rešetič se je nato vrnil na mesto nezgode in ko je videl, da poškodovanec ne kaže znakov življenja, ga je odvel v bližnji travnik in se odpeljal nazaj v kartuzijo. Tam je še pomagal raztovarjati delovni stroj s traktorja, nakar sta se s prijateljem odpeljala v Smalčovo vas. Okoli 19. ure pa se je Rešetič sam še drugi vrnil na kraj nezgode. Odšel je do ponesrečenca in ga odvel do bližnjega gozda in tam vrgel v potok Globoko. Kot že rečeno, so truplo za glavo, potopljeno v vodi, našli naslednjega jutra, Rešetič pa je nesrečo sam prijavil miličnikom, Zoper njega je preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča odredil pripor.

Nepojasnjeno ob vsem tem je ostalo le še to, kaj je bil vzrok smrti in kdaj je patar Marcikič umrl. Obdukcija trupla je bila končana v ponedeljek, tik pred zaključkom redakcija pa smo izvedeli tudi za njene rezultate. Pregled in razteženje trupla sta pokazala, da je bil 61-letni Josoa Marcikič mrtev že na kraju nezgode.

Bo nezakonita gradnja preprečila zakonito?

Ko je Ljubo Munič izpolnil zahteve pristojnih za gradnjo hiše, so mu zidavo prepovedali

NOVO MESTO — Prava kalvarija je danes postalo iskanje vseh potrebnih papirjev za gradnjo običajne stanovanjske hiše. Še posebej, če se človek ob tem počuti izigranega in opeharjenega, kot denimo Novomeščan Ljubo Munič. Gora papirjev izpričuje, da je njegova jeza upravičena, hkrati pa primer postavlja nekaj vprašanj.

Že dve leti si Munič zama pri zaveda pridobiti dovoljenje za gradnjo hiše, čeprav je začetek kazal dokaj lahko in enostavno pot. Prvi ogledi niso postavljali nobenih spornih vprašanj, izdelana je bila pozitivna lokacijska dokumentacija, izdana tudi vsa potrebna soglasja, edini pogoj je bil dokup dela parcele, last splošnega ljudskega premoženja. Muniču je sklad stavbnih zemljišč ta kos zemlje tudi prodal in ves problem se je zdel rešen. Zlasti zato, ker se je Munič v celem postopku dosledno držal napotkov novomeškega komiteja za urbanizem in varstvo okolja; slednji je navsezadnje držal roko in bdel nad postopkom prodaje dodatnega zemljišča.

Potem pa je prišel hladen tuš. Prvič je letošnjega julija, ko se je ob ponovnem lokacijskem ogledu začela postavilo vprašanje, ali je na tej parceli sploh moč graditi; oviri naj bi bili dostop do reke Krke in dostop do sosedove garaže in vrta. To navsezadnje ne bi bilo nič čudnega, če ne bi bilo črno na belem potrjeno — in to stoji tudi v enem od pisanih komiteja za urbanizem — da si je sosed prizidka, do katerih ni bil bojda otežkočen dostop, zgradil brez dovoljenja, na črno, poleg tega si je tudi zemljo prilastil. Gre celo za

del zemljišča, ki je sedaj last Muniča, drugi del pa je včasih služil za dostop do reke Krke. Ceno sosedove črnogradnje naj bi sedaj plačal Munič. Prejšnji teden je namreč prejel pisanje novomeškega komiteja za urbanizem, po katerem se zahtevek za izdajo lokacijskega dovoljenja za gradnjo stanovanjske hiše zavrne. Munič pravi, da bo na poti iskanja resnice in pravice vztrajal do konca. V pismu, ki ga je prebral tudi novomeški župan, pravi, kako se v postopku vse bolj upoštevajo interesi sosedov, ki si

je del zemljišča družbene lastnine brez soglasij in protipravno prilastil, na njem brez dovoljenja zgradil prizidek, dostope in oporni zid, pa tudi sicer zemljišče uporablja, kot da je njegovo; tudi tisti del, ki je bit odmerjen in odprdan za gradnjo Muničove hiše. Še to ugotavlja, da nihče proti takšnemu nenakonitemu ravnanju ni ukrepal, »celo nasprotno: takšno nezakonito poseganje v prostor in družbeno lastnino ovira moje legalne in zakonite postopke pridobitve lokacijskega in gradbenega dovoljenja«, je zapisal Munič.

Kopica vprašanj se ob vsem tem kar sama postavlja, tudi to, kako so lahko delavci občinskih upravnih organov zahtevali dodatno pridobitve zemljišča, če gradnja po njihovem sploh ni možna. In ne nazadnje: kakšna je strokovna služba, ki stranki domala dve leti z navesti in napotki pomaga na poti do gradnje hiše, nato pa ji, ko je vse njene zahteve izpolnil, vlogo za izdajo lokacijskega dovoljenja zavrne? Mar bi ji to povedali že pred dvema letoma! B. BUDJA

ZGORELA STANOVANJSKA BARAKA

KANIŽARICA — 17. novembra je prišlo do požara na stanovanjski baraki 20-letnega Borisa Butale iz Kanižarice pri Črnomlju. Preiskava je ugotovila, da je Butala 4 krat 5 metrov veliko barako ogreval s štedilnikom na drva, dimnik pa imel speljan skozi leseni strop. Okoli 13.25 je zadnjič naložil v štedilnik, nato pa odšel z doma. Ogenj se je pojavil že čez 20 minut, najverjetneje zaradi pregretja stene in stropa, požar pa je barako povsem upepelil, z njo pa tudi pohištvo, oblačila, radiokasetofon in televizor. Škode je za 100 milijonov din.



ZLATO ODLIČJE GAŠPARCU — Brezplačne tečaje za vožnjo koles z motorjem je letos obiskovalo v kočevski občini 207 mladincev, zaključne izpite pa jih je uspešno opravilo 150. Vozniške izpite za vse kategorije je opravljalo letos 366 kandidatov, uspešno pa jih je opravil 301 kandidat, je bilo ugotovljeno na zadnji seji vodstva AMD Kočevje. V razpravi o akciji »Minus 10 odstotkov« pa so predlagali, naj bi občinski izvršni svet čimprej izdal o njej poročilo. Zahtevali so tudi vrsto prometnih izboljšav. Na seji je predsednik AMZ Slovenije Franc Molan podelil Ladu Gašparcu zlato odličje za njegovo 33-letno prizadevno delo v AMD Kočevje in AMZ Slovenije, ki je najvišje priznanje AMZ Slovenije. (Foto: J. Primc)

TRČIL V VLAK

PUŠČAVA — 30-letni Tomaž Jereb iz Gornjega Brezovega se je 14. novembra ob 19.15 peljal z osebnim avtom po lokalni cesti od Bistrice proti Puščavi. Zaradi goste megle je očitno preužl Andrej križ ob prehodu čez železniško prog, prav tako ni upošteval svetlobnih znakov, ki jih je dajal Albert Pavlič strojevodja vlaka, ki je takrat pripeljal. Jereb je zato trčil v tovorni vagon in se hudo poškodoval. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Materialne škode je bilo za 10 milijonov din.

KRONIKA NESREČ

ZBIL PEŠAKINJO — 45-letni Salko Delić iz Novega mesta se je 16. novembra ob 5.50 peljal z osebnim avtom po magistralski cesti iz Žabje vasi proti Metliki. Ko se je z vozilom približeval zaznamovane mu prehodu za pešce nasproti tovarne IMV v Žabji vasi, je cestnišče z leve strani prečkala 22-letna Darja Vide iz Stranske vasi. Delić je pešakinjo viden opazil, prišel je zavirati, vendar mu vozila zaradi prevelike hitrosti ni uspelo ustaviti. Vide-tovo je zadel in zbil po tleh, na srečo pa se je laže ranila in se zdravi v novomeški bolnišnici.

PREHITRO JE VOZIL — 16. novembra ob 22.35 je 48-letni Simeun Midanovič iz Šida peljal tovornjak po magistralski cesti od Ljubljane proti Zagrebu. Blizu vasi Skopice je nenadoma pred seboj na cesti zagledal stoječi osebni avto in se z neznanjšano hitrostjo vanj zaletel.

Osebno vozilo 37-letnega Cvijana Tomića iz Tuzle je pri tem odbilo s ceste, s ceste pa je zapeljal tudi tovornjak, ki se je ustavil šele na travniku. V nezgodi se je poškodoval sopotnik Zoran Tomić, ki so ga prepeljali v zagrebško bolnišnico. **IZSILIL PREDNOST IN POBEGNIL** — 17. novembra ob 18.20 se je 43-letni Jakob Simonič iz Kota pri Semiču peljal na kolesu z motorjem po lokalni cesti skozi Semič. Ko je po klancu navzgor pripeljal v levi nepregledni ovinek, je s stranske ceste predenj nenadoma zapeljal neznan voznik osebnega vozila. Da bi se trčenju izognil, je Simonič zapeljal v levo, pa ga je osebni avto kljub temu zadel. Njegov voznik je po nezgodi odpeljal neznanokam. Simonič pa je bil laže ranjen in so mu prvo pomoč dali v novomeški bolnišnici. Vse kaže, da bodo brezsrčnega avtomobilista hitro našli, na kraju nezgode je namreč ostalo steklo smerokaza.

NUDIST MED MILIČNIKI

NOVO MESTO — Z rahlo zamudno danes objavljamo opis dogodka, na katerega so nas opozorili bralci in očitvidci. Pred natanko štiriinajstimi dnevi, 9. novembra, je bil namreč na novomeški postaji milice pridržan 45-letni Novomeščan J. Ž. Možakar je v poznih popoldanskih urah razgrajal pri kandijškem mostu, takole mimogrede poškodoval osebni avtomobil J. J. z Otočca, nič kaj prijazen pa ni bil tudi ob prihodu miličnikov. Kako jih cenil, je pokazal na novomeški postaji. Po neuradnih podatkih je v Adamovem kostumu tam zaplesal celo bojni ples.

Sledovi peljali v romsko naselje

Ze po enem dnevu prijet tat deviz

SEMIČ — Ze 28. oktobra letos je Peter Goleš iz Rosalnic tamkajšnjim miličnikom prijavil večjo tatvino. Nekdo mu je namreč iz stanovanjske hiše zmaknil kar 5.500.000 din, 2.100 zahodnonemških mark in za nameček še 40 ameriških dolarjev. Sledovi so delavce organov pregona vodili v romsko naselje Coklovca pri Semiču, že naslednjega dne so prijeli tudi osumljenca. To je 38-letni Marjan-Djipsi H. iz omenjenega romskega naselja, ki naj bi Golešovo hišo obiskal 28. oktobra dopoldne.

Ukradeni denar je Marjan-Djipsi seveda skrnil, del pa ga je že porabil za nakup vozila, čeprav je od kraje do prijete preteklo komaj 24 ur. Marjan je sedaj v priporu v novomeških zaporih, kjer mu dela družbo tudi njegova žena.

In sedaj boj za jesenski naslov

V 4. kolu A 2 lige Pionir s 3:0 ugnal Modričo Optimo - Do konca prvega dela še tri kola — Štiri kandidati za vrh — Zmagi Kočevk in Novomeščank

Le ena ura je bila novomeškemu odbojkarjem potrebna, da so v 4. kolu prve zvezne A 2 lige zabeležili še tretjo zmago. Ekipa Modriče Optime ni bila dorusla igralcem Pionirja, občutek je bil celo, da so ti do zmage prišli s polovico moči, čeprav bi se kaj lahko zgodilo, da bi gostje osvojili tudi kakšen niz. No, navsezadnje je najpomembnejši rezultat, tega pa je Pionir obdržal v krogu štirih ekip, ki bodo očitno odločale o naslovu jesenskih prvakov.

Športna dvorana pod Marofom je bila v soboto zvečer znova polna. Kakih tisoč ljubiteljev odbojke je sicer videlo pričakovano zmago novomeških odbojkarjev, le igra jih v celoti ni mogla zadovoljiti. Pionirjevci so pravo, vrhunsko igro pokazali le od časa do časa in takrat izžvali burne aplavze številnih gledalcev, sicer pa so igrali dokaj poprečno; nemara je temu krivo tudi dejstvo, da njihov najboljši igralec Boro Jović tokrat ni imel najboljšega dne. Še posebno je bilo to očitno v drugem nizu. Pionir je vodil s 5:3 in potem z 12:10, vendar se gostje niso udali. Izid so celo izenačili in povedli s 13:12, toda do preseñenja na srečo ni prišlo. Težko je iskati slabega moža v novomeški vrsti, vsi pa pač dali toliko, kolikor je bilo za zmago potrebno. Pa vendar je nekoga potrebno omeniti: Bojan Brulec je bil v soboto tisti,

ki je z nekaj atraktivnimi točkami in podajami dvignil temperaturo v športni dvorani pod Marofom.

Novomeški odbojkarji so po četrtem kolu med štirimi ekipami na vrhu lestvice, prvenstvo pa se je prevesilo že v drugi del. V njem čakajo pionirjevce sama težka srečanja, na primer sobotno v Strumici, z nasprotnikom, ki je pred tedni Novomeščane ugnal na njihovem igrišču, pa potem še s Spartakom, za katerega se zdi, da je najbližji jesenskemu naslovu, in Kolubaro. Vsak poraz je na tako kratkem prvenstvu usoden, za mesti, ki vodita v I. A1 ligo, pa se bodo očitno potegovali vrste Spartaka, Stavbarja, Željeznica in Pionirja. Če je soditi po prvih kolih, utegne najboljšo odločilo razlika v setih. Tudi zato je sobotna gladka zmaga še tolikanj več vredna.

Nasploh je bila odbojbarska sobota za Dolenjce izredno uspešna. V II. zvezni ligi so Kočevke v Ljubljani presenetile in premagale vrsto Narodnega doma, kateri je nekaj zadnjih zmag očitno stopilo v glavo. S to zmago so Kočevke popravile nekaj prejšnjih spodrsiljav in se že prebile v

sredino lestvice, od tod do denimo tretjega mesta pa sta vsega dve točki razlike. Že v soboto, ko igrajo s Puljem, jih Kočevk lahko nadomestijo.

Vsaj enako veselih novic pa smo nekako že vajeni iz ženske republiške lige. Igralke Pionirja, še lani članice II. slovenske lige, so v šestem kolu zabeležile že peto zmago in tako ostajajo na vrhu lestvice. Njihova tokratna žrtev je bil Triglav, škoda le, da so gostjam po nepotrebnem oddale drugi niz, kajti o premoči Novomeščank priča dejstvo, da so preostala dva seta dobile na 3 in 1. V soboto igrajo pionirjevke s Fužinarjem na Ravnah, od koder je znova moč pričakovati razveseljivih vesti. Ni kaj, Novo mesto je na poti, da se sčasoma postavi ob bok prvemu slovenskemu odbojbarskemu centru, Mariboru. B. B.

ZMAGA ŠMIHELJA

NOVO MESTO — Pred dnevi se je kmalu letošnje občinsko prvenstvo mlajših pionirjev v malem nogometu. V športni dvorani pod Marofom je nastopilo šest šolskih reprezentanc, rezultati pa so bili naslednji: Brusnice — Žužemberk 2:0, Šentjernej — Šmarjeta 0:2, Brusnice — Šmihel 0:2, Šentjernej — Otočec 1:0, Šmihel — Žužemberk 4:0, Šmarjeta — Otočec 4:2, Brusnice — Šentjernej 1:2 in Šmarjeta — Šmihel 2:3. Vrtni red: Šmihel, 2. Šmarjeta, 3. Šentjernej, 4. Brusnice.

IŠČEMO ŠPORTNIKA LETA

NOVO MESTO — Tudi letos bo obveljala tradicija izbire najboljšega športnika, športnice in ekipe Novega mesta v letošnjem letu. Prireditev bo 15. decembra v novomeški športni dvorani, o podelitvi laskavih priznanj pa bodo podobno kot lani odločali bralci Dolenjskega lista in Studia D. Že sedaj najpovemo, da bo v naslednji številki našega tednika, ki bo izšla 7. decembra, objavljena tudi glasovnica za naše bralce. Sicer pa več o prireditvi in izbiri najboljših čez štirinajst dni!

TURNIR V MALEM NOGOMETU

ČRNOMELJ — NK Bela krajina obvešča, da bo pripravil 29. in 30. novembra turnir v malem nogometu. Prijavnina znaša 1.200.000 din in jo je potrebno do 27. novembra nakazati na žiro račun 521110-678-83279. Organizator bo prijavnino pobiral tudi na dan žrebanja, ki bo 27. novembra ob 17. uri v prostorih kluba. Prve tri ekipe čakajo pokali in denarne nagrade, vsa dodatna pojasnila pa je moč dobiti dopolnje na telefon (068) 51-180 ali zvečer 52-500.

ALPINISTIČNA ŠOLA

NOVO MESTO — Novomeško planinsko društvo vabi vse ljubitelje gora, športnega plezanja, turnega smučanja in hoje po brezpotjih, da se udeležijo alpinistične šole, ki se bo pričela v četrtek, 7. decembra ob 18. uri na Novem trgu 4 v Novem mestu. Šola bo vsak četrtek, teoretično predavanja pa bodo vodili instruktorji novomeškega alpinističnega odseka. Vabljeni!



BREZ TEŽAV DO TRETJE ZMAGE — V sobotnem 4. kolu prvenstva A 2 odbojbarske lige so pionirjevci doma gladko s 3:0 ugnali ekipo Modriče Optime. Na posnetku je uspešna akcija Martiča, ki je s prevaro ugnal blok gostov. Novomeščani so tako ostali med štirimi ekipami z vsega enim porazom in bodo očitno med seboj krojili vrh prvenstvene razpredelnice. (Foto: B. Budja)

Krško splavalo iz nevarnih voda

Že tretji zaporedni poraz Inlesa doma v SRL — Krčani igrajo od kola do kola bolje — Derbi v ženski ligi Krimu — Tesna zmaga Itasa nad Alplesom

Sobotno 10. kolo v prvi slovenski rokometni ligi je prineslo vsaj v moški konkurenci nekaj velikih presenečenj. Za prvovrstno so poskrbeli igralci Inlesa Rika, ki so doma izgubili z enim od kandidatov za izpad, ekipo Ferrotehne, in tako naredili levjoposlušno krčano, ki so doma prav tako presenetljivo ugnali Ajdovščino, a jih že v soboto čaka težko gostovanje pri neposrednem tekmeču za obstanek v ligi, Ferrotehni.

Ribničani so razočarali kakih 300 navijačev v dvorani športnega centra. Tudi največji pesimisti niso pričakovali takšnega razpleta dogodkov, ki so prinesli tretji zaporedni poraz rokometišev Inlesa na domačem igrišču. V dvoboju ekip, od katerih naj bi se ena borila za vrh lestvice, druga pa za obstanek v ligi, pač ni bilo težko napovedati favorita, toda tokrat ni ostalo pri napovedih. Ribničani so zastreljivi kar štiri sedemmetrovke, napravili še skup drugimi napak, tako da sta točki odšli v krško. Takšen razplet je seveda najbolj škodil Krčanom, vendar je bila to le kaplja pelina v zasluženo slavje krških rokometišev, ki so doma ugnali Ajdovščino. Resda

le z zadetkom prednosti, ki ga je tri sekunde pred koncem tekme dosegel Keše, vendar sta ti točki Krčane približali zlati sredine lestvice. Ali bodo tam tudi ostali, je odvisno od sobotne tekme v Izoli, ko se bodo srečali s Ferrotehno.

Derbi ženske lige v SRL med Krimom in Novomeščankami je bil v Ljubljani. Gostje so ves prvi polčas držale korak z

Ljubljankami, zmagovalca pa je odločil drugi del. Novomeščanke namreč niso našle pravega orožja proti obrambi Krma 6-0, gostiteljice so povedale z 20:16 in tekma je bila s tem odločena. Precej bolj razburljivo je bilo v Ribnici, kjer so Kočevke šele v zadnjih minutah zlomile odpor Alplesa. Gostje so imele veliko priložnost, da iz Ribnice odidejo s točko, vendar so zapravile zadnji napad, ko so imele tudi igralke več na igrišču. V naslednjem kolu bo zagotovo najbolj zanimivo v Mariboru, kjer se bosta srečali vrsta Branika, ki se poteguje celo za naslov jesenskih prvakinj, in vrsta kočevskega Itasa, ki je to priložnost že zapravila.

Kolesarji že trenirajo

Trener Pavel Jelen ima kar 12-člansko ekipo — Priprave mladincev, pionirjev in deklet

NOVO MESTO — Čeprav smo šele pred nekaj tedni objavili rezultate zadnjih dirk minule sezone, za kolesarje KD Krke ni počitka. Že od 1. novembra naprej se pripravljajo na novo sezono, njihovi cilji namreč niso majhni. Čeprav je Jože Smole, dolgoletni kapetan ekipe in državni reprezentant, minulo sezono prenehal tekrovati, se zdi, da članska vrsta zategadelj ne bo oslabiljena. Nemara celo nasprotno, kajti konkurenca bo močnejša, ob Srečku Glivarju, Sandiju Papežu, Robiju Šebeniču, Juriju Robiču, Janezu Božiču, Marku

Kruljcu, Bogdanu Ravbarju, Romanu Judežu in Igorju Turku so sedaj še večerjši mladinci Milan Eržen, Igor Kranjec in Bogdan Fink.

Trener Pavel Jelen bo tako imel kar dvanajst članov. Zanimivo ob tem je, da bo novomeško kolesarstvo s tem predvsem pridobilo dodatne moči v gorskih dirkah in sprintih. Velika opora starejšim bodo vsekakor mladi in nič čudnega ne bo, če bodo Kranjec, Fink, Eržen, Turk in Ravbar že to sezono krojili tudi jugoslovanski članski vrh. Resda bosta Fink in Kranjec še tudi v prihodnjem letu mladince, toda v Krki ju bodo že sedaj vključili v delo s člansko ekipo pa tudi nastopala bosta večidel na članskih dirkah. Tako bo prehod iz mladinske v člansko konkurenco zanj precej lažji, med člana bosta prišla bolj izkušena in zrelejša.

Sicer pa so z delom pričeli tudi starejši in mlajši mladinci: zanje skrbita trenerja Janez Jagodic in Franci Berger. Napovedi kažejo, da bosta tudi ti dve vrsti prihodnje sezono vsaj enako močni kot letos. Najbolj pa razveseljuje zanimanje najmlajših za ta šport. V pionirski ekipi, ki jo vodi Gorazd Porenta, je danes redno dvajset mladih fantov, ki vztrajno stopajo po stopinjah Papeža, Smoleta, Glivarja in ostalih. Prav nič pa ne zaostajajo tudi dekleta, ki vadijo šestkrat na teden, skupaj torej 15 ur, medtem ko fantje vsak teden trenirajo po 48 ur.

In še nekaj velja dodati. Treningi za novo sezono potekajo po novem urniku in programu, njihovo metodo pa je na podlagi testiranja in preiskav tekmovalcev zastavil dr. Milič. Testiranja najboljših dvajsetih kolesarjev v klubu so vsakič šest tednov, že prva pa so pokazala, da bodo letos zimski in spomladanski treningi precej težji od dosedanjih. Bodo imeli večjo težo tudi rezultati prihodnje sezone?

USPEH V VARAŽDINU

NOVO MESTO — Na odprtem prvenstvu Varaždina v namiznem tenisu za pionirje, na katerem je sodelovalo 68 ekip, v posamični konkurenci pa 155 pionirjev, so mladi novomeški igralci dosegli izvrsten uspeh. Prva ekipa Novotehne (Tomaz Kralj, Matjaž Retej) je »svojila prvo mesto pri mlajših pionirjih, Novotehna II (Mario Brumat, Borut Miklič) pa je bila 3. do 4. V konkurenci posameznikov je bil Kralj prvi, Retej 3. in Brumat 4.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. ZVEZNA A 2 LIGA, moški, 4. KOLO: PIONIR-MODRIČA OPTIMA 3:0 (10, 13, 5). Pionir: Jović, Brulec, Kosmina, Povšič, Petković, Goleš, Travižan, Berger, Mestnik, Martič, Smrke. LEŠTAVICA: 1. Spartak 6 (11:4), 2. Stavbar MTT 6 (10:6), 3. Pionir 6 (9:5), 4. Željeznica 6 (9:5), 5. Kolubara 4, 6. Jedinstvo Interplet 2, 7. Modriča Optima 2, 8. Strumica 0. Pari prihodnjega kola: Strumica — Pionir, Stavbar MTT — Kolubara, Željeznica — Jedinstvo Interplet itd. II. ZVEZNA LIGA, ženske, zabod, 6. KOLO: PARTIZAN — TABOR — LIK KOČEVJE 1:3 (-10, -11, 8, -11). LIK Kočevje: Uran, Letnar, Vidmar, Turk, Ibrahimović, Klun, Briški, Hočevar, Drobnič. LEŠTAVICA: 1. Željeznica 12, 6. LIK Kočevje 6. V 7. kolu igrajo Kočevke doma s Puljem. I. SOL, ženske, 6. KOLO: PIONIR — TRIGLAV 3:1 (10, -5, 3, 1). Pionir: Koncilja, Brulec, Šteblaj, Ostroveršnik, Barun, Poreber, Kučera, Podolski, Plut, Žunič, Hočevar. LEŠTAVICA: 1. Pionir 10 (17:8), 2. Mislinja 10 (15:7), 3. Topolišica Kajuh 10 (16:9) itd. Novomeščanke igrajo v prihodnjem kolu v gosteh z zadnjevrščenim Fužinarjem.

rokomet

SRL, moški, 10. KOLO: KRŠKO — AJDOVŠČINA 29:28 (14:11). Krško: Kuhar, Bizjak 8, Simončič, Iskra 2, Žagar 2, Žagar 1, Glaser 6, Voglar 7, Bernardič, Keše 5, Gorenc, Brodnik. INLES RIKO — FERROTEHNA 20:22 (10:12). Inles Riko: Lapajne, Šilc, S. Mihelič 1, Lesar 1, Tomšič 3, Mate 6, Fajdiga 4, Gelze, Mohar, A. Mihelič, Djokič 4, Marolt 1. LEŠTAVICA: 1. IUUV Usnjar 15 ... 5. Inles Riko 11, 8. Krško 8 itd. Pari pri-

hodnjega kola: Ferrotehna — Krško, Prule — INLES Riko itd. SRL, ženske, 8. KOLO: KRIM — IMV NOVO MESTO 23:21 (21:12). IMV Novo mesto: Butala, Knafelec, Klobučar 3, Hvala 3, Derčar 1, Veselič 1, Rebolj 5, Simončič 1, Tomas 7, Hočevar. ITAS — ALPLES 30:29 (13:15). Itas: Filipovič, Klarič 2, Guštin 3, Vuk 3, Križman 6, Jerič 12, Lindič, Bejtovič 3, Dragičević 1, Kersnič, Stefanjšin. LEŠTAVICA: 1. Burja Centrocoop 14, 2. Itas Kočevje 12, ... 6. IMV Novo mesto 10 itd. Pari prihodnjega kola: IMV Novo mesto — Olimpija, Ferrotehna — Branik — Itas Kočevje itd.

košarka

SKL, moški, 7. KOLO: NOVOLES — CELJE 89:103 (46:54). Novoles: Kek 8, Brodnik 23, Bajc 33, Radulović 3, Novina 12, Gavranović 4, Barbič 6. LEŠTAVICA: 1. Celje 14, ... 9. Novoles 9 itd. V naslednjem kolu potujejo Novomeščani v goste k Triglavu. II. SKL, center, 7. KOLO: UNITEHNA TREBNJE — ZLATOROG 99:71 (48:42). Unitehna: Kamin 2, Kotar 6, Zaranec 8, Gričar 5, Vaupotic 28, Erčulj 15, Skube 5, Bevc 10, Bunc 20. Unitehna v prihodnjem kolu gostuje v Zagorju.

nogomet

SNL, 13., zadnje jesensko KOLO: ELAN — ELKROJ 0:0. ELAN: Rus, Kroni (Zohar), Primc, Kramar, Kobe, Gabrič (Vrhovec), Mesojedec, Matjašič, Pavlin, Kostrevec, Dujakovič. LEŠTAVICA: 1. Izola 21 ... 7. Elan 12. V prvem spomladanskem kolu igrajo Novomeščani doma s Steklarjem.



BREZ NAJSTROŽJE KAZNI — Posnetek je bil narejen 15 minut pred koncem nedeljskega srečanja zadnjega jesenskega kola v slovenski nogometni ligi med Elanom in Elkrojem. Pričujoča fotografija jasno kaže, da je bil napadalec Novomeščanov Kostrevec zrušen v kazenskem prostoru, vendar je sodnik Galič mesto prekrška neupravičeno pomaknil izven črte, ki označuje 16-metrski prostor. Tekma se je končala brez zadetkov, članovi pa so se ob koncu upravičeno jezili na sodnika, ki jih je oškodoval še za drugo točko. Elan je jesenski del prvenstva tako zaključil na 7. mestu z 12 točkami. (Foto: B. Budja)

Obledel sijaj atletskih medalj

Potem ko si je novomeška atletika s pomočjo Iskre Tenel vendarle opomogla, ji znova grozi beda — Letos 10 državnih in 47 republiških medalj

NOVO MESTO — Kdor vsaj malo pozna pogoje, v katerih delajo in živijo novomeški atleti, bo verjetno začuden nad tem, kaj vse so dosegli v zadnjih petnajstih letih. Poleg nekaterih mednarodnih odličij je v njihovih vitrinah 38 naslovov državnih prvakov, 51 drugih in 51 tretjih mest, skupaj kar 140 medalj na državnih prvenstvih. In če k temu prištejemo še 277 naslovov republiških prvakov, 320 drugih in 300 tretjih mest, to, da so atletinje in atleti iz Novega mesta dosegli 216-krat nastopili v dresu republiške in 80-krat v dresu državne reprezentance, postavili 48 republiških in 15 državnih rekordov, potem je na dlani, da se lahko s takšno bero pohvali le kvaliteten in dobro organiziran klub. Toda zlatim časom novomeške atletike so sledila črna leta, neurejeni pogoji za delo so naredili svoje in šele po letu 1986, ko je skrb nad klubom prevzela Iskra Tenel, so se stvari znova obrnile na boljše. Danes že lahko govorimo o ponovnem vzponu novomeške atletike, to navsezadnje potrjujejo tudi rezultati letošnje sezone.

Po besedah Slavka Malnarja, tajnika in trenerja novomeških atletov,



Slavko Malnar: »Če ne bo podpore dolenjskega združenega dela, potem nam ne bo preostalo drugega, kot da bomo atlete, s katerimi smo delali dolga leta in v katere smo vložili nemalo truda in sredstev, preusmerili v Ljubljano.«

je še posebej razveseljiv napredek mlajših kategorij. Mladinci so bili letos sedmi v državi in drugi v Sloveniji, mladinke so bile desete v Jugoslaviji in tretje v republiki. Med posamičnimi izidi velja posebej omeniti 5. mesto Vesmina Kajtazoviča v teku na 800 m na balkanskih igrah in 8. mesto Primca v članskem metu diska na balka-

niadi. Res škoda, da Kajtazovič zaradi poškodbe ni nastopil tudi na državnem prvenstvu, kajti rezultat je imel boljši od obeh Jugoslovancev, ki sta tam tekla. Na zveznih tekmovalnih so letos atleti Iskre Tenel osvojili eno zlato odličje (mlajši mladinec Žižek v metu kladiva), ob tem pa dosegli še šest drugih in tri tretja mesta, predvsem po zaslugi Igorja Primca, ki je bil drugi tako na članskem zimskem kot absolutnem prvenstvu v metu diska, bil pa tudi tretji na atletskem pokalu SFRJ. Od ostalih naj omenimo še 3. mesto Deliča v skoku v višino na državnem dvoranskem prvenstvu, srebro Počiča med starejšimi mladinci v teku na 1.500 metrov z zaprekami, tretje mesto pionirke Vinderjeve v skoku v višino ter drugi mest mladincev Dragana v teku na 3.000 metrov in Počiča v teku na 3.000 metrov z zaprekami na atletskem pokalu Jugoslavije.

In sedaj k letošnjim republiškim dosežkom. Članski prvak je postal Primc v metu diska, v starejši mladinski kategoriji sta zmagala Dragan v teku na 5.000 metrov in Udovčeva na 3.000 metrov, med mlajšimi mladinci so naslove najboljših v republiki osvojili Počič v teku na 1.500 metrov ovire, Žižek v metu kladiva, Hribarjeva v metu krogle in Zatežič v skoku v višino, medtem ko je edini pionirski naslov dosegla Katka Jankovič v teku na 80 metrov z ovirami. K temu velja prišteti še druga mesta Fabjana, Božiča, Kajtazoviča, Počiča, Hribarjeve in Rusa ter bronaste medalje Kastelčeve, Žižka, Deliča, Podkrižnikove, Kajtazoviča, Božiča, dveh mladinskih štafet, Žižka, Zatežiča, Rusa in Sinkovčeve. Na atletskem pokalu Slovenije je pri članih v metu diska zmagal Primc, Fabjan je bil drugi v teku na 10 km, Malnar pa tretji v metu kladiva. Med mladinci je v metu kladiva zmagal Žižek; druga mesta so v svojih disciplinah osvojili Božič, Hribarjeva, Dragan in Počič, tretja pa Hribarjeva in Žižek. Pri starejših pionirkah je zmago prinesla domov Turkova v skoku v višino, Vinderjeva je bila v tej disciplini tretja, Rus pa v metu krogle v skoku v višino zmagala Sinkovčeva. K vsemu naštetemu velja dodati še zmago Kastelčeve na republiškem prvenstvu v krosu, drugi mest Udovčeve in Dragana ter prav tako drugo mesto Fabjana pri članih. Vsega skupaj so torej novomeški atleti na letošnjih republiških tekmovaljih osvojili 47 odličij. Nič čudnega potem, če so bili tudi redni člani republiških re-

prezentanc. Povsem ob koncu letošnje bere dodajmo še, da sta republiška rekorda dosegla Hribarjeva v metu krogle med mlajšimi mladinkami in Žižek v metu kladiva med mlajšimi mladinci.

In kako vnaprej? To vprašanje je še posebej aktualno sedaj, ko je povsem na dlani, da Iskra Tenel v težavah, v kakršnih je, podpre atletov ne bo več zmogla. Slavko Malnar pravi takole: »Ne preostane nam drugega kot trkati na vrata ostalih delovnih organizacij. V primeru, da pomoči dolenjskega združenega dela ne bo, bomo morali najboljši atlete pač preusmeriti v Ljubljano. Preveč so vložili v ta šport, da bi obstali na pol poti. Kot zadnji korak bomo skušali za vsakega boljšega atleta najti pokrovitelja. Kajti naši cilji za prihodnje sezono niso majhni. Tako naj bi Igor Primc nemal-

● S pomočjo novomeške ZTKO je letos AK Iskra Tenel od beograjske Crvene zvezde kupil dotrajan tartanski tepih, ki so ga Beograjčani sneli kot odlusnjenega. Kupili so tudi ostanke, sedaj pa iščejo delovno organizacijo, ki bi jih predelala in potem na novo položila. Tako so vsaj delno omilili težave na treningih in zmanjšali številne vožnje na kočevski stadion.

ra nastopil celo na evropskem prvenstvu v Splitu; to bi bila tudi prva postaja na poti do olimpijskih iger v Barceloni, kar je njegov in naš veliki cilj. Naslednja pomembna prireditev bo svetovno mladinsko prvenstvo v Plovidvu; za nastop so postavljene izredno ostre norme, vendar upamo, da bi se jim z dobrim delom in brez poškodb lahko približala Robert Dragan v teku na 5.000 m in Primož Žižek v metu kladiva. Dres državne reprezentance pa naj bi v novi sezoni oblekla še Mateja Udovč v teku na 3.000 m in Alojša Počič v isti disciplini z ovirami. V skupino naših najboljših atletov moramo priti še Kajtazoviča, ki ga čakajo prihodnje leto hudi boji v članski konkurenci, medtem ko naj bi na vrata najboljših državne vrste pričel resneje trkati čez dve leti. Od ostalih, ki imajo možnost prebiti se v vrh jugoslovanske atletike, omenimo še Vučkoviča v skoku v višino in Hribarjevo v metu krogle in diska. B. B.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 24. XI.

9.45 — 12.40 in 15.30 — 1.05
TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 TV MOZAIK
 10.10 TEDNIK
 11.00 DOMOVINA, nemška nadaljevanka, 2/11
 15.45 VIDEO STRANI
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
 17.40 PESEM JE... ALEKSANDER MEZEK
 18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.05 RISANKA
 19.17 NAŠE AKCIJE
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 PO STOPINJAH, angl. dok. serija, 7/9
 21.00 ULICE SAN FRANCISCA, ameriška nanizanka, 4/13
 21.50 DNEVNIK 3
 22.10 EX LIBRIS
 23.10 BREZ KONCA, poljski film
 0.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.35 35 let z Aveniki (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Iz koncertnih dvoran: Tri kitare — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Daljnogled — 9.00 Šolski program 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 14.55 Poročila — 15.00 Noč in dan (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Daljnogled — 18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik 2 — 19.55 Kronika 19. konference ZK v JLA — 20.15 Dvanajst ožigosanih (zadnji del nadaljevanke) — 21.45 Zabavnoglasbena oddaja — 21.55 Dnevnik 3 — 22.05 Oddaja o kulturi — 23.10 Noč in dan — 1.25 Poročila

SOBOTA, 25. XI.

7.45 — 1.10 TELETEKST
 8.00 VIDEO STRANI
 8.10 OTROŠKA MATINEJA
 11.05 TELEVIZIJA: MOČ SLIKE, angl. dok. serija, 4/8
 11.55 OMIZJE: VČERAŠNJI ČLOVEK ZA JUTRIŠNJI DAN, ponovitev
 13.50 DRUGA GODBA, ponovitev 3. dela
 14.20 MIO, MOJ MIO, sovjetski mladinski film
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.55 ŠPORTNI DOGODEK
 18.30 NA PRAGU 21. STOLETJA, avstralska dok. serija, 11/17
 19.30 DNEVNIK 2
 19.59 UTRIP
 20.20 ZREBANJE 3 x 3
 20.30 KOLO SREČE
 22.05 DNEVNIK 3
 22.20 KRONIKA 10. KONGRESA ZK MAKEDONIJE
 22.40 ANASTAZIJA, ameriška nadaljevanka, 1/4
 Nadaljevanka je zgodba o Anni Anderson, ki je do svoje smrti trdila, da je v resnici Anastazija, hčerka zadnjega ruskega carja, ki naj bi po čudežu preživela pokol svoje družine med oktobrsko revolucijo. Mnogi ji niso verjeli. Odgovora ni prinesel niti desetletja trajajoči sodni proces (1939—1970), v katerem se je Ana borila, da jo priznajo kot carjevo hčer. Ker pravih dokazov o Anni identiteti še zmeraj ni, tudi v nadaljevanju ne izvememo, ali je bila Anna res carjeva hči ali ne.
 23.30 MOJ OTROK ŽE NE, ameriški film
 1.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

15.00 Video noč (ponovitev) — 19.00 Kako biti skupaj — 19.30 Dnevnik — 20.25 Pariz: Podelitev evropske nagrade



STUDIO D NA PRIMORSKEM — Sodelavci dolnjanskega radia Studia D so minuli četrtek in petek pripravili strokovno ekskurzijo. Obiskali so Potojnsko jamo, ustavili so se v Lipici, zvečer pa so bili gostje Mesne industrije Primorske. Obiskali so pršutarnico v Kobjeglavu (na sliki), naslednji dan pa še Sveto goro in gorška Brda. S poti so posneli precej zanimivosti s tega dela slovenskega Krasa, ki jih bomo lahko v več oddajah slišali po valovih Studia D. (Foto: J. Pavlin)

za film (prenos) — 22.15 Ginger in Fred (italijanski film) — 0.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskega programa — 10.30 Poročila — 10.35 He man in gospodarji veselja — 11.00 Dvanajst ožigosanih (zadnji del nadaljevanke) — 11.55 Prezrli ste, pogledite — 13.10 Družinski magazin — 14.40 Princeska in gusarji (mladinski film) — 16.10 Sedem TV dni — 16.55 Dnevnik 1 — 17.10 Narodna glasba — 17.40 Pesem (2. del nadaljevanke) — 18.25 Teleobjektiv (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.25 Podelitev evropske nagrade za film — 22.15 Dnevnik 3 — 22.30 Kronika 10. kongresa ZK Makedonije — 22.50 Pogovor o jugoslovanski kinematografiji — 0.30 Kratki film o ubijanju (poljski film) — 1.55 Poročila

NEDELJA, 26. XI.

8.00 — 23.10 TELETEKST
 8.15 VIDEO STRANI
 8.25 OTROŠKA MATINEJA
 9.50 SLOVENSKA KLAVIRSKA GLASBA, ponovitev zadnje oddaje
 10.20 V ROGAŠKO SLATINO PO NAGELJ IN NEŽO
 10.40 ANASTAZIJA, ponovitev 1. dela ameriške nadaljevanke
 11.30 VIDEOOMEH
 12.00 KMETIJSKA ODDAJA
 13.00 VELIKO SEDLO, 4. del nadaljevanke
 14.05 ZVEZDNI PRAH, zabavnoglasbena oddaja
 14.45 DR. JERRYJA ČAROBNI NAPOJ, ameriški film
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 KATARINA VELIKA, nemški športni film
 17.30 V ROGAŠKO SLATINO PO NAGELJ IN NEŽO, prenos
 19.00 TV MERNIK
 19.30 DNEVNIK 2
 19.59 ZRČALO TEDNA
 20.20 MIŠKE IMAJO RADE SLADKORNE PALIČICE, drama TV ZG
 21.30 ZDRAVO
 22.55 POROČILA
 23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM:

10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih — 13.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 19.55 Da ne bi bolelo: Kontracepcija — 20.15 Piš svobode (3. del) — 21.10 Camel Trophy: Kanarski otoki (dok. oddaja, 2/3) — 21.40 Športni pregle — 22.25 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Nedeljski program za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izobraževalna oddaja — 13.00 Potepuški pes (ameriška mladinska nadaljevanka, 2/6) — 13.50 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.08 TV sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Balkan ekspres (7. del nadaljevanke) — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik — 22.55 Noč in dan — 0.55 Poročila

PONEDELJEK, 27. XI.

9.45 — 13.45 in 16.05 — 23.05
TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 MOZAIK
 10.10 UTRIP
 10.25 ZRČALO TEDNA
 10.40 TV MERNIK
 10.55 OČI KRITIKE
 11.25 VSE O EVL, ameriški film (ČB)
 16.20 VIDEO STRANI
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 MOZAIK, ponovitev
 18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.05 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 NEŽNE PREVARE, drama TV ZG
 21.10 OSMI DAN
 21.50 DNEVNIK 3
 22.05 ČLOVEK IN GLASBA, 1. oddaja
 22.55 VIDEO STRANI

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Alica v čudežni deželi risank — 8.45 Oddaja za otroke — 9.00 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 14.55 Poročila — 15.00 Noč in dan (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Izobraževalna oddaja — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 TV drama — 21.05 Resna glasba — 21.50 Dnevnik 3 — 22.15 Noč in dan — 0.15 Poročila

TOREK, 28. XI.

9.45 — 11.40 in 15.05 — 23.10
TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 TV MOZAIK: ŠOLSKA TV
 15.30 MOZAIK, ponovitev
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 MOZAIK: ŠOLSKA TV
 17.55 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.20 DOBRO JE VEDETI
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 LEPOTEC Z OTOKA, francoska nadaljevanka, 1/6

Nadaljevanka je zgodba o simpatičnem pedesetletniku, bivšem poslovnezu in njegovi limuzini, častitljivem in atraktivnem Rolls Royceu. Po naključju postane Julien sofer po naročilu za »boljše« stranke in s svojo limuzino prevažata kriminalce, zvezdnike, bogataše, takšne in drugačne ženske pa tudi pse...
 21.05 MEDNARODNA OBZORJA
 21.45 DNEVNIK 3
 22.00 TRIBUTE TO...
 23.00 VIDEO STRANI

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Oddaja za otroke — 9.00 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 14.00 Delo na črno (6. del nanizanke) — 14.55 Poročila — 15.00 Noč in dan (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Brata po materi (1. del nadaljevanke) — 21.05 Zabavnoglasbena oddaja — 21.50 Dnevnik 3 — 22.10 Teme in dileme (kontaktni magazin) — 23.45 Noč in dan — 2.00 Poročila

SREDA, 29. XI.

8.45 — 13.05 in 14.10 — 23.20
TELETEKST
 9.00 VIDEO STRANI
 9.10 KONCERT OB 45-LETNICI ORKESTRA JLA
 10.15 NOČNI ČUVAJ V ŽIVALSKEM VRTU, predstava Slovenskega mladinskega gledališča
 10.55 SLOVENSKI IKARUS, 10. oddaja
 11.25 SONČNICE, jugosl. film
 14.34 JUGOSLOVANSKI ŠANSON ROGAŠKA 89
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 17.35 WALLENBERG — PRIPOVED O JUNAKU, 1. del ameriškega filma
 19.20 DOBRO JE VEDETI
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 FILM TEDNA: OFICIR Z VRTNICO, jugoslovanski film
 21.55 DNEVNIK 3
 22.10 SVET POROČA
 23.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: W. Valley: veleslalom košarka Španija: YU
 17.00 Satelitski programi — 19.00 Kvaliteta življenja: Stanovanje in okolje — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vsak človek se rodi svoboden (dok. oddaja) — 20.40 Don Kihotove sanje (balet) — 21.25 Azra (jugosl. film) 22.55 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.55 Poročila — 9.00 TV koledar — 9.10 Pika Nogavička — 9.40 Risani film — 11.10 Slavnostni koncert godbe milice — 11.45 Zabavna oddaja — 12.30 Most za šest vasi (dok. film) — 13.00 Narodna glasba — 13.45 Življenje in ljudje izza Biokova, Dinare in Velebita (dok. oddaja) — 14.15 Poročila — 14.25 Zabavnoglasbena oddaja — 15.10 Slovenski Ikarus (dok. oddaja) — 15.40 Zaključen primer (ameriški film) — 17.10 Dnevnik 1 — 17.30 Med dvema kongresoma (dok. oddaja) — 18.15 Klub 10 (zabavna oddaja) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Brata po materi (2. del nadaljevanke) — 21.05 Hiti Mesama (Zabavnoglasbena oddaja) — 22.05 Prijatelj iz Norveške (reportaža) — 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Noč in dan — 1.15 Poročila

ČETRTEK, 30. XI.

8.45 — 12.30 in 14.45 — 0.10
TELETEKST
 9.00 VIDEO STRANI
 9.10 MAČEK MURI
 9.50 CESARSKO-KRALJEVI DEZERTERJI, poljski film
 15.10 JUGOSLOVANSKI ŠANSON ROGAŠKA 89, 2. del.
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 17.40 WALLENBERG — PRIPOVED O JUNAKU, 2., zadnji del ameriškega filma
 19.20 DOBRO JE VEDETI
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 DUMOVINA, 5. del nemške nadaljevanke
 21.10 TEDNIK
 22.00 DNEVNIK 3
 22.15 KOMEDIJA NA SLOVENSKEM ODRU
 0.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Človek proti gozdu — 19.30 Dnevnik — 20.00 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije: Zakladu NUK-a — 20.55 25 let Lojzeta Slaka — 21.50 Srečanje — 22.50 Umetnikova pot (dok. oddaja) — 23.40 Umetniški večer: Hasanaginica

TV ZAGREB

9.10 Poročila — 9.15 TV koledar — 9.25 Smogovci — 9.55 Ugaka za starše — 11.25 25 let Lojzeta Slaka — 12.20 Oddaja o kulturi — 13.05 Zabavnoglasbena oddaja — 14.05 Poročila — 14.15 Jaša Ignjatović (dok. film) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Festival Mesam 89 — 18.25 Garibaldi (4. del nadaljevanke) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Brata po materi (zadnji del nadaljevanke) — 21.05 Kvizoteka

PREDNOSTNI VRSTNI RED UPRAVIČENCEV ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ V OBČINI KRŠKO

Na osnovi 31. člena pravilnika o družbeni pomoči iz sredstev solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu v občini Krško in na predlog komisije za ogled stanovanjskih razmer je odbor za solidarnost pri skupščini Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Krško na seji dne 17. 11. 1989 sprejel

SKLEP

o objavi prednostnega vrstnega reda upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj v občini Krško

I. Kategorija mladi strokovnjaki

Zap. št.	Priimek in ime	Naslov	Št. točk	Št. druž. članov	Zaposlitev
1.	Zorič Robert	Gor. Lepa vas 8, Krško	510	2	«Sigma»
2.	Troha Emil	Trubarjeva 10, Krško	470	3	Videm
3.	Starč Jernej	Likarjeva 22, Brestanica	460	3	Videm
4.	Petrovič Anton	Bračičeva 5, Senovo	450	3	OŠ Senovo
5.	Kržan Suzana	Delavska 6, Senovo	435	2	SDK Krško
6.	Hostar Vinko	CKO 14, Senovo	435	3	OŠ Senovo
7.	Redenšek Barbara	C. 4. julija 78 a, Krško	430	2	SOP Krško
8.	Mlakar Tanja	Narpej 40, Krško	410	1	SOP Krško
9.	Vegelj Zdravko	Leskovaška c. 6, Krško	400	1	STŠ Krško
10.	Igor Avsec	Raka 48	400	3	SO Krško
11.	Zakšek Bruno	CKO 14, Senovo	380	2	Metalna
12.	Mihajlovič Marjana	Papirniška 15 a, Krško	370	2	Savaprojekt
13.	Drakulič Peter	Stari Grad 52, Krško	360	1	Videm
14.	Bešlagič Slavka	Ilije Gregoriča 18 a,	220	3	ZD Krško

II. Druge kategorije

Zap. št.	Priimek in ime	Naslov	Št. točk	Št. druž. članov	Zaposlitev
1.	Kuhar Marija	Dobe 20, Kostanjevica	675	2	Iskra
2.	Goltes Silva	Malence 11, Kostanjevica	645	2	»B. Jakac«
3.	Jusič Muharem	Sremiška 11, Krško	625	5	Agrokombinat
4.	Štajnar Erika	Dedni Vrh 3, Raka	620	3	»Zolnir«
5.	Levičar Peter	Veniše 53, Leskovec	615	3	Kostak
6.	Zulič Amalija	Dolšce 4, Kostanjevica	610	4	Iskra
7.	Janc Lidija	Ženje 13, Krško	605	4	Labod
8.	Grmšek Marjana	Partizanska c. 2, Senovo	590	3	Novoles
9.	Drame Milko	CKO 8, Senovo	575	3	Sigmat
10.	Dimec Antonija	Mali Koren 3, Raka	570	5	IMV-Revoz
11.	Vidmar Željka	Strma pot 8, Krško	570	3	»Lukačič«
12.	Metelko Irena	Oražnova 6, Kostanjevica	570	4	Agrokombinat
13.	Radkovič Jože	Pot na Polšco 43, Krško	555	1	Transport
14.	Sobotič Katarina	C. iznancev 5, Brestanica	550	2	Agrokombinat
15.	Krmelj Vlasta	C. izgnancev 12, Brestanica	545	3	Preskrba
16.	Košak Emil	Kambičev trg 2, Kostanjevica	545	1	»B. Jakac«
17.	Ančimer Franc	Zaloke 4, Raka	535	3	Videm
18.	Zibert Jana	Ul. Tončke Čečeve 4, Krško	525	3	LB Krško
19.	Trampuž Zvonko	Žadovinec 18, Leskovec	515	3	Pionir
20.	Stergar Milenko	Sp. Stari Grad 27, Krško	510	3	NEK
21.	Marinič Miroslava	Reštanj 59, Senovo	500	2	Videm
22.	Krevelj Ana	Dunaj 5, Krško	500	2	Zastavaavto
23.	Kastelic Mojca	Mrtvice 22, Leskovec	495	3	Kostak
24.	Kump Tanja	Stolovnik 14, Brestanica	495	3	MKK Sevnica
25.	Pirc Mirko	Kolodvorska 4 b, Krško	495	3	Prevoz Brežice
26.	Koneski Kiril	CKŽ 23, Krško	495	3	Videm
27.	Našič Eniz	Sremiška 16, Krško	490	3	»Mirt Anton«
28.	Radkovič Karli	Čretež 10, Krško	490	3	Transport
29.	Županc Jože	Mali Kamen 1, Senovo	490	3	SOP Krško
30.	Pavletič Irena	Elektrarniška 11, Brestanica	490	3	Transjug
31.	Milar Milena	Gorica 18, Leskovec	475	2	SOP Ikon
32.	Mičan Darja	CKŽ 29, Krško	475	3	Videm
33.	Draganovič Arifa	CKO 6, Senovo	475	2	Impoljca
34.	Šonc Jevtič Ana	Narpej 42, Krško	475	3	SSS
35.	Krejan Marjan	Ul. talcev 23, Kostanjevica	470	3	avtoprevoznik
36.	Planinc Joško	Vrbina 11, Krško	465	3	SOP Krško
37.	Sinanovič Lidija	Papirniška 15, Krško	460	2	Kostak
38.	Golob Alojzija	Ul. 9. februar 6, Senovo	450	4	Lisca
39.	Kozole Mario	Mali Kamen 16, Senovo	440	3	GG Senovo
40.	Jevnik Zinka	C. 4. julija 54, Krško	440	5	SO Krško
41.	Lukič Mato	Strma pot 16, Krško	430	2	Videm
42.	Lužar Gabrijela	CKO 6, Senovo	430	3	»Bosina«
43.	Prah Zekija	CKO 10, Senovo	415	3	Kostak
44.	Petrovič Gajo	Pod goro 17, Krško	415	5	upokojenec
45.	Rugelj Irena	C. 4. julija 64, Krško	410	3	Labod
46.	Vinkovič Drago	Rostoharjeva 15 a, Krško	410	4	Agrokombinat
47.	Hlava Franjo	C. 4. julija 67, Krško	410	3	Pionir
48.	Petelin Zvonko	Elektrarniška 15, Brestanica	400	3	SOP Krško
49.	Simončič Darko	C. bratov Zorko 16, Brestanica	395	3	Metalna
50.	Zupanc Darja	C. 4. julija 64, Krško	395	4	Novoles
51.	Sinančević Salih	Trg rudarjev 1, Senovo	380	3	Kostak
52.	Medvešek Janja	C. 4. julija 66, Krško	380	3	Preskrba
53.	Fritz Marija	C. 4. julija 66, Krško	375	2	OŠ Krško
54.	Drame Anton	CKO 14, Senovo	370	1	Novoles
55.	Ogorevc Jože	C. 4. julija 52 a, Krško	365	3	PTT Krško
56.	Bogša Alenka	Cankarjeva 1 a, Krško	365	1	LB Krško
57.	Butina Nikola	Gubčeva 11, Krško	365	4	Pionir
58.	Našič Alija	Aškerčeva 2, Krško	355	3	Hotel Sremič
59.	Radič Emira	Veliko Mraševo 53, Podbočje	355	1	Hotel Sremič
60.	Antunovič Željko	Papirniška 13, Krško	355	4	Pionir
61.	Naglič Marica	C. 4. julija 52 a, Krško	355	2	Agrokombinat
62.	Slamar Marjana	Papirniška 13 a, Krško	335	3	Preskrba
63.	Radič Jozo	Aškerčeva 2, Krško	330	4	SOP Krško
64.	Nađ Zvonimir	C. 4. julija 52 a, Krško	325		

KOMUNALA

Novo mesto, p.o.
Cesta kom. Staneta 2

OBJAVLJA

po sklepu komisije za medsebojna delovna razmerja prosta dela in naloge:

1. ORGANIZIRANJE IN VODENJE KOMERCIALNEGA ODDELKA
2. SALDOKONTIRANJE
3. ZAHTEVNO VZDRŽEVANJE KANALIZACIJE IN NAPRAV ZA ČIŠČENJE ODPADNIH VODA

Za kandidate veljajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, še naslednji pogoji:

- Pod 1:
- obvladan program za VII. oz. VI. stopnjo ekonomske smeri
 - 3 leta delovnih izkušenj
 - vozniško dovoljenje B kategorije
 - 3-mesečno poskusno delo
- Pod 2:
- obvladan program za V. stopnjo ekonomske smeri
 - 1 leto delovnih izkušenj
 - 2 mesečno poskusno delo
- Pod 3:
- obvladan program za IV. stopnjo kemijske, strojne ali druge ustrezne smeri
 - 6 mesecev delovnih izkušenj
 - 2 mesečno poskusno delo

Kandidati za objavljena prosta dela in naloge naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi v časopisu splošno kadrovskemu sektorju DO Komunala Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 2.

Zbor delegatov Združne hranilno-kreditne službe v Črnomlju, p.o.

razpisuje dela in naloge
**individualnega poslovnega organa — vodje
Združne HKS**

Za opravljanje razpisanih del in nalog morajo kandidati poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ustrezne smeri z najmanj 2, 4 oz. 6 leti delovnih izkušenj
- da imajo organizacijske sposobnosti za vodenje in koordiniranje delovnega procesa.

Dela in naloge razpisujemo za polovico delovnega časa, za štiri letno mandatno obdobje.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov:

ZADRŽNA HRANILNO-KREDITNA SLUŽBA v Črnomlju, Kolodvorska 39, v osmih dneh po objavi razpisa.

Prijavljene kandidate bomo o imenovanju obvestili v 30-ih dneh po preteku roka za prijavo.

Dom starejših občanov Črnomelj

razpisuje po sklepu sveta DSO Črnomelj

javno licitacijo

za odprodajo

kombija zastava 900 AK

Izključna cena je 200.000.000 din.
Vozilo je staro 2 leti, v voznem stanju in ima prevoženih 7.300 km.

Licitacija bo 5. decembra ob 8. uri v DSO Črnomelj. Ogled vozila je možen vsak dan dopoldan v DSO Črnomelj.

Pred licitacijo je treba vplačati 10% varščino. Navedeno vozilo se prodaja po sistemu videno-kupljeno.

Kupljeno vozilo je treba plačati in prevzeti v 3 dneh po prodaji.

Informacije na telefon 52-994 int. 200.

Svet DSO Črnomelj



KOVINTEHNA
TOZD INŽENIRING
PROGRAM INFORMATIKA

NEMOGOČE JE MOGOČE

Za vas, ki se ne bojite Evrope 92, smo pripravili vrsto računalniških programov za sodobno poslovanje!

FINANČNO-INFORMATIVNI SISTEM (glavna knjiga, salda-konti, menične in ostale obresti)

MATERIALNO POSLOVANJE (skladiščno in finančno poslovanje)

Na ta dva osnovna programa se z istimi matičnimi podatki o dobaviteljih, kupcih, klasifikaciji materiala, kontnim planom, šiframi materialov in drugimi podatki navezujejo še programi za:

- OSNOVNA SREDSTVA
- OSEBNE DOHODKE
- EVIDENCO KREDITOV
- KADROVSKO EVIDENCO
- EVIDENCO IN OBRACUN NAROČNIKOV
- KALKULACIJE IN RAZPIS PROIZVODNJE
- FAKTURIRANJE
- KALKULACIJSKE PONUDBE
- MALOPRODAJO
- DROBNI INVENTAR
- EVIDENČNO DOKUMENTACIJO
- PODPORO DELA PRAVNIH SLUŽB

Z našimi računalniškimi programi poslujejo že v več kot 50 podjetjih, bankah, skupnostih širom po Sloveniji. Zagotavljamo tekoče vzdrževanje in prilagajanje programov spremenjenim predpisom.

Prodajamo in vzdržujemo računalniško opremo.

Podrobne informacije na telefon (063) 29-321, interna 02 (Zlatko Gruber)

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, Ljubljanska 8

Delavski svet
razpisuje
prosto delovno mesto

poslovnega organa — glavnega direktorja
Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih, če ima visoko izobrazbo, in 10 let izkušenj, če ima višjo izobrazbo,
- da predloži ustrezen program poslovne politike in razvoja podjetja ter opredeli svojo vlogo pri realizaciji tega programa.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

Cestno podjetje Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska 8, z oznako »za razpisno komisijo«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju.



Kmetijska zadruga Krka,
Novo mesto

TOZD BRAZDA DE AGROSERVIS NOVO MESTO

Komisijka TRGOVINA AGROSERVIS v Žabji vasi v NOVEM MESTU organizira v NEDELJO, 26. 11. 1989, od 7. do 13. ure

II. SEJEM KMETIJSKE MEHANIZACIJE pred trgovino AGROSERVISA v ŽABJI VASI (nasproti IMV) ZA VSE TISTE, KI ŽELJO PRODATI ALI KUPITI KMETIJSKE STROJE.

PRI PRODAJI ALI NAKUPU VAM BODO NA VOLJO STROKOVNJAKI DELAVNICE AGROSERVISA.

V ČASU SEJMA BO ODPRTA TUDI TRGOVINA Z REZERVNIMI DELI IN KMETIJSKO MEHANIZACIJO.

655/47

UGODEN NAKUP KVALITETNIH STANOVANJ TUDI V BELI KRAJINI



Obveščamo cenjene kupce, da prodajamo stanovanja v novozgrajenih stanovanjskih blokih na lokacijah:

1. v stanovanjskem naselju Čardak v Črnomlju dvosobna, enoinpolsobna stanovanja in garsonjero, ki so vseljiva takoj;
2. v Starem trgu ob Kolpi dvosobna stanovanja, ki bodo vseljiva 1. 5. 1990 in nudijo možnost tudi za letovanje, tako v zimskem kot letnem času, saj vas zelena dolina pričakuje.

Podrobne informacije dobite na naslovu:

Belokranjsko gradbeno podjetje p.o.
BEGRAD Črnomelj, Zadržna 14, 68340 Črnomelj
telefon (068) 52-255, 52-217, 52-218

Se priporočamo!



Leto dni je minilo,
kar med nami več te ni,
toda v srcih naših
si prisoten vsak dan ti.

V SPOMIN

21. novembra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dobi, nepozabni mož in oče, brat, stric in stari ate

FRANC URBANČ

iz Pristave 12 pri Leskovcu

Hvala vsem, ki mu prižigate lučko.

Vsi njegovi



Kako bi dihal rad,
poslušal, gledal
sedel med vami bi
in katero vmes povedal.

V SPOMIN

1. decembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je mnogo prežgodaj zapustil naš nepozabni sinček

SAŠKO VARDIJAN

iz Črnomlja

Hvala vsem, ki mu prižigate svečke.

Vsi njegovi



ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

FRANCKA GAZVODA

z Drske 46

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice v Novem mestu, DO Novoteks, porodniško ginekološkemu oddelku, sostanovalcem Drske 46, gospodu proštu Lapu za lepo opravljeni obred ter pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Fani z družino ter ostalo sorodstvo



V SPOMIN

30. novembra bo minilo leto dni, odkar smo ostali brez tebe, naša ljubljena žena, mami, sestra in stara mama

BLONDINA ILIČIN

Vsem, ki ohranjate spomin nanjo, hvala!

Vsi njeni



ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tati

FRANC MEDLE

invalidski upokojenec
iz Padersičeve 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu, dr. Hečimoviču in dr. Šopovi, organizacijam ZZB NOV, društvu upokojencev, govorniku tov. Murnu ter godbi in pevcom. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Fani, otroci Franci, Nada in Irena z družinami



Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, to je bilo tvoje življenje.

ZAHVALA

V 86. letu starosti se je tiho poslovila od nas naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

BARBARA ČRNIČ

roj. Kozan,
z Bednja 10

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili našo drago mamo na zadnjo pot. Hvala tudi govniku in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: njeni otroci Gustelj, Marjana, Jože, Lojzka, Rezka, Peter in Slavica z družinami ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 23. novembra — Klemen Petek, 24. novembra — Cvetka Sobota, 25. novembra — Katarina Nedelja, 26. novembra — Konrad Ponedeljek, 27. novembra — Virgil Torek, 28. novembra — Jakob Sreda, 29. novembra — Dan republike Četrtek, 30. novembra — Andrej Petek, 1. decembra — Natalija Sobota, 2. decembra — Blanka Nedelja, 3. decembra — Franc Ponedeljek, 4. decembra — Barbara Torek, 5. decembra — Stojan Sreda, 6. decembra — Miklavž

LUNINE MENE
28. novembra ob 10.41 — mlaj
6. decembra ob 2.26 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 24. in 25. 11. (ob 20. uri) jugoslovska komedija Tesna koža — III. del 24. in 25. 11. (ob 22. uri) ameriški erotični film Debitant v javni hiši. 26. (ob 18. in 20. uri) ter 27. 11. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Presidio. 28. in 29. 11. (ob 20. uri) ameriška drama Rain Man. 1. in 2. 12. (ob 20. uri) ameriška komedija Šerif v Afriki. 1. in 2. 12. (ob 22. uri) ameriški erotični film Zvezda porno filma. 3. 12. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Grom na kolesih. 4. 12. (ob 19.30) Slovensko narodno gledališče — drama Zalezujoc Godota 5. in 6. 12. (ob 20. uri) ameriška komedija Smeh v vesolju. 8. in 9. 12. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Nočni skok. ČRNOMELJ: 23. 11. (ob 19. uri) ameriški pustolovski film Hoja po ognju. 24.

službo dobi

VEČ SODELAVCEV zaprosimo za prodajo atlasov, biblije, Walta Disneya, ABC Gospodinjstva in drugih uspešnic. Informacije vsak dan od 15. do 16. ure. Tel. (064) 38-724. (P47-13MO)

DEKLETA, FANTJE, če ste prosti in imate avto, proste vikende, pridružite se! Plačilo takoj, delo zanimivo, povsem nekaj novega. Sestanek v ponedeljek, sredo, četrtek v hotelu Kandija ob 17. uri v sejni sobi. (P46-27MO)

službo išče

HONORARNO delo iščem. Tel. 43-570. (P44-66MO)

motorna vozila

Z 101 GTL 55, letnik 1987, prevoženih 21.000 km, prodam. Stane Pirnar, Gor. Gradišče 6, Šentjernej. (3812-MV-47)

Z 101, letnik 1985, 17.000 km, zaščiteno, ugodno prodam. Tel. (0608) 79-474. (P47-27MO)

GOLF DIESEL, 4 vrata, zadnji model, prodam. Tel. 85-048. (3775-MV-47)

Z 101 GTL 55, letnik 1985, prodam. Tel. (0608) 82-540. (P47-15MO)

Z 101, letnik 1985, motor 1983, prodam za 3000 DEM. Tel. (068) 52-102. (čak-MV-47)

GOLF DIESEL, letnik 1985, ugodno prodam. Janez Korelec, Knežja vas 4, Dobrič. (3770-MV-47)

GOLF JX diesel, letnik 1988, bel, dodatno opremljen, prodam za 17.500 DEM. Tel. 24-894. (3777-MV-47)

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, ugodno prodam. Tel. 25-330. (3803-MV-47)

126 P, letnik 1984 in JUGO, star 10 mesecev, prodam. Tel. 42-453. (3806-MV-47)

GOLF DIESEL, letnik 1984, S paket, prevoženih 73.000 km, dobro ohranjen, prodam. Tel. 42-496 Franc. (3805-MV-47)

LADO 1300, avgust 1987, prodam. Tel. 28-228 od 16. ure dalje. (P47-34MO)

MINI MORIS 1000 prodam. Antonija Kovačič, Mali Slatnik 33, Novo mesto. (P47-33MO)

126 P, letnik 1977, prodam. Tel. dopoldan 28-006, popoldan 24-369.

PRODAJ ali zamenjam za osebni avto TAM 6500 kiper, letnik 1977. Tel. (0601) 81-088. (P47-32MO)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. (0608) 77-428. (P47-31MO)

JUGO 45, letnik 1987 in Z 750, letnik 1982, prodam. Turk Mali Orehek 5, Stopiče. (3810-MV-47)

11. (ob 19. uri) avstralski film Smrt v avtokampu. 26. 11. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Nočni skok. 28. 11. (ob 19. uri) angleška komedija Rada se te spominjam. 30. 11. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Zvodnikova noč in dan.

KRŠKO: 23. (ob 20. uri) in 26. 11. (ob 18. uri) ameriški triler Zelo IV. 24. 11. (ob 22. uri) ameriški erotični film Nikoli ne spi sama. 28. 11. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Barve nasilja. 30. 11. (ob 20. uri) ameriški vojni film Carstvo sonca.

NOVO MESTO - DOM KULTURE: 23. (ob 10. uri), 24. (ob 10. 16. in 18. uri), 25. (ob 16. in 18. uri) ter 26. 11. (ob 16. uri) ameriško angleška vojna drama Beba dinovaver. 23. 11. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Upanje in slava. 24. in 25. 11. (ob 20. uri) ameriško-holandski komedija Holandske lutke. Od 24. do 26. 11. (ob 22. uri) ameriški erotični film Vse za posel. 26. (ob 18. in 20. uri) ter 27. 11. (ob 10. uri) ameriška komedija Trije amigosi. 27. in 28. 11. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Maškerada. 28. (ob 10. uri) in 29. 11. (ob 16. in 18. uri) ameriška komedija Sola za stvarvedse. 29. in 30. 11. (ob 20. uri) ameriški vojni film Železni trikotnik. 30. 11. in 1. 12. (ob 16. in 18. uri) ter 2. in 3. 12. (ob 16. uri) ameriško-hongkonški film Kung-fu klinci. 1. (ob 20. uri) ter 2. in 3. 12. (ob 10. uri) ameriško kriminalni akcijski film Smrtonosna igra. 4. 12. (ob 19.30) MGL-Pesnikova žena prihaja — za red A.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 1. do 3. 12. (ob 17. in 19. uri) ameriški horor filma Kača in mavrica. Od 4. do 7. 12. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Skrivnost mojega uspeha.

TREBNJE: 24. 11. (ob 17. uri) ameriška risanka Mišek detektiv. 25. in 26. 11. (ob 17. uri) ameriški barvni film Zadnji kitajski cesar.

Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 21-793. (3809-MV-47)

Z 101, letnik 1984, prodam. Tel. 40-219. (P47-5MO)

Z 128, letnik 1989, staro dva meseca, prodam. Tel. 24-077, od 16. do 20. ure. (P47-6MO)

JUGO 45, star 5 mesecev, prodam. Slavko Štine, Nad mlino 57, Noyo mesto. (P47-7MO)

LADO 1200 S, letnik 1985, prodam. Cena po dogovoru. Peter Rastresen, Pod smreko 2, Črnomelj. (P47-9MO)

MOTOR, brezhiten, za ZASTAVO 750, tri sedeže — preobleke in tri gume prodam. Zabkar, Stara Bučka, Škocjan. (3681-MV-46)

FIAT 126 P, letnik 1982, prodam. Tel. 27-567, popoldne. (čak-MV-47)

BMW 320i, srebrni metalik, letnik 1980, prevoženih 62000 km, zelo ohranjen, prodam ali zamenjam. Tel. popoldne (047) 75-413 ali (047) 75-414. (3752-MV-47)

GOLF JGLD, 1984, prodam. Informacije na tel. 20-539, popoldne. (3755-MV-47)

PRODAJ Z 128, letnik 1987, prevoženih 26.000 km. Tel. 23-611 dopoldan in 26-416 popoldan. (TO-MO-89)

PRODAJ GOLF JGL — diesel, letnik 1984 in 1983 ter karamobilirano Z-750, letnik 85. Tel. 23-065 (zvečer).

PRODAJ Z 101 GTL 55, letnik 1985. Tel. 26-22.

GOLF DIESEL prodam. Tel. 85-992. (3837-MV-47)

GOLF DIESEL, letnik 1984, in R 4, letnik 1984, prodam. Merlin, tel. 25-905. (3836-MV-47)

R 4 GTL, star dve leti, prevoženih 5000 km, in R 4 GTL, star eno leto, prevoženih 6000 km, prodam. Jože Cvetan, Gor. Kamence 19, Novo mesto. (3827-MV-47)

126 P, letnik 1988, prodam. Tel. 25-894. (3828-MV-47)

DOBRO OHRANJENO LADO 1300 S, letnik 1985, registrirana do septembra 1990, ugodno prodam. Tel. (0608) 75-616. (3830-MV-47)

ŠKODO 105 S, letnik avgust 1986, prevoženih 26.000 km, prodam. Tel. (068) 58-634. (čak-MV-47)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Tel. 26-415. (3832-MV-47)

AX 11, letnik 1988, prodam. Tel. 22-330, dopoldne, ali 23-446, popoldne. (3833-MV-47)

FIČKA, letnik 1984, odlično ohranjenega, in traktor porsche 22 KS s koso prodam. Boris Žnidaršič, Orešje 36, Sevnica. (P47-88 MO)

JUGO koral, april 1989, prodam. Tel. 28-370. (P47-81 MO)

R 4 TL, letnik 1983, ugodno prodam. Tel. 51-041. (P47-83 MO)

126 P, december 1987, garažan, 17.000 km, prodam. Tel. (068) 22-600, po 15. uri. (P47-84 MO)

UNO 45, letnik 1987, sive kovinske barve, odprta streha, prodam. Klobučar, Kotarjeva 1, Šentjernej. (P47-85 MO)

JUGO 55, letnik 1987, prodam. Tel. 27-416. (P47-86 MO)

GOLF DIESEL, letnik 1986, z dodatno opremo, prodam. Tel. 24-202 po 17. uri. (3840-MV-47)

GOLF, letnik 1986, 40.000 km, prodam. Jože Pavlin, Družinska vas 41 c, Šmarješke Toplice. (3841-MV-47)

Z 101, letnik 1979, registriran do junija 1990, poceni prodam. Tel. 52-379. (P47-90 MO)

Z 750 SC, letnik 1979, registrirano do februarja 1990, prodam po ugodni ceni, Franc Bartelj, Gor. Karteljevo 23, Novo mesto. (3811-MV-47)

Z 128 skala 55, rdeče barve, stara 11 mesecev, ugodno prodam. Tel. 21-193. (čak-MV-47)

JUGO 45, star en mesec, prodam. Tel. 25-862, zvečer. (P47-53 MO)

Z 101, letnik 1985 in Z 128, letnik 1984, prodam. Tel. 28-362, Čej, Drežčeta voda pot 4, Novo mesto. (P47-52 MO)

LADO 1200 S, letnik december 1985, prodam. Silvo Tasič, Šegova 14/22, Novo mesto ali v službi 85-120. (3784-MV-47)

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Tel. 26-849. (3787-MV-47)

JUGO KORAL 55, letnik 1988, prodam. Tel. 24-249. (3786-MV-47)

ZASTAVO 128, letnik 1986 december, prodam. Tel. 27-750 vsak dan od 12. do 20. ure. (3788-MV-47)

KADETT, letnik 1981, prodam. Tel. 21-144. (3790-MV-47)

RENAULT 5 GL, letnik 1985, JUGO koral, letnik 1989, prodam. Tel. 23-669. (3789-MV-47)

126 P in JUGO 45, letnik 1987, 1988, prodam. Tel. (0608) 70-305 ali 70-343. (P47-30 MO)

126 P, letnik 1980, prodam. Peter Mali, Šmihel 42, Novo mesto. (3802-MV-47)

126 P, letnik 1988, prodam. Alojz Zoretič, Turpolje 24, Šentjernej, tel. 42-158. (3801-MV-47)

JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. Tel. 25-364. (3800-MV-47)

R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Tel. 86-100. (3799-MV-47)

Z 750, letnik 1977, ohranjen, registrirano, prodam. Informacije vsak dan popoldne na naslov: Miškovič, Slavka Gruma 6, Novo mesto. (3785-MV-47)

126 PGL, letnik september 1987, prodam. Tel. (068) 26-710. (3773-MV-47)

JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. Tel. 27-262. (3772-MV-47)

LADO 1200, letnik 1987, prodam. Tel. (0608) 89-265. (P47-23 MO)

GOLF DIESEL, letnik 1979, prodam. Ivan Rus, Breg revolucije 1 A, Metlika. (P47-23 MO)

FIAT 126 PGL, nov, ugodno prodam. Tel. (0608) 70-170. (P47-25 MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1987, prodam. Tel. 25-506 ali 23-917. (P47-27 MO)

OSEBNI AVTO znamke Moskvich, letnik 1979, registriran do maja, prodam. Jože Fišter, Dol. Lakinca 22, tel. 49-122 po 15. uri. (3808-MV-47)

ŠKODO 120 L, letnik 1980, prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. 25-427. (3807-MV-47)

JUGO 45, letnik 1986, prodam. Tel. 20-411. (P47-35 MO)

P 126, letnik 1987, prodam. Tel. 45-322. (P47-37 MO)

JUGO KORAL 45, star 6 mesecev in 126 P, letnik 1981, ugodno prodam. Ivan Vidmar, Sadijina vas 18, Dvor. (3813-MV-47)

ZASTAVO JUGO 1,1 GX, letnik 1987, registrirano do 28. 10. 1990, prevoženih 21.000 km, prodam. Tel. 25-665, popoldne. (P47-38 MO)

Z 850, letnik avgust 1984, prodam. Špringer, Podgora 21, Straža. (P47-39 MO)

GOLF, letnik 1980 in JUGO 45 E, letnik 1986, prodam. Tel. 49-459. (P47-40 MO)

Z 101-1300, letnik 1977, registrirano do 9. 8. 1990, prodam. Tel. 23-892. (P47-41 MO)

Z 101 1300, letnik 1979, odlično ohranjeno, zelo ugodno prodam. Tel. 51-165. (P47-43 MO)

JUGO 45, letnik 1986, registriran do oktobra 1990, prodam. Tel. 27-265. (P47-46 MO)

Z 101 GTL, letnik 1984, dobro ohranjeno, prodam: Anton Turk, Gor. Stara vas 11, Šentjernej, tel. 42-671. (3792-MV-47)

JUGO 55 A, letnik 1987, prevoženih 18000 km, prodam. Informacije: Ladišič, Cesta herojev 52, tel. (068) 26-373. (čak-MV-47)

126 P, letnik 1982, prodam. Tel. 23-486. (3794-MV-47)

126 P, letnik 1988, prodam. Jakša, Cesarjeva ul. 37, Novo mesto. (3795-MV-47)

R 4, letnik 1978, prodam. Miklavžič, Roje 11, Šentjernej. (3732-MV-46)

Z 750, letnik 1977, ugodno prodam. Dolinar, Šmarje 25 a, Šentjernej. (3797-MV-46)

ZASTAVO JUGO 1,1 GX, letnik 1988, prodam zelo poceni. Tel. 42-066. (P47-17MO)

Z 750, letnik 1985, prodam. Tel. 24-702. (P47-18MO)

FIAT 128, letnik 1988, prodam po ugodni ceni. Tel. 27-384, popoldne. (P47-20MO)

LADO SAMARO, letnik 1987, prodam. Boris Zajc, Birčna vas 13 B, Novo mesto. (P47-21MO)

GOLF JXD, december 1985, prodam. Marof 21, Mirna Peč. (3783-MV-47)

dobro ohranjen, prodam. Tel. 21-654. (P47-51MO)

126 PE, letnik 1988, zelo ohranjen, prodam. Turk, Velike Brusnice 58 A. (3814-MV-47)

OPEL KADETT 1,6 diesel, letnik 1987, prevoženih 28.000 km, ugodno prodam. Tel. 26-248. (P47-57MO)

126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 51-466. (P47-58MO)

GOLF GTI, letnik 1979, prodam. Tel. 24-374. (3814-MV-47)

JUGO SKALO 55, letnik oktober 1988, prodam. Tel. 47-164. (P47-60MO)

GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam. Tel. 73-023. (3817-MV-47)

JUGO 45 A, dobro ohranjen, letnik 1986, prodam. Tel. 23-961. (P47-69MO)

GOLF X, december 1985, prodam. Tel. 85-163. (P47-70MO)

Z 750, letnik 1985, prodam. Ivan Bukovec, Koroška vas 33, Novo mesto, tel. 43-898. (P47-71MO)

126 P, letnik 1981, z radiokasetofonom, ugodno prodam. Tel. 25-894. (P47-72MO)

Z 128, letnik avgust 1986, ugodno prodam. Tel. 22-886. (P47-73 MO)

BMW 318, letnik 1975, karoserija 1979, prodam. Tel. (0608) 88-830. (P47-74MO)

GOLF DIESEL S paket, letnik 1985, prodam. Bevc, Šmalčja vas 7, Šentjernej. (P47-76MO)

R 4 GTL, letnik 1987, izvrstno ohranjen, prodam. Tel. 22-361. (P47-77MO)

JUGO 55, letnik 1987, in novo centralno peč 35 KW, prodam. Tel. 86-181. (3826-MV-47)

R 4 GTL, december 1986, registriran do decembra 1990, prodam. Tel. (068) 24-820. (3825-MV-47)

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam za 1700 DEM. Tel. 76-258. (3824-MV-47)

NOV 126 PGL prodam za 4700 DEM. Kastelec, Gotna vas 7, Novo mesto. (P47-61MO)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. (0608) 79-509. (P47-62 MO)

ŠKODO 105 L, letnik 1982, prodam. Anton Zorc, Zloganje 16, Škocjan. (P47-63MO)

PRODAJ leto in pol staro LADO 1300 karavan. Tel. (0608) 32-506. (P47-64MO)

LADO SAMARO, april 1988, rdeče barve, prodam. Tel. 26-234. (P47-65MO)

ODDAM vrstni red za fiat 126 P, vplačan avgusta. Tel. 43-570. (P47-67MO)

OPEL KADETT diesel, letnik 1985, in opel askono, letnik 1973, ugodno prodam. Tel. 26-158. (3823-MV-47)

JUGO 1,1 GX, letnik 1988, prodam. Malnarčič, Kristanova 28, Novo mesto. (3820-MV-47)

FIAT 750, letnik 1980, registriran do oktobra 1990, prodam. Opruc ali Jevšek, Glavn trg 2, Novo mesto. (3815-MV-47)

126 P, letnik 1986, prevoženih 20.000 km, prodam. Tel. 49-723, popoldne. (3818-MV-47)

126 PGL, letnik 1987-december, prodam. Tel. 43-794. (čak-MV-47)

Z 128, letnik 1984, prodam. Tel. 65-501. (3822-MV-47)

126 P, letnik oktober 1985, pomivalni stroj kovinstroj, primeren za gostinstvo, in rabljen pralni stroj Gorenje prodam. Tel. (068) 27-142, Nada Šterk, Ob Težki vodi 84. (čak-MV-47)

JUGO KORAL 55, star 17 mesecev, 17000 km, ugodno prodam. Cesar, Kot 21, Semič. Ogled po 15. uri. (P47-91MO)

prodam

PRODAJ 5 mesecev brejo telico sivko ter prašica 130 kg. Tel. 27-807. (čak-PR-47)

KOBILO, težji tip, visoko brejo, vaje-nov vseh kmečkih del, prodam. Zupan, Češnjica 25, Srednja vas v Bohinju. (P47-59MO)

SPALNICO ugodno prodam. Tel. 51-306, dopoldne. (P47-56MO)

PRODAJ 10 m³ suhih smrekovih plohov, debeline 50 mm. Tel. 22-661. (3819-PR-47)

TOVORNO PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost 500 kg, prodam. Marko Abolnar, Adamičeva 29, 68000 Novo mesto. (3819-PR-47)

OLJNI GORILEC za centralno peč, rabljen, termoakumulacijski peč 3 in 4 KW, nerabljeni, novo telefonsko »tajnico« in 126 P, 1980, vse ugodno prodam. Tel. 23-529 zjutraj ali zvečer. (3844-PR-47)

NEMŠKEGA OVČARJA, starega 10 mesecev, z rodovnikom, prodam. Tel. (0608) 32-039. (P47-3MO)

PRODAJ PLETILNI STROJ Pfaf z dodatki za 3500 DEM (na obroke) in OVERLOCK za šivanje tkanin in volne za 1500 DEM. Tel. dopoldne 47-012, popoldne 47-215. (P47-1MO)

KOTNO SEDEŽNO garnituro Pingvin in otroško sobo Peter ugodno prodam. Tel. (0608) 34-785. (P47-8MO)

STAR POD in KAŠČO pri Raki prodam. Tel. (061) 346-819, od 18. do 20. ure. (P47-10MO)

BARVNI TELEVIZOR, Gorenje, star 8 let (nov ekran), prodam. Cena po dogovoru. Božidar Suban, Gubčeva 24, Brežice. (P47-12MO)

KAMIN FRANKLIN, nov, in vzdiljivi štedilnik BOBO, ugodno prodam. Marinc, Cerklje ob Krki 5. (3754-PR-47)

ZIMSKE GUME (komplet) za lado prodam. Tel. (0608) 82-194. (3758-PR-47)

ZAMRZOVALNO SKRINJO (dela brezhibno) prodam. Novak, tel. 28-846. (3764-PR-47)

KUEPPERSBUSCH (rjav) prodam. Meniška vas 12, Dolenske Toplice. (3767-PR-47)

DIATONIČNO HARMONIKO C, F, Be, star dve leti, prodam. Anton Grubar, Volčkovci vas 4, Šentjernej. (P47-16MO)

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ in avtoradio prodam. Tel. 23-672. (3798-PR-47)

PRAŠIČA (150 kg) prodam. Krhin, Ratež 18, Brusnice. (P47-19MO)

PRODAJ mikrovalovno pečico, primerno za gospodinjstvo in dva živilna stroja: SINGER, industrijski, BAGAT za gospodinjstvo, vse v odličnem stanju. Tel. 43-790. (čak-PR-47)

KVALITETEN HLEVSKI GNOJ poceni prodam. Kralj, Vojna vas 15, Črnomelj. (P47-29MO)

BARVNI TELEVIZOR Iskra Horizont prodam. Informacije na tel. (068) 43-758. (čak-PR-47)

PRODAJ el. mešalec in 100 m² ladijskega stropa. Jože Zupančič, Kristanova 24, tel. 26-123.

SMREKOVE PLOHE, suhe, prodam. Franc Lužar, Mačkovec 36, Novo mesto. (3842-PR-47)

INDUSTRIJSKI ŠIVALNI STROJ za spenjanje ter zastavo 101 letnik 1978, prodam. Informacije zvečer na tel. (0608) 81-879. (P47-87MO)

SINTESIZER yamaha PSS-270 in električni kitaro prodam. Tel. 21-747. (P47-79MO)

ŠTEDILNIK iskra corona (nerjaveč) in pralni stroj zopass ugodno prodam. Tel. (068) 22-989. (P47-83MO)

VERIGE, za traktor, dimenzije 11 x 28 prodam. Tel. 42-492, zvečer. (P47-80MO)

VINO — ermino prodajam od 50 litrov naprej z Vinjega vrha. Tel. (068) 22-831. (3723-PR-46)

RABLJENO KUHNJO in trajno-žarečo peč PLAMEN MAGNA 10 ugodno prodam. Tel. (068) 27-787. (čak-PR-47)

VOLA prodam ali zamenjam za mlajšega, voznega. Gašperšič, Podgora, Straža. (3834-PR-47)

RADIOKASETOFON SABA RCP 652 avtoverse, veliko priključkov, 40 W, novo, prodam. Tel. 23-008. (P47-78MO)

SPALNICO, starejši letnik, prodam. Tel. 26-431. (P47-68MO)

DIANO, kravo, telico, hrastove plohe, prodam. Franc Gašperšič, Resa 26, Straža. (3771-PR-47)

PRALNI STROJ, sesalec, zamrzovalno skrinjo (210 l) prodam. Nadu, Bršljan 42, Novo mesto. (3821-PR-47)

PRODAJ 32 m² ladijskega poda in stroj za drobljenje koruze (šrotar) prodam. Informacije na tel. 65-668. (P47-48MO)

RABLJENO litoželezno peč (20 KW) za centralno, brezhibno, prodam. Tel. 43-870. (P47-49MO)

kupim

KUPIM bencinsko črpalko za VW 1200 (hrošč). Tel. 25-747.

PRALNI STROJ candy, rabljen, mlajši letnik, kupim. Telefon popoldne 22-668. (3796-KU-47)

TRAKTOR TV 18-19-20 ali 21, starejši letnik, kupim. Tel. (0608) 31-991. (P47-55 MO)

PLAŠČ za traktor Steyr (1955), rabljen. (8.3 II x 36 II) kupim. Tone Rozman, Mirna Peč 24. (3768-KU-47)

MIZARSKO KOMBINIRKO kupim. Tel. 27-075. (P47-26MO)

posest

VSELJIVO HIŠO (220 m²) v Novem mestu prodam. Juvanc, Mala Cikava 9. (3767-PO-47)

GRADBENO PARCELO v kraju Črnomlje pri Stopičah 12 a prodam. Informacije na tel. (068) 43-758. (čak-PO-47)

HIŠO z velikim vrtom na Senovem prodam ali zamenjam za stanovanje v Ljubljani. Tel. (061) 332-271 ali (061) 453-603. (P47-4MO)

PARCELO (546 m²) v Novem mestu z gradbenim dovoljenjem in izkopom prodam. Informacije na tel. 20-488, popoldne. (3754-PO-47)

PARCELO v Premanturi (240 m²) zelo ugodno prodam. Informacije po tel. 27-787. (čak-PO-47)

GOZD pri Krškem (80 ali 40 arov), dorašččen za posek, prodam. Tel. 31-120. (P47-36MO)

VINOGRAD z zidanico, v izmeri 10 arov, na lepi sončni legi v Borštu pri Ajdovcu prodam. Dostop do parcele je

ZAHVALA

Veliko prezgodaj nas je v 68. letu starosti za vedno zapustila nad vse dobra žena, mama, babica, tašča, sestra in teta

TONČKA PANTAR

roj. Volf

iz Podpreske 5

Iz srca se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, jo obiskovali v bolnici in na domu, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo področnemu zdravniku dr. Rusu, tov. Nadi Vreček za ganljive poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem iz Loškega Potoka. Vsem skupaj še enkrat iskrena in topla zahvala!

Zelo prizadeti vsi njeni



Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prižigate sveče in nosite cvetje!

Vsi njeni

VSPOMIN

Te dni mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga

MIMICA PROSENIK



Hvala vsem, ki ga hranite v lepem spominu.

Vsi njegovi

VSPOMIN

Te dni mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

AVGUŠTIN CVETAN

Gor. Kamence 19, Novo mesto

ZAHVALA

Po dolgi bolezn nas je zapustil naš dragi mož, oče, ded in praded

FRANC KOŠIR

iz Gorenjih Lazov



Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Hvala DO IMV-TOZD ADRIA, tovarna prikolic Novo mesto, Tovarni podjetja Črnomej, TOZD REVOZ Novo mesto in DO LABOD, TOZD Ločna. Posebna hvala GD Rožni Dol, tovarišu HUTARJU za poslovilne besede, pevcem z Ruperč Vrha in g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Mama, tvoje življenje je bilo samo delo in trpljenje.

ZAHVALA

V 70. letu si nas zapustila, draga žena in mama

MARIJA VIDE

Gor. Brezovica 8, Šentjernej



Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, posebno sosedom, ki ste nam izrekli sožalje, podarili vence in cvetje. Hvala tudi pošti Novo mesto, Iskri Šentjerneje, LB Novo mesto in župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: mož Karol, sin Janez, Jože, Minka z družinami in Drago

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je po kratki in težki bolezn zapustila draga

MARIJA ERJAVEC

iz Semiča 53



Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pomagali lajšati bolečine, darovali cvetje in pokojno pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala kirurškemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto. Pristrčna hvala družini Grahek za nesebično pomoč, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred in tovarišici Martini za poslovilne besede. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojno tako lepo pospremili na njeni zadnji poti!

Vsi njeni

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila draga žena, babica in sestra

SLAVKA KALČIČ

iz Novega mesta, Ljubljanska c. 16



Pokopali smo jo 7. 11. 1989 v družinskem krogu. Zahvaljujemo se vsem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, stanovalcem bloka na Ljubljanski c. 16 ter organizaciji ZB Novo mesto za denarno pomoč in Čavlovičevim za pozornost v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala velja dr. Starcu, dr. Furlanovi in dr. Kapšu za dolgoletno zdravljenje ter osebju internega oddelka — intenzivna nega — Splošne bolnišnice Novo mesto, ki so skrbeli za pokojno v zadnjih dneh njenega življenja.

Žalujoči: mož Lado, zet Slavko, vnuka Iztok in Zvonko, sestra Joži in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in babice

KATARINE KUKAR

roj. Grzin

iz Ručetne vasi 4



se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in našo drago mamo pospremili na zadnji poti. Pristrčno se zahvaljujemo dr. Alenki Švajgerjevi, ki jo je v času bolezn obiskovala in ji lajšala bolečine. Lepa hvala Amaliji Povše in g. patru Benu za ganljive besede slovesa, Bayer Pharmi iz Ljubljane, gasilskemu društvu iz Petrove vasi, pevkam, gospodom patrom iz Ljubljane ter gospodu kaplanu za lepo opravljene skupne obrede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Mama je mrtva, več ne skrbi, njen prostor pri mizi prazen stoji. Marsikaj kupiš za čisto zlato, mame zanj kupil nihče ne bo.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je po težki bolezn zapustila draga mama, stara mama, sestra in teta

JANJA VIDNJEVIČ

iz Paunovičev 21



Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kirurškemu oddelku za lajšanje bolečin, DO Belt livarna, Gorenje Črnomej in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu starosti je tiho, nepričakovano za vedno odšla od nas naša mama, stara mama, prababica, sestra in teta

JOŽEFA GRABNAR

z Malega Kala, Mirna Peč

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ji darovali cvetje in jo pospremili k večnemu počitku, nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali. Posebej se zahvaljujemo osebju pljučnega oddelka bolnice Novo mesto in dr. Tatjani Gazvoda, DO Dolenjka-skladišče Bršljin, GIP Pionir-tozd MKI, Murgljevi mami ter Štefki in Lojzetu Barbo za nesebično pomoč. Iskrena hvala Jožetu Barbu za poslovilne besede ob odprtem grobu ter duhovnikom za lepo opravljen obred.

Žalujoči: sin Jože, hčeri Mari in Ida z družinami ter ostalo sorodstvo

Tišina, tišina, pozna jesenska tišina. Ostala je z nami nje bolečina. Kot listje rumeno, ki pada z drevesa, prišel je tvoj dan slovesa.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANGELE KONCILJA

iz Rumanje vasi 8



se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem iz Tiskarne Novo mesto, Novolesa-tozd DSSS za poklonjeno cvetje in izrečeno sožalje, vsem zdravnikom in ostalemu osebju intenzivnega oddelka kirurgije Novo mesto ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta, tašča in babica

ANGELA KOŠMERL

rojena KRAŠEVEC

s Potovega Vrha 6



Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam karkoli pomagali, darovali vence in cvetje, nam v najtežjih trenutkih stali ob strani ter pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kirurškemu oddelku splošne bolnišnice Novo mesto, govornici za lepe poslovilne besede, pevcem za občuteno zapete žalostinke, pogrebnikom, kolektivoma IMV Novo mesto-OOS REVOZ in ADRIA, Cestnemu podjetju Novo mesto-OOS sektor Gradnje ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

S svojim vedrim si nasmehom vsakega osrečiti znal, pred usodo neizprosno sam nemočen si ostal.

Ob mnogo prerani izgubi dragega moža in očeta

RUDIJA BUKOVINSKEGA

z Malega Kamna



se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom za nesebično pomoč, DO Rudnika in Lisce, mladincem z Malega Kamna, govornikom, pevcem iz Koprivnice in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Silva, sin Maks in hčerka Irena

Skrb, delo in trpljenje — bilo tvoje je življenje. Bolečine si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezn nas je v 54. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

TONE KAPLER

iz Šmarjete 8



Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti ter pljučnemu oddelku bolnice Novo mesto. Posebna hvala delovnim organizacijam Elektro Novo mesto-kolektiv Šentjerneje, IMV Revoz-servis Novo mesto, pevcem iz Orehovice, gasilskemu društvu Šmarjeta za njihov trud ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Milka, sin Tone z družino, brat Jože z družino in ostalo sorodstvo

STONE MIKOLAŠ



kmetije, čeprav ga je takratni spoštovani podzemeljski učitelj Ljubič nagovarjal, naj da bistrega sina, vsekoli odličnjaka, naprej v šole, češ da ga je za kmetijo škoda. »Matko, kaj misliš, da mora biti kmet neumen?«, se je odrezal stari Mikolaš. Dal pa ga je v grmsko kmetijsko šolo. »Ta šola mi je zelo koristila, saj mi je dala trdno strokovno in splošno izobrazbo, tam so nas navajali tudi na red in disciplino. V primerjavi s takratno šolo vlada na današnjih nered in razpuščenost!«, trdi nekdanji grmski odličnjak.

Kot večina njegovih belokranjskih vrstnikov je bil Mikolaš med vojno v partizanih in šele konec leta 1946 so ga s težko muko kot izvrstnega radiotelegrafista v Beogradu demobilizirali. »Morda bi bolje živel, če bi ostal tam, celo na Tanjug so me vabili, a mene je vlekel domov in mi ni žal. Kmetije smo po vojni preživljali hude čase, a jaz sem bil pri svojem kmetijskem delu vedno sproščen in notranje zadovoljen.« In pri vsem delu, ki ga na kmetiji ni konca, je Mikolaš vedno našel čas še za kopico drugih stvari. V vasi in krajevni skupnosti Podzemelj ves čas po vojni ni večjega dela, pomembnejše akcije, da Mikolaš ne bi bil med prvimi zraven, če ni bil kar pobudnik. Več dolžnosti pa je vestno in zavzeto opravljal tudi v občinskem in celo republiškem merilu. Med drugim je bil celih 35 let na čelu gasilskega društva Krasinec, katerega soustanovitelj je bil njegov oče. V 70 letih obstoja tega društva sta bila samo dva začasnata predsednika, ki nista bila Mikolaša.

Seveda se je Mikolaš v tistih časih, ko se je naša preprosta oblast do kmata obnašala, kot da je nebodigatreba, marsikomu tudi zameril. »Nikoli nisem rekel, da je mleko črno in so me zato včasih imeli kar za nekakšnega nasprotnika...« Ko se je Mikolašev Tone oženil, mu je oče prepustil kmetijo, on pa jo je sedaj prepustil svojemu sinu Peru, ki ga je prej tudi dal v kmetijsko šolo. »Deset hektarov in pol je obdelovalne zemlje, glavni zaslužek nam prinaša živinoreja — sedaj je v hlevu 25 glav — in krompir. Pri naši hiši vsi trdo delamo, od otrok naprej. Saj ne rečem, živi se, a smo še daleč od tega, da bi kmet v naši družbi živel tako, kot bi glede na svoje trdo in koristno delo moral.«

A. BARTELJ

Citre, milo se glasite

Vse bolj popularne

ŠENTJERNEJ — »Citre spet postajajo cenjen in vse bolj razširjen ljudski instrument, tudi med mladino,« pravi elektroinženir Darko Duh iz Šentjerneja. Darko ve, kaj govori. Že od leta 1984 se udeležuje srečanj slovenskih citrarjev v Grižah pri Celju, kjer na nastopih pokažejo, kaj vse se s tem instrumentom da zaigrati, nekateri so pravi virtuosi, drugi še začetniki, v medsebojnih razgovorih pa izmenjajo izkušnje, notne priredbe in se drug od drugega marsikaj naučijo.

»Skoda, da je v desetletjih po vojni, ko so bile citre prezrt, če že ne skoraj preziran instrument, veliko teh glasbil v



Darko Duh

ropotarnicah slovenskih domov propadlo. Seveda se da tudi star instrument še rešiti, če je le kolikor toliko ohranjen. Danes se s tem v Sloveniji ukvarja več ljudi, dva zasebnika pa izdelujeta celo nove instrumente,« pripoveduje Darko. Pravi užitek za citrarja pa je zaigrati na dobro ohranjen več kot sto let star instrument, preko katerega so drseli prsti dedov in pradedov. Na takega se je Darko kot fantič sam učil igrati, ko je živel še pri babici in stricu v Novem mestu. Potem je nanj počasi pozabil, interes pa se mu je zopet zbudil v zrelih letih, ko si človek zaželi umirjenih in harmoničnih tonov.

T. J.

RAZSTAVA KRŠKEGA NAPOLEONA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V sprejemni avli ob recepciji tukajšnjega hotela, kjer že nekaj časa skrbe za dobro počutje gostov tudi s postavitvami različnih razstav, je od včeraj, 22. novembra, razstavljena razstava usnjenih izdelkov, nakita, dekorativnih predmetov in oblačil krškega butika Napoleon. Razstava je prodajnega značaja in je mogoče ogled povezati z nakupom. Odprta bo do 26. novembra. Nakupi so možni od 15. do 21. ure.

V Metliki vinogradniška zbirka

Metliški Belokranjski muzej pripravlja muzejsko vinogradniško zbirko

METLIKA — Metliški Belokranjski muzej bo leta 1991 obhajal svojo 40-letnico. Za to obletnico bi radi v tem pomembnem območnem muzeju odprli novo zbirko — belokranjsko vinogradniško zbirko. Vinogradništvo je gotovo ena od posebnosti in značilnosti Bele krajine in pri ogledu te zbirke naj bi se obiskovalci Belokranjskega muzeja seznanili z belokranjskim vinogradništvom v drugi polovici prejšnjega in v prvi polovici tega stoletja.

»To naj bi bila nova stalna zbirka našega muzeja. Sedaj je belokranjsko vinogradništvo predstavljeno v etnološkem oddelku, vendar je za celovito predstavitev tam premalo prostora,« je povedala kustodinja Belokranjskega muzeja, etnologinja in umetnostna zgodovinarica Andreja Brancelj. »Precej vinogradniških predmetov imamo še v muzejskih depojih, zadnji čas pa je, da predmete za načrtovano vinogradniško zbirko lahko še dobimo na terenu.« Za začetek so iz muzeja metliškim vinogradnikom poslali prošnjo, naj predmete, fotografije, diplome, priznanja in druge stvari, ki so povezane z belokranjskim vinogradništvom v drugi polovici prejšnjega in prvi polovici sedanjega stoletja, odstopijo muzeju. Začetni odziv je bil dober in dobili so nekaj predmetov in obvestil, naj si jih pridejo

ogledat. Med drugim so dobili tudi več kot 100 let star 17-hektolitrski sod. »Naši ljudje imajo veliko razumevanje za naš projekt. Za bodočo zbirko nas zanima vse, od klobuka, ki ga je imel vinogradnik na glavi, ko je škropil, do motik, sodov, preš, brent, barilcev, steklenic, kozarcev itd. Zbrali bi radi tudi stare fotografije hisov, zidanic, dela v vinogradih in kletih, zabav pa razne dokumente in listine, ki se navezujejo na vinogradništvo. Le s skupnimi močmi bomo postavili zbirko belokranjskega vinogradništva v našem muzeju, na katero bomo vsi ponosni.«

• Novo, stalno belokranjsko vinogradniško zbirko nameravajo v Belokranjskem muzeju postaviti v kletnih prostorih metliškega gradu, kjer so za to nadvse primerni prostori. Do sedaj so belokranjski vinogradniki vse predmete za bodočo zbirko odstopili zastoj.

Pred časom je etnolog Andrej Dular v krajevni zbirki Belokranjskega muzeja v Semicu postavil zanimivo krajevno obarvano vinogradniško zbirko. Žal jo vidi premalo obiskovalcev. Ta krajevna zbirka naj bi ostala še naprej, metliško pa nameravajo kot širšo, belokranjsko, postaviti povsem na novo. Takih zbirk

Pet milijonov vbovov za en sam gobelin

PRAPROČE PRI SEMIČU — Anica Judnič iz Praproče je že od mladih let rada delala ročna dela. Ko pa je pred približno petnajstimi leti v Novem mestu kupila prvi gobelin, jo je pravezenje tako prevzelo, da mu je posvetila vsako prosto minuto. Danes ima Anica v svoji zbirki okrog 20 gobelinov, boji pa se, da je ne bo mogla več dopolniti.

»Pri vzevanju sem si pomagale le z enim očesom, saj sem drugače zgubila že v otroških letih. Toda pred letom dni mi je počila žila še v desnem očesu in vid mi je tako opešal, da ne vidim več šteti nitk,« potoži Judničeva, ki je pravezenje, kljub temu da zahteva veliko natančnosti in potrpežljivosti, pomenilo največjo sprostitve. »Čeprav sem zaposlena v Iskri — doma imamo kmetijo, varovati pa sem morala tudi vnučke — sem le v petih me-



Anica Judnič

secih dokončala gobelin s Poslednjim večerjo, ki ima kar 5 milijonov vbovov. Nekateri pa ga delajo po nekaj let, ker nimajo volje,« pravi Anica, ki se je odpravila celo gledanju televizije, da se je lahko bolj posvetila svojemu konjičku.

Nekaj del je poklonila prijateljem in sorodnikom, celo v Ameriko jih je poslala, sicer pa krasijo domačo hišo. Prodajala jih ni in jih sedaj, ko ne ve, če bo še kdaj lahko vezla, tudi ne namerava. Sicer pa se sprašuje, če bi bilo takšno delo sploh moč poplačati gledano na to, koliko truda in časa je vloženo vanj.

Anica ima samo še eno željo: da bi dobila tako dobre naočnike, da bi dokončala gobelin z rožami. Sicer pa po njenih stopinjah stopa že šestletna vnučka, ki bo v svoji stari mami imela tudi učiteljico.

M. B.-J.

Srečanje je na dobri poti

Dobro izhodišče za največjo prireditev za slovenske izseljence, ki je v Dolenjskih Toplicah

Slovenci, ki žive raztepeni po vsem svetu, se vse bolj povezujejo. Med vezovi, ki pomagajo oblikovati zavest pripadnosti slovenstvu, so seveda najpomembnejše osnovne ideje, kot je zamisel skupnega slovenskega kulturnega prostora ali zamisel svetovnega slovenskega parlamenta. Vezi pa lahko utrdi ali stke tudi primerna prireditev, kot je Srečanje v moji deželi. Ta prireditev je nasledila izseljenski piknik v Škofji Loki, čigar zasnovno je čas že davno prerasel. Izseljenci se niso zbrali le na pikniku v drugem kraju (v Dolenjskih Toplicah), marveč so se zbrali na srečanju bolj odprtih src in večje duhovne širine.

Kot je bilo slišati na nedavni predstavitvi Slovenskega izseljenskega kolektarja (o njem več v Književnih obzorjih), se je zasnova Srečanja v moji deželi izkazala kot dobra. Prireditev je lepo in pozitivno odmevala med Slovenci doma in po svetu. Ni pa organizatorjem, Slovenski izseljenski matici, DO Krka in Skupščini občine Novo mesto, še celoti uspelo zajeti vseh prvih koncepta. Zato za Srečanja v moji deželi 1990 načrtujejo še več različnih kulturnih in znanstvenih prireditev, da bi pritegnili k sodelovanju čimveč Slovencev iz vsega sveta, ne glede na njihove kulturološke, ideološke ali drugačne značilnosti.

V programu Srečanja za prihodnje leto je znanstveni simpozij, srečanje urednikov slovenskih časopisov po svetu, razstava učbenikov za učenje slovensčine z vsega sveta, razstava največjih dosežkov izseljenskih umetnikov,

predstavitve dela Ane Pračkove, predstavitve materialnih in duhovnih dosežkov večjih skupin Slovencev po svetu, srečanje harmonikarjev, pevskih zborov itd. Tako osrednjo prireditev kot spremljujoče naj bi opredeljevala vrhunska kvaliteta in zamisel skupnega slovenskega prostora.

Vse to bo mogoče izpeljati le, če bodo prireditev podprle delovne organizacije, predvsem seveda turistične, in če jo bosta spremljala uspešna propagandna akcija in trženje. Srečanje je namreč samišljeno tudi kot vrhunska turistična prireditev.

M. MARKELJ

»BARABE« V LIPOVEM LISTU

NOVO MESTO — Po devetdnevem gostovanju v tujini se bodo Barabe, tumburaki iz Osijeka, zopet oglasili v restavraciji Lipov list na Dobravi. V soboto, 25. novembra, bodo od 19. ure pa tja do zore zabavali goste s starogradskimi melodijami, restavracija pa bo ob muziki nudila tudi najboljše specialitete slavonske kuhinje.

NOVO V DISKOTEKI

OTOČEC - V četrtek, 23. novembra, bo ob 21. uri v diskoteki Otočec večer evergrinov, kokejlov, degustacija pršuta in sira. Sponzor je trgovina Zdenka iz Novega mesta. V petek prireja diskoteka nastop trenutno najbolj popularne skupine Don Mentoni plus bend s promocijske kasete Dobra mrha s pričetkom ob 24. uri. Vabljeni!

PLESNA ŠOLA VABI

NOVO MESTO — Plesna šola Novo mesto obvešča ljubitelje plesov, da znova pričneta z začetnimi, nadaljevalnimi in izpopolnjevalnimi tečaji. Pričetek bo v nedeljo, 26. novembra, z začetnimi ob 16. uri, nadaljevalnimi ob 18. in izpopolnjevalnimi ob 20. uri. Tečaji bodo seveda v dvorani hotela Metropol.

PRIZNANJA IN BUKOV SVINČNIK

NOVO MESTO — Danes ob 17. uri popoldan bo v restavraciji Lipov list na Dobravi podelitev priznanj dopisnikom imevejevega tovarniškega časopisa Kurir. Najbolj prizadevni dopisniki bodo prejeli značko dopisnika, medtem ko bo najmanj zainteresiran za obveščanje prejel Bukov svinčnik.

PRIZNANJA AKTIVISTOM RK

NOVO MESTO — V počastitev 45-letnice delovanja Rdečega križa Slovenije bo v četrtek, 23. novembra, ob 14.30 v dvorani zavarovalne skupnosti Triglav slavnostna seja skupščine občinske organizacije Rdečega križa Novo mesto.

SPET STEKLA LISICA

KOČEVJE — Institut za mikrobiologijo in parazitologijo v Ljubljani je 10. novembra pregledal truplo lisice, ki so ga poslali iz Kočevja, in ugotovili, da je bila lisica stekla. Lisico so pobili 8. novembra krajani Kočevske Reke, ko se je zatekla na neko dvorišče in pred njimi ni bežala. Na srečo ni nobenega poškovala.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

O Rubinu se bo še slišalo

Šest glasbenikov ansambla Rubin načrtuje nove uspehe — Ponesli so slovenske zvoke v Hannover

NOVO MESTO — V skupini predstavnikov novomeške občine, ki so včeraj odpotovali na prijateljsko srečanje s pobratenim mestom v Hannover, je tudi ansambel Rubin, ki bo zastopal naše barve na zabavnem področju, saj bodo dolenjski fantje poskrbeli za prijetno vzdušje ob zvokih slovenskih narodnozabavnih melodij. Za ansambel je nastop v Hannoveru v znamenju novih poti, in kot so povedali na vaji pred odhodom, prvi korak k bodočim uspehom.

Vodja Rubina je Milan Peteric z Rake, ki igra kitaro, poje in je tudi tvorec obeh skladb, s katerima se je ansambel predstavil javnosti na valovih Studia D ter se s pesmijo Domača vas celo povzpel na prvo mesto lestvice Studia D in Dolenjskega lista. Harmonika je v rokah Francija Mlakarja iz Senjce. Na bas kitaro igra Tone Ivančič iz Žuzemberka. Ritem mu pomaga držati bobnar Drago Klobučar, ki tudi poje. Pri petju pomaga še klavirist Zvone Uhernik z Otočca in saksofonist Jože Proje. Zasedba ansambla je torej močna in dalo se bo iz nje še marsikaj narediti, kar fantje resno tudi nameravajo.

»Veliko vadimo, dobro se razumemo

VEČER S KOLINAMI

MOKRONOG — Jutri ob 19. uri bodo mokronoški turistični delavci pripravili v tukajšnji gostilni Deu večer domačih kolov. Prireditelji trdijo, da so dijali izbrane jedi med najboljše, ker jih premore mokronoška kuhinja. Za veselo razpoloženje na tem večeru za slado-kusce bosta poskrbela Slavko Podboj z Modro kroniko in harmonikar Toni Verderber. Prireditve se bodo gostje lahko udeležili le po predhodni rezervaciji na telefon 49-086.

SEMIČ 89 V MINIARTU

ČRNOMELJ — V soboto, 25. novembra, bodo v črnomaljski galeriji Miniart ob 18. uri odprli razstavo slikarskih del, nastalih na oktobrskem likovnem srečanju Semic 89.

in ujamemo pri skupnih hotenjih,« je povedal vodja Rubina Peteric, »zato trdno verjamem, da bo Rubin v novi zasedbi uspel. O nas se bo še slišalo!«

MiM



VERJAMEJO V USPEH — Ansambel Rubin v novi zasedbi

kozerija

VSE KAŽE, DA BOM SPET ZAMUDIL

Priznam: ko sem bil star štiri- najst, petnajst let, sem si želel biti ministrant. Zdelo se mi je imenitno, da bi stal pred oltarjem, da bi vsi gledali vame, pa četudi v hrbet. Želja se mi ni nikoli izpolnila, kajti ministrantni so drugi fantje, pač takšni, ki so se znali bolje prilagoditi župniku. Nekaj zaradi žepnine, ki so jo dobivali, nekaj pa tudi zaradi drugega denarja, ki se ga je dalo izmakniti nepazljivemu duhovniku.

Pa naj! Pomembno je to, da do naziva ministranta nisem mogel priti pač zaradi drugih.

In prav ti drugi so se pravočasno

vpisali v Zvezo komunistov. Hitro so zastulili, da je to organizacija perspektiv, zato so Cerkvi, oltarju in vsemu, kar sodi zraven, obrnili hrbet. S svojo prilagodljivo naravo so se povzdignili do direktorjev, županov, podžupanov in partijskih sekretarjev. V času razcveta in moči Zveze komunistov so ministrantni pač tej avantgardni organizaciji, ki jim je vračala zvestobo, privrženost in ljubezen z manjšimi ali večjimi privilegiji: z ugodnimi krediti, s stipendijami za njihove otroke, s službami za žene in celotno zlahto, z družbenimi stanovanji in podobnim. Da partija ne bi vedela, so nosi-

li svoje novorojenčke krstili v druge, bolj zaostale kraje, kerstivo so se poročali v tujini, vernike, ki so hodili k polnočnicam, pa so zalezovali izza zavese in jih potem tožili na komiteju. Za veliko noč so sicer jedli šunko, vendar so strogo pazili, da ni bila žegnana.

Jaz sem se vpisal v Zvezo komunistov v času, ko so bile razdeljene že vse funkcije, ko je bilo treba dati za dodelitev družbenega stanovanja lastno udeležbo in ko so delili kratkoročna posojila z visokimi obrestmi. Takrat je bila mati Partija že pomolzena in na bolj trhljih nogah,

njena rdeča barva pa je vedno bolj bledela.

Pa me je strah, da bom spet zamudil vlak. Slišati je namreč, da so pričeli hoditi v cerkev nekdanji najbolj zagrizeni komunisti, ki so še do pred kratkim menili, da se jim bo sesipal na glavo cerkveni strop, če bodo le pomolili svoje glave v notranjost. Dobra prijateljica mi je povedala, da so prve klopi že zasedene.

Pohiteti bo treba, drugače se utegne zgoditi, da bo zmanjkalo hostij prav zame.

TONI GAŠPERIČ

studio D
Dobri Najboljši

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je ta teden naklonil nagrado, ki jo podeljuje Studio D, ANICI VERBIČ iz Podolnice pri Horjulu. Lestvica pa je ta teden z eno novo skladbo takšna:

- 1 (2) Dolenjski očaki — COF
- 2 (1) Florjanska polka — VESNA
- 3 (4) Hrepenje v dežju — ZVONČKI
- 4 (3) Moja Gorenjka — KRT
- 5 (7) Abraham — ANSAMBEL J. ŠERUGE
- 6 (9) Dolenjski svet — DOLENJSKI FANTJE
- 7 (10) Pozdravljena Bela krajina — STOPARJI
- 8 (6) Slovenci smo veseljaki — ANSAMBEL I. RUPARJA
- 9 (—) Klic trobente — ANSAMBEL F. MIHELICA
- 10 (8) Spet sva skupaj — HMELJARSKI INSTRUMENTALNI KVINTET

Predlog za prihodnji teden: Zavrtimo se — ANSAMBEL VILJA PETRIČA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto